

Compositio hymnorum totius anni secundum
 dum usum Sar. diligentissime recogni-
 torum/multis elucidationibus aucta.
 Impressa per Wynandum de Worde hac
 in vrbe in parrochia sancte brigide in vi-
 co anglie nuncupato (the fletestrete) ad
 intersignium solis aurei comorantem.,

Gough
 Mipal
 147.

Tiodocus Badius Ascensius maioris Britannie
iuuenibus tum moribus tum virtutū studiosis Sa-
lutem dicit.

Sed quam ethnicis exponendis exhibemus dis-
ligentiam sanctis quoque litteris impartiremus inueniremus profecto
cum sepe non minus satis atque leporis in dicendo: tum vbiq[ue] sententia
tum: atq[ue] sanctissime eruditionis longe fertiliorē segetē. Equidem (quod de me
polliceri possum) fateor: cum tota fere doctozum manu nihil euangelicū esse car-
dino/facilio/simplicius/magisq[ue] manifestarium: idq[ue] non ab re: cum omni crea-
ture predicanda nouit diuersissimus atq[ue] idem sanctissimus interpres: verum quā
illis leporis: candorem non fucat amvenustatem: admirabilem cum summa cla-
ritudine leuitatem: parhos sepe haberrimum/ grauiatē incomparabilem: et
artificium vbiq[ue] summum denegari is profecto totus amusus et a litteris abhor-
rens michi cum primis censetur. Hoc ea ratione dictum volui patres iuuenesq[ue]
optimi: q[uod] offendo nōnullos virtutum vocularum satis fidos interpretes qui sana-
cras litteras aspernentur tanq[uam] sordidas/ negentq[ue] pueris subministrandas: non
animaduertētes immo nescientes decorum quod in illis ad amulum obseruatur:
nescientesq[ue] quia cum incultis litteris prestat cultos ac sanctos habere animosq[ue]
cultoribus ab re christiana abhorretis. Erat modo septennis puer: dicit quā-
te ennas anniuersarium patri celebrari: quaq[ue] ad elisam applausus sit. At nesci:
et/ quia tempestate saluator noster aduenit: quo die eius aduentus celebrabitur:
quid hymnus de eo canetur: aut que sit eius hymni vera sententia. Proinde vos
anglicani preceptores in primis laudo: qui non sic litteras colitis vt religionis ob-
luscamine: quo circa vt vestris studiis opituler ad hymnorum expositionem nō
nihil cultioris litterature adijcere cōstitui. Valete ex officina nostra Parrisiensi
ad decimum kalendas martias. anno pro calculo romano. MD. cccc. ij.

Iste liber dicitur liber hymnorum. Et est hymn⁹

Laud dei cū cantico. Nota ergo q̄ quattuor fuerunt principales auctores q̄ hymni nos p̄posuerunt. scz Gregorius. Prudentius. Ambrosius ⁊ Sedulius. Sed qui dam vir prudens noīe hularius videns illos sic multos hymnos composuisse dīgnū dūxit. Placuitq̄ quosdā in vñū colligere cōpendiose et vñū breuē et vñū tra ctatū cōponere in quo oēs hymni cōtinent. Prima huius auctoris intentio fuit de scribere illos qui cantant in prima feria et sic deinceps cōsequentur scdm ordinē. ¶ Unitas autem maxima est in hoc libello quia eo perlecto et bene intellecto cō gnitionem habere possumus unitatis et trinitatis et cuncti potentis dei. Suppo nunt autem theoricē id est diuine contemplationi. Sed quia mētionem fecerant de feria ideo videamus quid sit feria. nam feria est sollemnis dies. Beatus autem siluester vel Gregorius videns hebreos dixisse prima sabbati. secunda sabbati / et sic deinceps. Similiter videns gentiles nomina suorum deorum / vel stellarum posuisse. vt Dies solis. Dies lune. Dies martis. Dies mercurij. et sic de alijs. Uol uit ipse mutare mores eorum. scilicet hebreorū et gentiliū. Et ea de causa inue nit hoc nomē feria. Sed in fine septimane seruauit sabbatum: quod fecit ad figu ram quia sabbatum interpretatur requies et nos per totam hebdomadam id est per totum spacium vite nostre (quod currit per spacium septem dierum) debem⁹ labore summo conamine et diligentia vt perueniamus ad requiem et eternā bea titudinem. ¶ Unusquisq̄ hymnus habet suam materiam. In illis qui sunt de nocte accipit medium tempus. id est significationē ipsius temporis scilz vt expellat a nobis tenebras ignorantie et viciorū et informet nos virtutibus ⁊ sanctispijs ca ritate. In illis vero qui sunt de die accipit medium ipsum lumen ⁊ vult deprecari deū. vt quemadmodū illuminat sua claritate et splendore solis in corpore sic illu minet nos sanctispiritus gratia in mente. Amen.

¶ Ascē. Ferie ne te lateat lector a ferendis epulis dicebantur dies in quibus ro mam cessantes ab omni ope q̄s (vt Scenola iurecōsultus detinuit) p̄termissum non noceret: agebant letos conuiuias ⁊ dies festos quocirca mirum videri potest quomodo pro die lune dicam⁹ feriam primam: nisi sensus sit primam esse lucem a feria. i. dhica aut nisi hoc fecerit ecclesia vt sicut sabbato operādum instituit ne iudaizemus ita et feriatibus diebus ne gētilēs ritus obseruemus laborare iussit: vt q̄ adeo vt per contrarium ferialia vocemus minus festiua.

In aduentu domini.

Conditor alme liberum eterna lux credentiū
xpc redemptor oīm exaudi p̄ctis supplicib⁹

¶ Materia huius hymni est de aduentu xpi et incarnatione eiusdem. qz deus de celo descendens se exinaniuit formam serui accipiens ⁊ humiliavit se vsq̄ ad mor tem. Et qualiter est egressus de honestissima clauſula virginis tanq̄ sponsus de thalamo suo. cui sponte oīa obediūt. scz terrestria celestia ⁊ infernalīa. ¶ Inēdit etiā rogare deū vt per hanc incarnationē nostras p̄ces exaudire dignet. et a sa gitta dyaboli liberare. ¶ Construe. O alme conditor. i. scē creator fiderū. i. stella rum. o eterna lux. i. perpetua salus credentiū. i. xpianorū fidelū o xpc redemptor omnium: scilicet hominum. exaudi p̄ces supplicum. i. humiliter supplicantium. ¶ Ascē. Conditor ⁊c. huius hymni rithmo numerisq̄ et fere trocheus constans no artificium in verbis mirum est singula enim pondus proprietatēq̄ habet. Cō ditor enim deducitur a condo: quod compositum est a con. do. ille ergo condit q̄ simul rēm totam dat quam dare non potest nisi compositant: et ita conditor dicitur compositor / constructor / edificator / et p̄cipue creator cum enim creatio fiat in instantia p̄pue condit id est simul totum dat qui creat: tangit ergo i primo verbo beneficium creationis et ita p̄uorem natuitatem chysti de quo Iohan. i. In principio erat verbum et verbum erat apud deū. ⁊c. ⁊c. Genes. primo. In prin cipio creauit deus celū et terrā. ¶ Alius dicitur ab alendo. Hic autem cōditor

Expositio hymnorum.

creatos deus oia que cōdidit p cōseruationē. Sicut enī nulla res producit ad esse sine deo: quia sine ipso factum est nichil qd factū est: ita sine ei⁹ cōseruationē nichil permaneret in esse: quapropter etiā virgilius dicit deū hoc modo omnia alere dicens. *Encidos. vi.* Principio cellū terras camposq; liquentes. Lucentemq; globū lunē titaniq; astra. Spiritus intus alit. &c. Est ergo propriū episthetū. i. attributū et propriū dei esse alium. Siderū autē signanter conditor dicitur: primo virtute argumenti a maiore si enim siderum conditor ergo et minores atq; inferiores. vnde expulsi heretici eoz qd negant deū / visibilia esse cōditores: et eoz qui sidera & planetas adorant aut obseruant: tanq; virtutē aliquā a se et per se habeant: cū tamē sine deo creature nichil possunt: quippe per quē omnia facta sunt. Ne tamē et ipe christus factus putetur: cū non sit creatus nec factus sed genitus. dicitur eterna lux creditū: per que verba tangitur secundū beneficiū dei: primum enī est formationis secundum reformationis. Est enim xpo deus conditor siderū cū pfe et scō spiritus: qd opera exteriora trinitatis sunt in diuina secundū augustinū: et est lux in creatura. qd eterna: cū autē additur credentium tāgitur vt dixi beneficiū reformationis per incarnationē. Quia erat lux vera que illuminat omnem hominem venientē in hunc mundum: huius dicitur a crismate. i. vntione: interpretatur ergo vntus nec immerito cū filiū regale sacerdotū. Redemptor dicitur a redimēdo. redimo autē dicitur a re et emō sed interponitur euphonia causa sicut redeo redhibeo redamo. Io autē emit qui rem sui iuris facit. redemit: qui eam a suo iure alienatā in pūstā conditionē emendo constituit. vt que suos a captiuitate liberat. sum⁹ autē dei per creationē: diaboli quodāmodo (sed et ille dei est) per transgressionē: sim⁹ rursum dei per redemptionē. magnū autē est beneficiū inuio scōm sanctū Augustinū summū in redemptione. si attēderimus precū redemptionis: qd sanguinem suū effudit pro nobis: nec sanguinem habuisset nisi incarnatio fuisset. summa ergo dilectio est incarnari voluisse vt nos redimat. qd maiore dilectionē nemo habuit qd vt animā suā ponat pro amico suo. Copiosa ergo est apud deum redemptio nra qui totū sanguinē suū effudit in redemptionē alarū nrarum. Quod autē dicitur redemptor omnū intelligendū est sicut dicitur lux que illuminat omnē hominē. hoc est quantum in ipso est: copiosa enim satis est ipsius redemptio vt mundos infinitos redimat: sed peccatores occubunt luminī foras nec gratiā recipiunt. Exaudire plius est qd audire: qd audit deus omne. exaudit in oīe suo petentes: preces supplicū bene supplicū qd deus humilibus dat gratiā. Supplices autē dicunt qui se plicant sub maiestate et dignitate alterius supplicamus ergo corpore: oramus & precamur oīe adoramus vtroq; preces ergo pertinent ad oīa officiū: supplicitas ad corporis et cordis obsequiū possem plura longe adducere: vnde videlicet supplicia dicta sint tormenta et preces: sed verior nimis pte lyms fieri hec autē dixi vt ceteroz inquit redentū occasione pte⁹ tam: ero enim in reliquis breuior.

Qui condolens interitu mortis perire seculū salua sti mundum languidum donans reis remediū.

Confirmat. Qui condolens. i. qui est nobiscū dolens perire. i. dānare. seculū interitu mortis. pena infernali. saluasti. i. liberaisti de potestate dyaboli. mūdum languidū. scz in peccatis donans remediū. i. redemptionem. reis. i. peccatoribus.

Aliscē. Qui condolens &c. Ordo est. O christe qui condolens vbi non dices. i. qui es sed qui es est enim euocans qui condolens saluasti. Inter et per ideo significāt consumptionem rerum quia inter significat medium circa terminum: hoc est vsq; ad terminum. Unde interit qui non vsq; ad terminum it / sed eundo perit: intercipi sur qui in medio sic capitur vt non amplius extet: per autem significat cōsummatōnem: et ita etiam interdum consumptionem vt perit qui ita consumat ut vt nō amplius eat et ita adsum intelligitur. Seculum a secādo dicitur eorum qui simul vivere possunt eum: quod quia centenarium fere est pro cētum annis accipi solet sed pro vniuerso mūdo accipi potest vt hic. Reus dicitur quicūq; rem suā defendit in iudicio etiam si iniuste accusetur et innocens sit: quia tamē contra reum presumptio est. accipitur sepe pro nocente: vnde dicitur reus est mortis.

Notae

**Uergente mundi vespere vti sponsus de thalamio /
egressus honestissima virginis matris clausula**

¶ Construe. Uergente mundi vespere. i. appropinquante fine mundi: et sic egressus
suo vti. i. sicut sponsus supple egreditur de thalamio: egressus inquam: de honestis-
sima id est de castissima clausula matris virginis. id est de vtero scilicet marie.

¶ Asceñ. Uergere. Uergere est quasi versus agere. i. ad aliquid tendere. sunt autē
tria quibus vñ est supinū: vergo versū versum / verto verti versum / et verro verri /
vel versū versum. Vesper neutro gñe tps est quo vesper appar et noctu. i. serotinus
et ita pro extremo tpe et fine rex ponit. Genere autē masculino est stella veneris
hesperus scz aut vesperus. Virgilius in geor. Deniqz quid vesper serus vehat. Et
iter. Solis et occasum cū frigidus aera vesper. Erat aut vesper. i. vltimū eū mū
di. Unde aposto. Cū aut venit plenitudo tps misit deus filium suū. Sed fm augu-
stinū hec plenitudo tps nō erat fatalis: sed voluntaria: tūc etiā venit plenitudo tps
et tunc venit hora xpi qñ eā venire voluit ab eterno. Egressus clausula grāmaticē
dicitur sicut et clausulam: nā exeo et egredior qñ componunt cū extra actū regunt
sed cū ex ablatiū. Virg. in buc. Quis multa meis exiret victima cepis. Itē encl. ij.
Est vbe egressus templum: et hora sermonum. Egressum magna me cepit arua
roma. Significanter autem dicitur clausula: quia de ea dictum est: mulier circum-
dabit virū nec alia vñqz circundedit: salus videlicet pudicitie virginalis claustris:
quae vt circulus sic et circundatio salua esse debet: sed longior fio.

**Cuius forti potentie genu curuantur omnia / cele-
stia terrestria fatentur nutu subdita**

¶ Construe. Et ideo qz egressus es vel qz saluasti mūdū languidū forti potētie. cu-
ius. i. xpi oia curuant genu. i. laudādo ipm / celestia. i. angeli. terrestria. i. hoies fatē-
tur subdita. i. confitentur illi subiecta nutu. i. sponte. i. ad tuam voluntatem. et.

¶ Asceñ. Cuius forti. et. Genu curuantur autyna est dictio: aut si due eo modo be-
quo singularis plus dicit qz pluralis. nā qui mare nauigant aut terram ambula-
ut plus fecit qz qui maria aut terra: ille eni totū elementū. hic plures ei⁹ permē-
sus est particulas. Genu autē ad corporis molam spectat nutus ad caput qd buz
inclinator submissione etiam cordis denotat. Tractus est hic locus totus ex diuo
paulo dicente Ad philippenses. ij. Et dedit illi nomen quod est super omne nomē
vt in nomine iesu omne genu flectatur celestium terrestrium et inferorum: et om-
nis lingua confiteatur: quia dominus iesus christus in gloria est dei patris.

**Te deprecamur agie ventur: iudex seculi / conserua
nos in tempore hostis a telo perfidi.**

¶ Construe. Te deprecamur ergo qz ita vt dictum est. deprecamur agie. i. o san-
cte christe iudex venture: seculi scz in extremo iudicio. conserua nos in tempore. id
est in hac vita. i. a telo suggestionis: perfidi hostis. i. dyaboli. (que sagitta dicitur)

¶ Asceñ. Te deprecamur. i. valde pcamur. aliqui deprecor est ptra id qd fiat pcor:
hoc est pcor ne fiat: vt de pcor culpa: de pcor morte. Qui. Sepe pcor morte morte
quocqz deprecor idē. Agios sanctus be latine: est astrvocabulum mere grecum. Iu-
dex venture: qz tps pater dedit omne iudicium. Paraclytus etiam greca vox est:
sed more quo ceteras greca vcrimus diceretur paracletus. aut saltem more gre-
co penultima esset longa. et dicitur aduocatus aut acclamatus.

**Laus honoz virtus gloria deo patri et filio: sancto si-
mul paraclito in sempiterna secula. Amen.**

Expositio hymnorum.

Construe. Et quia deus misit filium scz christum: vt nos redimeret. Ideo sit laus honor virtus gloria deo patri et filio / simul. id est pariter paradiso. id est spiritui sancto in sempiterna secula. Amen.

Ante lucis ante terminū rerū creatoꝝ poscimus
vt solita clementia sis p̄sul ad custodiam.

Construe. Materia huius hymni est deus deprecari in inceptio noctis: vt sicut deprecamur deum in inceptio diei vt scz custodiat nos per totam diem: ita in inceptio noctis vt nos custodiat per totam noctem deum te deprecamur. **C**onstrue. O rem creatoꝝ poscimus. id est petimus / ante terminum lucis. id est anteq̃ de munda creatura: vel anteq̃ dies recedat: vt sis p̄sul. id est speculator: vel custos ad custodiam: vel sis p̄sul ad custodiendam animam.

Ascen. Te lucis ante terminū. Ordo videtur. O creatoꝝ rex. ante terminum lucis. id est qui fuisti anteq̃ lux creata esset: lux increata nos poscimus te vt sis solita clementia p̄sul ad custodiam. Quia in sequētia innuunt nos velle precari: vt per xpm sinis nocte sequente vsq̃ ad lucem tui: videtur ordo potior esse. O creatoꝝ rex nos poscimus te sis solita clementia. i. per solitam clementiam nobis p̄sul. i. primus p̄nifer et p̄tector ad custodiam. id est custodiamur ante terminum lucis. id est p̄nifer finatur huius diei lux: hoc est precamur in fine diei huius vt protegat nos nocte sequente. P̄sul dicitur qui p̄est salus: hoc est primus saluor. Salij autem erant sacerdotes martis qui saliendo portantesq̃ ancilia martis sacraserebant: accipitur autem a nobis pro quouis episcopo aut p̄side.

Procul recedant somnia et nocturni fantasmata hostemq̃ nostrum comprime: ne polluantur corpora

Construe. Dico sis p̄sul ad custodiam / Procul recedat somnia. i. longe sint a nobis et remote illusiones demonū vel prauae delectationes carnis et fantasmata. i. occulte deceptiones vel suggestiones vel apparitiones noctis. i. malignoꝝ spiritus. **C**onstrue. Nox diuidit in sex partes. i. sero / conticinium / intempestū / gallicinium / crepusculum mane. Sero est qñ nox venit. Conticinium est hora qñ homines cubitum pergunt. Intempestū est qñ hoies nihil operant. Gallicinium est qñ galli emittunt voces. Crepusculum est qñ dubium est inter diem et noctem. Mane est qñ auroꝝ apparet. et comprime nostrum hostem. id est dyabolū vel carnē nostram / ne corpora nostra polluantur scz aliquo malo vel corporali pollutione.

Ascen. Procul recedant somnia. id est insomnia et pro id est fantasmata noctis. Ne polluantur corpora nocturna scz pollutione.

Antebū lupnū p̄diēs a patre olim exiens / qui
natus orbis subuenis cursu declinū t̄pis.

Construe. Iste hymnus continet memoriā huius q̃ xpo egressus est de vtero virginali sicut sponsus de thalamo suo. Et ideo omnia ei humilant. Et non est mirum: qz ipse descendit de patre. i. de celo. Et hec est responsio p̄ra hereticos qui dicebant xpm non venisse de patre: quibus per hymnum istum respondendum est. **C**onstrue. O supernum verbum. id est dei filius. p̄diens. i. manifestans te ineffabiliter exiens. id est veniens olim a patre quando scilicet incarnatus fuit / supple qui es natus scilicet a matre / subuenis. id est succurris / orbi. id est mundo / cursu. i. plenitudi ne declinū temporis. id est p̄m vel declinantis ad finem seculi.

Illumina nunc pectora tuoꝝ amoꝝe concremā: aus
dito vt p̄conio sint pulla tandem lubrica.

Construe. Et tu qui es talis illumina nunc in presenti. scz tuo lumine: et concre-
ma id est accende nostra pectora tuo amore id est tua gratia. vt audito preconio.
id est predicatione apostolorum. Vel audito preconio prophetarum lubrica pec-
cata sunt pulsa id est remota a nostris cordibus: tandem id est in separatione ant
me a corpore.

Iudexq; cuz aderis rimari facta pectoris reddens
vicem pro abditis iustisq; regnum pro bonis.

Construe. Et o supernum verbum id est o fili dei. volens rimari id est experiri
facta id est peccata pectoris id est cognitionis: vt cum aderis id est cum affueris
iudex post id est in fine mundi: reddens vicem id est remunerationem: pro ab-
ditis id est pro occultis peccatis: et iustis id est sanctis: regnum scilz eternum: pro
bonis scilicet operibus que in presenti seculo operati sunt.

Nō demum arcemur malis pro qualitate criminis
sed cum beatis compotis simus perennes celibes

Construe. Et non arcemur. i. non constringamur. demū. i. ad vltimū malis. i. pec-
catis pro qualitate criminis. i. pro magnitudine peccatorum: sed simus cōpotes. i. simul
potentes cū beatis. i. sanctis perennis. i. perpetualiter: vel perēnis. i. habitatores
celorum: celibes. i. ad celestem vitam ducentes.

Ascē. Verbum supernū. hymnus satis notus. Lubrica dicuntur loca glabra et
pinguia in quibus pes non potest figi et significant obscena et carnalia. Rimari id
est inquirere tractum a porcis qui rimantur id est inquirunt in rimis hoc est fissuris
terre glandem. Non demum arcemur aut arceamur aut potius arcemur legen-
dum est. Legendū etiā puto non perennes celibes: sed perenne. Nam dicitur hic et
hec perennis et hoc perenne. vel hic perennis: hec perenna: hoc perennum. Qui-
dius. Anna perenna vocor. Est autem perenne qd durat per annū. vt annis toto
anno fluens dicitur perennis et accipitur pro iugi et perpetuo. Celibes sunt qui
etiq; extra matrimonij viuunt siue caste siue non: sed quia sermones expectandi
sunt scdm materiā subiectā in sanctis litteris: celibes dicuntur quasi celestem vitā
agentes: in qua neq; nubent neq; nubentur sed erunt sicut angeli.

Aux clara ecce intonat obscura qq; increpat
pellant eminus lōnia ab ethere xps pmicat

Construe. Materia huius hymni similis est sicut in predicto hymno vbi dictū est qd xpi-
stus venit olim a patre. et iam dicitur sic. Ecce clara vox. i. iohannes baptista into-
nat. i. terribiliter predicat et increpat queq; obscura id est omnia vitia seu peccata
et ideo omnia somnia id est vana peccata: pellantur id est remouentur eminus. id
est longe qz xps iam pmicat id est fulget ab ethere id est a celo.

Ascē. Eminus dicitur quasi e manibus vt telum quod eminus iacitur et ita ac-
cipitur quasi pro de longinquo.

Mens iam resurgat turbida: que sorde extat laucia
sydus refulget iam nouū vt tollat omne noxium

Construe. Et ideo. Mens nostra turbida. i. maculata: resurgat. scz a vicis q scz
mens extat laucia. i. manet vulnerata: sorde. i. peccato et bñdicit qd surgat mens q si-
dus. i. xps refulget iam. i. resplendet per spiritū sctū nouū scilicet natū de virgine
vt tollat. i. remoueat a nobis peccatoribus omne noxium. i. omne peccatum.

Dicitur igitur iam orto. scz lucis fidere quia vanū est vobis ante lucē surgere.

E sursum agnus mittitur laxare gratis debitū om-
nes pro indulgentia vocem demus cum lachrymis

Expositio hymnorum

Construe. Agnus .i. dei filius mittitur .i. destinatur .e. sursum .i. de cello. lazare .i. re
mediare debitum id est originale peccatum .vel saltem penas peccati. gratis id est
dono seu sponte sua et sine aliqua remuneratione .et ideo omnes dem⁹ scilicet deo
vocem cum lachrymis id est confessionem peccatorum cum contritione proindul
gentia id est pro remissione peccatorum.

Secundo ut cum fulserit mundusque horroz cinxerit:
non pro reatu puniat sed pius nos tunc protegat.

Presta pater. & cetera:

Construe. Benedico demus vocem cum lachrymis .ut cum ille agnus fulserit
id est fulgens aduenerit secundo aduentu .id est in iudicio .et horroz id est paues
cinxerit .id est circumdederit .mundus id est mundanos .ut non puniat id est damnet
pro reatu id est pro peccato .sed pius .scilicet christus nos tunc protegat id est des
cendat a potestate diaboli.

Uni redemptor gentium ostende partus virginis
miretur omne scilicet talis decet partus deum

Materia huius hymni est invocatio ad deum ut veniat ostendere nobis partus
beate virginis marie non fuisse ex virili semine .sed diuino spiritu cooperante que
factum & qualiter egressus est a patre & regressus ad patrem .& qualiter est equalis
patri .et loquitur de presenti tanquam de futuro. **C**onstrue. **O** xpe qui es redemptor ge
nium .i. omnium hominum .veni .i. appropinqua mentibus nostris .et ostende .i. pande nos
bis partus virginis .scilicet beate marie .& ideo omne seculum id est totus mundus .miretur
id est admiretur .quod talis partus decet .i. deo est .deus .scilicet omnipotentem creatorem
celi et terre .nasci sine virili semine. **U**nde decet .hic est personale sicut illic. **T**e de
et hymnus deus in syon. **N**on dices veni id est accede mentibus .quod accedo actum
regis. **E**nei .primo. **A**ccedis scopulos.

Non ex virili semine sed mystico spiramine verbum
dei factum caro fructusque ventris floruit.

Construe. (vere talis partus decet deum .quod) **N**on ex virili semine supple natus est
dñs iesus xps .sed mystico spiramine .i. secreta et sancta operatione ac dispositione
spūs sancti .verbum dei .i. filius dei omnipotentis .factus supple est caro .i. homo et fructus
ventris .scilicet beate marie floruit .sicut flos creuit .quia beata hgo maria fuit ra
mus et filius eius iesus .christus est flos.

Alius tumescit virginis claustra pudoris permanent
verilla virtutum micant versatur in templo deus.

Construe. **E**t ecce alius virginis .i. venter beate marie .tumescit id est crescit .et
tamen claustra pudoris id est claustra virginis permanet .scilicet integra et illesa
(quia virginitas in ea non est violata) et verilla virtutum .i. miracula sancta micant
id est fulgent .scilicet per totum mundum. **U**el virtutum quarum deus est verillum .i. custos &
ideo deus versatur in templo .quia receptus est a Simeone in templo .vel versatur
in templo .i. in utero beate marie virginis.

Procedens de thalamo suo pudoris aula regia ge
mine gygas substantie alacris ut currat viam

Construe. **C**hristus procedens .i. veniens de thalamo suo .i. de utero matris .quod
ipsa maria fuit ei lectus castitatis .scilicet de regia aula pudoris .i. de palatio regali.
et supple existens gygas substantie .scilicet diuinitatis et humanitatis quod xps.

est de⁹ et homo. Et d^r gygas eo q^d inseparabilē et irrenocabilē ad vitā hui⁹ mundi nobis occurrat. Un⁹ p^r. Exultant ut gy. re. ut ala. ris. i. velox currat via. i. transeat de hoc mūdo ad patrē. D^r etiā hic alacer. scz Teren. etiā alacris de masculo dixit

Egressus eius a patre: regressus eius ad patrem: excursus vsqz ad inferos / recursus ad sedem dei.

¶ Construe. Egressus eius a patre. supple fuit quando descendit in virginis uterum: regressus eius ad patrē qñ rediit in celū. Un⁹. A summo celo re. et egressio eius vsqz ad summū eius. Unde euangelista. Ego veni a patre i mundū: iterū relinquo mundū et vado ad patrē excursus vsqz ad inferos. i. descendit ad inferna: recursus ad sedem dei. i. ascendit ad dexteram patris.

Equalis eterno patri / carnis trophæo accingere in firma nostri corporis virtute firmans perpetim.

¶ Construe. Et tu xpe. scz es cōlis eterno p^ri scōm diuitatē accingere trophæo. i. victoria carnis: qz p^r carnē trisphauit diaboli. et sup. tu xpe. formās. i. roborans ppetim. i. ppetue virtute. i. cū virtute infirma corporis. i. vitia et fragilitates n^ri corporis.

Presepe iā fulget tuum / fulmenqz nox spirat nouū quod nulla nox interpollet / fideqz fugi luceat.

¶ Construe. Vere procedis de thalamo o tu xpe qz presepe tuū id est ecclesia scē iā fulget id est splendet (supple virtutibus) et nox spirat. i. emitte. nouū lumē. i. filiū natū sine peccato quod. scz lumen nulla nox. i. nullā obscuritas hereticorū (qz plures heretici dicunt deum non accepisse carnē humanā) interpollet id est obscurēt et luceat scilicet lumen tuum iugi fide. i. assidua virtute.

Saluator mundi dñe qui nos saluasti hodie / i hac nocte nos proteges salua omni tempore

¶ Construe. O dñe tu dico saluator id est redemptor mundi qui saluasti nos hodie proteges id est de fende nos. scz hoies in hac nocte: et scz tu salua nos omni tempore id est semper. Dicitur autem in completorio.

Adesto nunc propicius et parce supplicantibus / tu dele nostra crimina tu tenebras illumina.

¶ Construe. (Tu dñe) adesto. i. p^rsens sis propicius. i. mitis vel clemens et tu parce id est indulge. supplicantibus id est rogantibus et dele. i. absterge vel remoue nostra crimina supple. et illumina id est clarifica. tenēbras scilicet nostras.

Ne mentem somnus opprimat: nec hostis nos surripiat / nec vllis caro petimus cōmaculetur sordibus.

¶ Construe. Nos petimus ne somnus opprimat. i. destruat. mētē supple nostrā: nec hostis. i. diabol⁹ surripiat nos supple et petim⁹. i. desideram⁹: nec p^r ne ne caro cōmaculetur. i. vilescat vllis sordibus. i. aliquibus peccatis siue vitijis.

Te reformatoꝝ sensuum votis precamur cordium / vt puri castis mentibus surgamus a cubilibus

¶ Construe. O iesu reformatoꝝ sensuū nos precamur. i. rogamus te scz reformatoꝝ rem sensuū vons. i. desiderij cordiū. i. cogitationū: vt scz nos puri. i. sinceri vel immaculati. surgamus a cubilibus castis mentibus. i. cū castis cogitationibus.

Expositio hymnoz

A Solis ortus cardine ad blqz terre limitem
xpm canamus p̄ncipem natū maria virgie

¶ Istud metrum est idē quod in superiori. In hoc hymno agitur de incarnatione dñi et de natiuitate eius. quo scz puerpera enixa est illū qui vniuersa et nichilo creauit. et nō abhorruit iacere in p̄sepio. Et cōtinuat iste hymnus cū superiori. Dicit enī q̄ celi terra et mare et oia que in eis sūt canūt deo: qz ab ortu solis vsqz ad occasum vniuersus mundus laudat deū. Vel aliter dicit q̄ eius p̄sepe iam fulget nō uo lumine: et ideo canamus natum de maria virgine: et hoc est quod dicit.

¶ Construe. Nos christiani canamus id est laudemus. a cardine ortus solis id est ab origine mūdi vel a cardine ortus solis. i. ab oriēte mūdi vsqz ad limitē tre. i. ad occidentē xpm p̄ncipē. i. regē natū. i. genitū maria virgine. i. ex vtero marie virginis. ¶ Seruauit autē ordinem litterarū enā in sequenti sed confusus est postea.

Beatus auctor seculi seruale corpus induit: vt carne carnem liberans ne perderet quos condidit.

¶ Construe. Beatus auctor bñdico q̄ debemus deū laudare. qz beatus auctor. i. factor scilicet. i. mūdi. id est. i. assūpsit seruale corp⁹. i. humanā carnē: vt ip̄e liberās carnē. i. nostrā hūanitatē. carne. i. sua. ne put nō pderet. i. hoies illos quos cōdidit. i. creauit.

Caste parentis viscera celestis intrat gratia venter puelle baiulat secreta que non nouerat

¶ Construe. Caste parentis viscera. Et vere induit seruale corpus: qz celestis gratia. scz xps intrat viscera. i. vterum caste parentis. scz virginis marie et sic venter. i. vterus puelle. scz marie baiulat. i. portat secreta. scz celestia q̄ scz secreta nō nouerat: scz ante conceptionē. Vel que quanta sunt perfecte nosse non poterat.

Domus pudici pectoris templum repente fit dei intacta nesciens virum verbo concepit filium.

¶ Et vere baiulat secreta que nō nouerat: ideo construe sic. Dom⁹ id est alius pudici pectoris. i. puri cordis. scz marie: fit. i. efficitur repente. i. cito tēplū dei. i. hospitium domus dico intacta. i. incorrupta nesciens virū p̄ carnis cōmitionē cōcepit filiū. scz xpm verbo. i. per verbū quod ipsa dixerat ad gabriel dicēs. Ecce ancilla dñi fiat michi secundū verbū tuū. vel verbo. i. per verbū quod dixit gabriel ad ipsam. Unde dicit. Ecce concipies et paries filium.

Enixa est puerpera quem gabriel p̄dixerat / quem matris aluo gestiens clausus iohannes senserat.

¶ Dico q̄ cōcepit et abovere qz puerpera. i. maria paries puerū enixa est. i. peperit filiū quē filiū gabriel ille archangelus p̄dixerat nasciturū et quē iohannes baptista clausus id est inclusus aluo id est in vtero matris sue elizabet senserat id est cognouerat: gestiens id est gaudens: et p̄sencia exultans.

Feno iacere pertulit p̄sepe nō abhorruit / paruoqz lacte passus est / per quem nec ales esurit.

¶ Construe. Et postq̄ xps natus est ex virgine maria: pertulit id est passus est iacere. i. quiescere: feno. i. in feno. et non abhorruit. i. non refutauit: p̄sepe. i. stabulum et supple christus passus est id est nutritus paruo lacte virginis marie: per quem supple xpm: nec pro non: et ales. i. nutrit scz maria a qua xps nutriebatur non enixus id est non passa est fame: qz matres lactantes pueros magis esuriunt et sicut

Secundum vsum Sax. Fo. vi.

alijse hoibus: sed maria xpm lactabat et xps ipsam regibat: ideo nō plus sitiuit nec esuriuit. Melior intellectio est vt per alitem autē intelligamus: qz diuam virginem vt filium sitiuisse et esurisse sepe notū est. rex vult dicere qz qui volucres celi pascit vt dicitur mathei. vi. et Luce. xi. Et qui dat iumentis escam ipsorū et pullis coruorū inuocantibus eis: vt b. in ps. cxvi. hic est qui omnia amantia nutrit voluit virginali lacte contentus esse. Et intelligā libentius de pullo coruorū: qz cornū dicunt nudū negligere: sed industria natura illic delinquit vermes vnde pulli nutriunt. Id autē fit ex prudentia dei. Unde iob. xxxviii. Quis preparat coruo escā suā qm pulli eius clamāt ad deū vagientes eo qz non habent cibos. q. d. non alijs nisi deus. Dic ergo per quē nec ales. id est ne ales quidē s. coruus esurit. i. esurire nimium patitur.

Gaudet chorus celestium et angeli canūt deo palam
qz fit pastoribus pastor creator omnium

¶ Construe. Et qz xps natus est chorus. i. societas celestium spirituum gaudet. i. letat et angeli. i. throni et dñationes principatus et potestates: et sic de ceteris canunt. i. cantāt deo. i. glorioso. qz p et r pastor creator oim. s. rex fit palam. i. manifestatur pastoribus iuxta turrin Abnam: ad quē locū pastores sicut et modo pro consuetudine habebant vigilare super greges suos: et erant ibi planicies terre apta pastouibus illius regionis ad seruandum ibi vigilas noctis super greges eorum.

Dostis herodes impie christum venire quid times nō eripit mortalia qui regnā dat celestia

¶ Materia huius hymni est cōclamatō quā facim⁹ cōtra herodē q audita xpi natiuitate amittere regnū timuit: id multos pueros interfecit estimās se etiā xpm interficere. **¶ Intentio** auctoris est tractare de tribus miraculis magnis q in die epyphanie facta sunt. Primo de triū magorū apparitione p stellam. De aque in vinū transmutatione. Et de xpi baptismo in iordane. Et etiā de pueris p herodē interfectis. **¶ Nota** qz hymn⁹ iste p̄tinuāt superiorū: qz dixi qz xps natus est et passus est iacere feno: vnde herodes de natiuitate eius turbatus occidit multos pueros timens ne regnū suū amitteret: sed stulte fecit: qz ille qui est rex regū et dñs dñanum non venit vt regnū et auferret: sed vt totū mundū tantis criminibus inuolutum a peccis liberaret. ideo dicit. **¶ Construe.** O impie hostis herodes quid. id est cur times xpm venire: qz ipse non eripit mortalia regna qui dat celestia regna.

Ibant magi quā viderant stellam sequentes p̄euiā lumen requirunt lumine deum fatentur munere

¶ Cō. Magi. i. reges ibāt q̄siti xps et adorare eū sequētes stellā p̄mā. i. p̄cedētē quā viderāt et requirūt lumē. s. xps lūe. i. cū stella et fatēt deū m̄lere. s. auro thure et myrra

Lauacra puri gurgitis celestis agnus attulit peccata que non detulit nos abluendo sustulit

¶ Con. Celestis agnus. i. xps attulit. i. suscepit lauacra. i. baptismū puri gurgitis scz iordanie. et sustulit. i. abstulit a nos abluendo nos p baptismū pctā. i. crimina q pctā nō detulit. i. secū nō portauit: qz ipse mūd⁹ erat ab ol pctō s. a. actuali q originali

Nouum genus potentie aque rubescunt hydzie/ vi s numqz iussa fundere mutauit vnda originem

¶ Con. Nouū genus. i. mādātū opus potētie. s. miraculorū: qz aque infuse hydzie rubescūt. i. rubescūt: qz p et r vnda. i. aqua infusa hydzie/ iussa. i. p̄cepta/ fundere. i. effundere: vnda mutauit originē. i. naturā suā: qz ad verbū dñi aqua facta est vinū

Expositio hymnorum.

A patre vnigenitus ad nos venit per virginem baptisma cruce consecrans cunctos fideles generans

¶ Construe. Vnigenitus sup. filius. i. xps/venit. id est descendit a patre supple in diuinitate ad nos supple homines/per virginem supple mariam / christus dico consecrans baptisma cruce generans cunctos fideles. i. christianos.

De celo celsus prodit accepit formam hominis facturam morte redimens gaudia vite largiens:

¶ Con. Xps dico. celsus. i. altus vel potens. prodit. i. venit de celo. Xps dico accepit. i. induit formam. i. similitudinem hois. xps dico redimens facturam. i. suam. i. hois. morte. i. per mortem. xps dico largiens. id est dante gaudia vite supple eterne.

Hoc te redemptor quesumus illibare propitius clarumque nostris sensibus lumen prebe fidelibus

¶ Construe. O redemptor. i. saluator nos qd. i. rogamus te hoc. i. propter hoc illibare propitius. qd. pro et/et prebe. i. concede. vel da nris fidelibus mentibus clar. lumē.

Hane nobiscum domine noctem obscuram remque omne delictum ablue/piam medelam tribue

¶ Construe. O dñe. i. xpe mane nobiscum/et o dñe remoue obscuram noctē. et o dñe ablue. i. munda omn. delictum. i. omne peccatum siue vitium: et supple o dñe tribue. i. concede vel da. piam medelam. i. pium remedium contra peccata.

Quem iam venisse nouimus/redire item credimus sceptrum tuū inclitum/tuo defende clypeo. Glozia.

¶ Construe. Quē scz dñm nos nouim⁹. i. cognouimus. venisse. i. qd. venit item nos credimus sup. cum redire. i. in die iudicii tu dñe defende tuum inclitum sceptrum. id est tuum glouosum regnum christi fidelium tuo clypeo. id est tua cruce.

¶ Scribitur autem sceptrum non ceptrum vt greci dicunt.

Deus creator oim poliꝝ rector bestiens diem decoꝝ lumine noctem soporis gratia

¶ Materia huius hymni est deprecatio ad deū: vt per diem et noctē simus ab illo adiuti et defensi a nocte. Tres vsus primi sibi coherēt: ita pmode legent simul. Primus versus exordii sit. ut a qualitatibus diei et noctis hoc modo. ¶ Construe O deus creator oim rez. qd. p et/et rector poli. i. celi vestiens. i. exornans diem. i. artificialē decoꝝ lumine. id est claro sole: et vestiens noctem. id est tempus nocturnum. gratia soporis. id est quiete dormitionis: et hoc in finem qui sequitur.

Actus solutos vt quies reddat laboris blui/mentes qꝝ fallus allenet luctusqꝝ soluat anxios

¶ Construe. Ut. i. qd. i. reges nocturna reddat. i. restituat vsui. i. exercitio laboris actus solutos. i. mēbra dissoluta et ncrvata p motus diurnos: qd. p et/et allenet. i. recte et mētro scilicet. i. alios fatigatos p diē. qd. p et/et soluat. i. tollat anxios luct⁹. i. angustias tristitias mētas (qd. si diceret) Ad hoc vestit de⁹ noctē grā soporis: vt tristitia scilicet per labores diurnos intrinsece et extrinsece p requiē nocturnā reficerent angustie qd. oim tristitie i die occurrentes p eandē requiē deponerent ac obliuiscerent.

Secundū vñ Sarz Fo. vii

**Grates peracto iā die & noctis exortu preces / votis
reos vt adiuues hymnum canentes soluimus.**

¶ Hic perficitur sententia versus precedentis. Et fit gratiarum exhibitio cū orationem i hunc mundum. ¶ Construe. O deus creator olim. &c. nos canentes hymnum. hoc est canentium laudis soluimus. i. reddimus tibi votis. id est d. sideris totis grates id est gratias. die peracto. id est finem productio: iam. id est nunc hoc est feliciter diem presentem transiimus (et supple soluimus) preces votis scilicet omnibus. in exortu. i. in principio aduentus noctis vt adiuues. id est auxilium deos nos reos. id est criminatos homines. Et breuiter vt vita custodias nos nocte futura sicut fecisti de quo gratias dicimus die preterita.

**Te cordis ima concinant / te vox corona concrepet
te diligat castus amor te mens adolet sobria.**

¶ Construe. Te g. ima. i. intima cordis concinant. i. laudent te. s. deū: et canora vox i. dulciter canēs. concrepet te. i. cōcrepādo laudet. et amor castus. i. pudicus diligat te: et sobria mēs. i. sobrie viuēs. adolet te (qñ diceret) Ita adiuues o deus nos reos et calificados serues oī tē: vt ex totis viribus te laudare et honorare possumus / et est modus excellentis laudis deo exhibende ordinatus in finem qui sequitur.

**Vt cum profunda clauserit diem caligo noctium: si
des tenebras nesciat et nox fidei luceat.**

¶ Construe. Ut cum. id est quando profunda caligo. id est densa obscuritas. noctis clauserit. id est finierit diem nostrum extremū. fides nostra nesciat tenebras. id est hereses seu peccata quibus obscuretur. et nox luceat fidei ita noctis tempore virtus fidei in nobis semper eluceat.

**Dormire mentē ne sinas dormire culpa nouerit / ca
nos fides refrigeret somni vaporē temperet.**

¶ Construe. Et ob hoc. O deus: ne sinas. i. nō permittas mentē. i. cor nostrum dormire. i. sopori intendere. q̄ tuum seruū per hoc deficiat et negligatur. sed culpa. i. peccandi pronitas seu inclinatio nouerit dormire. id est quiescere. fides refrigeret. i. frigidus faciat castos. s. nos pudicos sic q̄ extinguat in nobis calores passiones noxiarum et temperet. i. mitiget vaporē. i. dulcedine: & delectationem somni. ne indispōsi fiamus a te laudandum omni tempore.

**Cruta sensu lubrico / te cordis alta somnient / ne hos
stis inuidi dolo pauor quietos suscitet.**

¶ Hic declaratur latius versus precedentis sic. ¶ Construe. Alta. i. eleuationes cogitandi. cordis. s. nostri cruta. i. denudata lubrico sensu. i. immundo conceptu somnient te. i. habeant te pro materia somnianti. ne pauor. i. metus vel fragilitas humani corporis: suscitet. i. expurge faciat quietos. i. pacificos. sup. animo nostro dolo id est per dolum. mundi hostis. i. dyaboli qui inuidet semper paci et tranquillitati animi nostri. et laborat suggestionibus suis nos instigare ad prauos actus.

**Christum rogemus et patrem / christi pariterq; spi
ritum vnum potens p oia foue precantes trinitas.**

¶ Ista est oratio ad sanctā trinitatē. Construe. Nos rogemus xpm. i. fidelium deum et patrem. s. in diuinis. et spiritū xpi patrisq; s. hoc modo. O trinitas. s. existens vnum. i. vna essentia potens per oia in celo et in merita. &c. foue. i. nutriuus & fulci

Expositio hymnoz

pe precantes .i. nos rogantes. Amen.

Quinto dieꝝ oim quo mūdus extat cōditꝝ vel
quo surgens cōditor nos morte vīta liberet.

¶ Materia huius hymni est cōmendatio dñici diei. et commēdat eū per partes. he sunt partes q̄ mundus conditus fuit tali die quo xps resurrexit. Et p̄ hāc cōmendationē beatus Gregorius vult monere nos ad honorem dñice diei delecto mane surgere. ¶ Dñicus vero dies merito et cū discretionē oim dñici primus diei. q̄ dñi primus respectu oim creaturarū. Tertiꝝ enī dñi respectu resurrectionis vñ: q̄ xps tertia die resurrexit. Octauus etiā dñici respectu octauū diei. q̄ i octa ua die omnes resurgere debemus ad eternā vitā. Et ideo queramus in domi nico die quo xps resurrexit vel in die iudiciꝝ qui dicitur sacratuꝝ q̄ tunc bona bo nis et mala malis reddentur. ¶ Descendendo ergo ad litteram dico dñicam diē maiorem esse omnibus alijs diebus quia tunc mundus fuit conditus. Et christꝝ resurrexit eodem die. ergo habet primatū super omnes alios dies ergo maior est alijs diebus per locū a partibus enumeratis vel a positione antecedentis. ¶ Con strue. O fratres omnes surgamus in primo die dñici oim. i. in dñico die. ocus. i. ci tius q̄ in alijs temporibus: quo scz dñico die. mūdus extat conditus. i. factus vel pro et quo die conditor. i. creator omniū creaturarū. resurgens a morte nos libe rante ab inferno vel a potestate diaboli. Ocus est aduerbiū comparatiuum ca rens positio latine sed grece dicitur okys velox unde fingi potest ociter.

Dulcis procul torporibus surgamus oēs ocius et no
cte queramus pium sicut prophetam nouimus

¶ Construe. Surgamus dico a nostris torporibus. i. peccatis et vicijs. et non solū modo surgamus sed queramus per obseruationē mādatorū pñi. i. dñi in hac no cte. sicut nouimus pphetā dauid dñi quesuisse. sicut ipse ait. Media nocte surge bā ad confitendū nol tuo etc. Et iterū dicit idē. Lauabo per singulas noctes lectū meū: lacrimis meis strarū meū rigabo. Unde in omelia beati Gregorij legiꝝ de quodā viro qui postq̄ aliquātulū soporis corpori suo dedisset extra mediā noctē surgebat et vigilans perorabat qui tandū hoc fecit donec facta est vox de celo a domino dicens. Peccatum tuum dimissum est surge et noli animodo peccare.

Portas preces vt audiat suamq; dexteram poris
gat expiatis sordibus reddat polozum sedibus

¶ Construe. Surgamus inquam: et queramus pium. scilz deum. vt audiat nꝛas preces. i. nostras orationes p vitandis vicijs et pro acquirēdis virtutibus: et por rigat. i. donet suam dexterā sibi auxilium. supple nobis et expiatis id est absolu tos et purgatos a vicijs vel a sordibus vicioꝝ reddat. i. concedat sedibus polozū. id est celorum et angelorum id ponat nos in regno celorum.

Ut quiq; sacratissimo huius diei tempore horis des
tis psallimus donis beatissimis muneret.

¶ Construe. Reddat inquam nos poloz sedibus vt muneret. i. appremiat nos bñs domo. i. donis celestibus quibz. i. quicūq; psallimus. i. canimus. scz dño deo nostro quicūq; hōis. i. hōis noctis in tempore sacratissimo. i. sanctissimo: quo xps resur rexit: huius diei scz domine vel muneret in sacris temporibus id est in die iudiciꝝ Qui dies ideo dicitur sacratuꝝ q̄ tūc bona bonis et mala malis reddentur et da buntur. Sed quia superiora per nos habere nequiuimus: venit se tunc ad christū et monet nos q̄ de peccemur ipsum quatenus omnis libido et omis macula remo ueatur a nobis.

Secundū vsum Sarz Fo. viij.

**Iam nunc paterna claritas te postulamus affatim
absit libido sordidans et omnis actus noxius**

¶ Construe. Iam postulamus te nunc o paterna claritas/affatim. id est abundanter vt libido. id est luxuria / et mala concupiscentia. libido dico sordidans corpora nostra: et omnis actus noxius. id est nocuus: et omne opus malum / absit. id est longe sitremotum: ne anima cum corpore sordescat.

**Ne feda sit vel lubrica nostri compago corporis: per
quod auerni ignibus ipsi crememur acius.**

¶ Construe. Ideo te postulamus ne feda sit. i. sordibus plena vel lubrica. i. labilis ad luxuriam: compago nostri corporis. i. coniunctione anime et corporis (que tunc dicitur feda quia caro preest virtuti: et ratio est pulchra quam predominat corpori vel deprece: mur vt caro subeat menti.) p. qd. i. compagine male vsam: crememur anima et corpore. i. crememur acius. i. valde acriter: ignibus. i. doloribus et cruciatibus: auerni. i. inferni. Auernus dicitur ab a quo est sine et ver veris quo est delectatio quasi sine vere. i. delectatione. Auernus autem est locus in inferno vbi semper est ignis in quo impii cruciabantur: qui in hac vita in peccatis et vanitatibus mundi delicate vixerunt.

¶ Compago dicitur in nō vt compages: sed rarissime sunt obliqui a nō compago. Auerni dicitur qd sine auius sit que sup est lacum campanie italie volare nequibant ob grauitatem odoris. Testis est seruius ad illud. vi. eneid. Facilis descensus auerni.

Ob hoc redemptor quesumus vt probra nostra diluas vite perennis commoda nobis benigne conferas

¶ Construe. Et quia timemus vt ignibus crememur (ideo) O redemptor quesumus id est cum desiderio querimus et rogamus ob hoc. i. propter hoc: vt diluas nostra probra. i. peccata et mala que probant animam et corpus: benigne conferas. i. concedas nobis commoda scz bona et vtilia perpetua: perennis vite. i. eterne glorie.

**Quo carnis actu exules effecti ipsi celibes: vt presto
lemur cercui melos canamus glorie.**

¶ Construe. Quo p. vt exules nos peregrini a celesti patria: actu. i. operatione carnis (que admodum ipse dicitur est alienus a patria) dicitur exul et peregrinus. i. longe remotus a patria. Sic et nos debemus esse remoti ab actu carnis per bona opera: vt sic cercui. i. humiles prestolemur. i. expectemus. Unde. Prestolor. i. expecto/prestolor que rere dico) mereamur effecti celibes. i. celestes ad vitam eternam ducetes: vel cercui in clyti et oculos sursum tendentes ad dñm canamus. i. pferamus melos. i. dulce cantum ore et corde glorie. i. ad honorem tue laudis. Bene enī conuenit quia peccatis cessat. i. c.

**Presta pater piissime patriqz compar bnice cum spiritu
paraclyto regnes per omne seculum.**

¶ Construe. O piissime (qui mundasti nos a vitio) pater. i. o creator et auctor omnium rerum: et o vnice. i. o xpe fili dei viui: vnice dico compar. i. equalis sibi diuinitatem patri omnipotenti (in pugillo celum et terram continent) tu. i. xps regnas (supple es) cum spiritu paraclyto. i. consolatore: per omne seculum. i. ante omnia secula prestat. id est dona seu concede nobis ea que supra diximus scilicet vt a vitio abstinendo in virtutibus perseverare valeamus. Amen. id est fiat.

**Terne rex conditor nocte diemqz qui regis et
temporum das tempora vt alleues fastidium**

Expositio hymnorum.

Materia huius hymni est commendatio officii diei. **Eterne** .i. sine initio et fine. Et distinguit quod distat inter eternum/perpetuum/semper eternum/et temporale. **Eternum** est quod caret principio et fine ut deus. **Perpetuum** habet principium cum ipse et habet finem ut mundus. **Semper eternum** est quod habet principium sub tempore nec habebit finem: ut anima. **Temporale** est quod incipit cum tempore: et etiam habet finem: ut corpus nostrum. **Construe.** **Eterne** rex conditor .i. factor: qui regis .i. disponis et gubernas noctem .i. peccatores vel dyabolos: et qui regis diem .i. dei vel iustitiam das tempora .i. diuersitates ipsam .i. spacium huius vite: ut alleuet fastidium .i. remoueat laborem nostrum. **Eterna** sapientia fuit: ut hominis subleuaret fastidia temporum mira delectatione variatorum. Nam si semper nox esset: homo deficeret et periret. Et etiam si semper dies esset homo nimio laboris studio affectus periret et deficeret. Et ideo deus huius misericors est nostri et noctis spacium conuenienter ponendo terminum: et temporibus tempora dedit conuenientia. Et nota quod quemadmodum animus constituitur ex quatuor temporibus scilicet ex vere/estate/autumno/et hyeme: ita homo constat ex quatuor elementis scilicet ex aqua/terra/aere/et igne.

Precor diei iam sonat noctis profunde peruigil: nocturna lux vianibus a nocte noctem segregans:

Construe. **Precor diei** .i. iohes baptista: vel **precor diei** .i. ipse iam sonat .i. nunciat diem .i. ipse. **precor dico** peruigil noctis profunde .i. inferni profundum: nocturna lux .i. iohannes qui ante lucem surrexit ut luceret hominibus qui erant in tenebris huius mundi vianibus .i. volentibus ire ad christum: segregans noctem a nocte .i. peccatum a peccatore: quia quos vult assumit/et quos vult in suo finit errore. **Precor** scilicet deus noster premium suum dilectio diei .i. patrie/sonat .i. manifestat euangelicam predicationem per predicatorum suorum. Ipse vero peruigil .i. cognoscens noctis profunde culpam nocturna lux lucet vianibus .i. presens ecclesia que lucet in huius mundi tenebris. Et vult deus omnes homines saluos fieri non segregans aliquam animam peccatricem agentem penitentiam de commissis peccatis gratia sua.

Hoc excitatus lucifer soluit polum caligine hoc omnis errorum chorum viani nocendi deserit.

Construe. **Hoc excitatus lucifer** .i. quo deus predicante vel iohes: lucifer .i. verus predicator: lucem diuine gratie serens alijs: excitatus inquit soluit .i. absoluit celum poliginem .i. aliam fidelem ab omni nigredine vitijs: et hoc omnis chorus errorum exercitus maligni dyaboli: deserit .i. dimittit viam nocendi .i. offendendi supple iesu existente peccator currit ad portum .i. ad deum deum nostrum ut ibi requiescat et vires bone operationis resumat et secone canente omnis deceptio dyaboli vel exercitus eius vel chorus .i. conuenticulus errorum .i. hereticorum: deserit viam suam .i. dimittit maledictam sententiam nocendi .i. faciendi alijs nocuentium seu impedimentum.

Hoc nauta vires colligit ponthi que mitescunt freta hoc ipsa petra ecclesie canente culpam diluit.

Sicut nauta pre nimio dolore ex maris tempestate fatigatus tendit ad portum/ut ibi recolligat vires aliquantulum requiescens: sic anima fatigata ex nimio labore vitijs et peccatorum tendit ad portum .i. ad christum per confessionem ut ibi requiescat et vires bone operationis recolligat. **Construe.** **Nauta** .i. nautis ductor colligit vires .i. virtutes: hoc scilicet deo preconante .i. ipse freta .i. ebullitiones vitijs ponthi .i. huius mundi mitescunt .i. mansuescunt: et hoc scilicet per christum ipsa petra ecclesie .i. ipse est petrus (qui est fundamentum ecclesie) canendo .i. id est fiendo et penitendo/culpam scilicet trine negationis: quia ipse ter negauit dominum.

Surgamus ergo strennue gallus iacentes excitat/

et somnolentis increpat gallus negantes arguit

¶ Construe. Et quia gallus .i. xps vel predicator excitat id est enigmat nos ad bene agendum / surgamus .i. a peccatis / strenue .i. festināter / gallus excitat .i. admonet ad penitentiam / iacentes .i. in peccato permanentes / somnolentos .i. tardos in bonis operibus / increpat .i. redarguit : quia sicut ille qui dormit tardus est ad omne opus : sic anima in peccatis manens inanis efficitur : ideo arguit .i. reprehendit / negantes .i. nolentes surgere de peccatis.

Gallo canente spes redit egris salus refunditur mucro latronis conditur fletuq; culpa reuertitur

¶ Construe. Gallo canente .i. predicatoris predicante spes redit .i. fiducia recuperandi reddit et salus .i. vita eterna : refundit .i. largit per pñiam egris .i. peccatoribus mucro latronis conditur .i. insidie dyaboli . (que et mucro cedunt homines et cruciant animam eternaliter / et sic gallo canente spes reuertitur .i. renouatur / a pñia .i. peccatoribus .) **¶ Legendū est fletuq; culpa vertitur .i. commutatur in veniam**

Iesu labentes respice & non videndo corripis : si respicis lapsi cadunt fletuq; culpa soluitur

¶ Construe. (Et quia gallo canente spes redit) O iesu saluator mundi respice .i. miserere labentes .i. in peccatis / et nos videndo .i. miserando : corripis .i. castigas / si respicis .i. misereris : lapsi .i. labentes in peccatis a peccatis per gratiā dei resurgunt peccata cadunt .i. delentur : quia pro fletu culpa .i. peccatum soluitur .i. purgatur fletu .i. id est genuu lachrymarum.

Tu lux refulge sensibus mentisq; somnum discute te nostra vox primum sonet et ore psallimus tibi.

¶ Construe. (Et quia peccata cadunt si misereris .i. id est remittuntur ideo) O tu lux id est o tu xpe qui es lux mundi illuminans nostras mētes / discute .i. remoue somnum mentis .i. peccatum vel torporem nostrum : et hoc ad honorem tuum .i. vt nostra vox sonet .i. laudet te .i. nōmē tuum / o xpe primum .i. maxime et psallamus .i. ad est applaudamus / ore scz voce et corde / tibi scz ad honorem et gloriam tuam.

¶ Docte surgētes vigilemus omnes semper in psalmis meditemur atq; viridus totis domi no canamus dulciter hymnos.

¶ In hoc hymno nos hōmādo admonet beatus gregori⁹ vt qdū in hoc mōdo laboram⁹ & nocti .i. pctō subditi sumus cū oī studio p executione & conseruatione bonorū oporē vigilare debeam⁹ : qz si vigilia nra soli deo intēdēdo fuerit pūda ad aures omnipotentis dei pculdubio perueniet . Materia ergo huius hymni est laudatio nōis dei et ipsi totis viribus decantare laudes intentio . Et causa figuralis est vt nostram vitam emendando resurgamus a vitio et adhercamus virtutibus . ¶ Distinguamus ergo sic . O fratres nos omnes surgentes nocte .i. de pctō vigilemus .i. deuote perseueremus in laude deiet hic semper et sine fine in psalmis id est in bonis operibus meditemur .i. cogitemus et perseueremus vigilando / et canamus .i. dicamus dñō .i. saluatori nostro / dulciter .i. suauiter / hymnos .i. laudes / totis virib⁹ id est animo et corpore / vigilare enim debemus sine fine : qz nescimus qñ dñs veniet / an mane / an sero / an media nocte . Nocte enim dixit qz de nocte venit dominus scilicet in nubibus .i. in velamine carnis : que fuit quasi nox quādo incarnatus fuit in beata virgine maria : qz deitas latebat in carne : ideo in nocte .i. in hac presenti vita vigilare debemus et non tota in nocte dormire : quia nocte veniet dominus .

Expositio hymnorum.

Unde in euangelio. Vigilate quia nescitis diem neque horam: et ideo vigilemus in prosperis: et etiam in aduersis non occidamur: sed iugiter indefesse laboremus: unde non qui inceperit: sed qui perseverauerit usque in finem hic saluus erit. Inchoata enim virtus non prodest nisi in finem perducatur. ¶ Genus hoc carminis est sapphicum ab inuentrice dictum: et vocant dicolon. id est duorum membrorum: quia habet tres versiculos eiusdem mensure qui sapphici sunt: et unum adonicum. Item vocant tetraastrophon. id est faciens in quarto versiculo reversionem ad primum genus carminis. Unde semper quattuor versiculi ponuntur simul: quorum tres primi dicuntur sapphici hendecasyllabi. id est syllabarum. Constat enim quinq; pedibus. Trocheo spondeo/dactylo/trocheo/et spondeo: sed in fine ultima syllaba est communis. Trocheus constat ex longa et breui: spondeus ex duabus longis/dactylus ex longa et duabus breuib; Quartus versus qui dicitur adonius ab inuentore constat ex dactylo et spondeo.

Ut pio regi pariter canentes cum suis sanctis mereamur aulam ingredi celi simul et beatam ducere vitam

¶ Construe. Canamus hymnos vltimos canentes. id est laudes persoluentes pio regi. scilicet pro populo pariter cum suis sanctis: mereamur ingredi aulam celi. id est regnum eterne beatitudinis: et ducere. id est habere simul vitam eternam: vel beatam. id est puram vel sanctam.

Prestat hoc nobis deitas beata patris ac nati patris terque sancti spiritus cuius reboat in omni gloria mundo. Amen.

¶ Nota quod debemus canere pio regi: ut mereamur celi ianuam ingredi. ¶ Construe. Et beata deitas. id est deus vnus. scilicet pater et filius et spiritus sanctus: prestat. id est donet nobis omnia: hoc. id est ea que supra orauimus: gloria. id est laus: cuius. id est deitatis: reboat. id est claret in omni mundo. id est vbique. Unde dicitur. Quicquid sit per ipsius fabricationem sic scilicet cet domini per quem et in quot sunt omnia. Omnia enim illi soli famulantur. Celum et terram ego implebo dicit dominus. ¶ Rebo. id est resono.

**Ecce iam noctis tenuatur umbra lucis auro-
ra rutilans choruscet viribus totis rogemus
omnes cunctipotentem.**

¶ Materia huius hymni est misratio christi: et confirmatur hymno dicto supra scilicet quod surreximus nocte. id est de peccato canendo. Nox deponitur et ecce dies appropinquat: quia sicut ille surgit qui gallo canente: in nocturnis horis iter disponit agere sic ille qui in nocte huius mundi ad celestia ire desiderat: gallo canente. id est predicatore predicante surgit et iter incipit per bonam operationem. ¶ Construe. Ecce umbra. id est ignorantia vel obscuritas/noctis. id est dyabolica: iam tenuatur. id est annihilatur/auroa lucis. id est christus filius dei patris/rutilans. id est splendorem emittens/choruscet. id est splendet. ¶ Nota quod sicut auroa pellit noctem: sic christus deicit dyabolum: quia christus est princeps nostre humanitatis/auroa. id est christus qui quasi aureum colorem habet/choruscet. id est splendet: adeo omnes rogemus. id est deprecemur totis viribus id est cum omnibus virtutibus anime et corporis cunctipotentem: quia omnia in manu sua sunt. ¶ Metrum est sicut in superiore.

**Ut deus noster miseratus omnem pellat angorem/
tribuat salutem donet et nobis pietate patris regna
polorum. Amen.**

¶ Ut deus noster miseratus nostri. scilicet quasi miserando nos redemit/pellat. id est remoueat omnem angorem. id est omnem peccatum (et pellendo peccatum) tribuat salutem. id est vitam corporis et

Secundū bñ car

Fo. r.

anime (quia per dei gratiā nō proprijs meritis visa datur) donet ergo nobis pietate patris. i. misericordia ipsius regna celorum. i. celestem patriam. Qd potest legi agnoscere sed angustiam. i. angustiam: vt versus docet.

In lucis orto sydere deū precemur supplices
vt in diurnis actibus nos seruet a nocētibus

¶ Materia huius hymni est deprecatio ad dñm: vt orto sydere. i. xpo qui dignetur nos segregare a vitijs pctōz: et induēdo virtutes repellat supbiā. et nos faciat humiles. et quia ymbra noctis. i. pcti recessit a nobis: id lux vera. i. xps habitat i cor dibus nostris. Vel sic. Sydere orto. i. xpo nato. qui refulsit in mundo: sicut sol iusticie. et suo sanguine eripuit nos de tenebris ymbra mortis. i. a pctō. et nos suppli ces. i. humiles precemur deū. i. valde oremus apud deū: vt in diurnis actibus. i. assiduis bonis operibus. seruet nos a nocentibus. i. custodiat et pteget nos a pctis et ab omnibus aduersis. ¶ Carmen est iambicū dimetrū aut tetrametrū. Iambicū a pdomināte pede qz iambus pōt in oibus locis poni: sed ponit frequēter in scdo et quarto hoc est in locis paribus: in locis autē imparibus. i. primo et tertio pōt poni spondens. Iambus cōstat ex breui et longa. Dimetrū dñ quia duas habet mēsuras numerantur enim duo pedes simul propter claritatem pedis. et possunt poni octo pedes simul et dicetur tetrametrum.

**Lingua refrenans temperet ne litis horroz insonet
visum fouendo contegat ne vanitates hauriat.**

¶ Construe. (Dico vt nos seruet a nocentibus gratia xpi) et refrenans id est confescens linguaz temperet eam. ne horroz litis id est contentio vel seditio dyaboli insonet id est interius in corde sonet. et contegat visum fouendo: et quare ne hauriat vanitates id est ne videamus ea que non sunt videnda. et non solū visus oculis sed mūdatus sed etiā cor: vt pign senes per gaudiū vanitatis. i. in delectationibus et concupiscentijs non gaudeamus. Unde ait dñs. Non michi possunt vire re qui mortui nō sunt mundo. Estimamus enim temere si deo et mundo volum⁹ perfrui. Et alibi. Non est conuentio chasti aduersus belial. Diabolus et belial nō bene conueniunt: nec in va sede morantur. Et ait dñs in euangelio. Nemo potest duobus dñis seruire scilz deo et māmone id est pecunie male acquisite ac vicijs

¶ Nota qz inter amorem dei et huius mundi hec est differentia. quia amor huius mundi in principio dulcis esse videtur: sed finem habet amarū. Amor dei ab amaritudine incipit sed vltimo eius amor dulcedine plenus est hec est salutaris mansio scilicet deus. hec enim sunt tabernacula iustoz in quibz vox leticie et exultationis sonat semper vbi beati habitabūt scz in ipso cuius decorem propheta concupuit cuius habitationem optauit cuius desiderium flagrant.

**Sint pura cordis intima absistat et becordia carnis
terat superbiam cibi potusqz parcitas.**

¶ Construe. Intima cordis sint pura id est mūda a mala cogitatione et becordia id est stulticia (que facit hominem vecordem esse) absistat id est absit a nobis procul. qz pro et parcitas id est abstinentia vel sobrietas cibi et potus. terat id est deprimat superbiam carnis id est peccatum et stimulos eius: quia nisi habeam⁹ parcitatem cibi et potus omnia supradicta in contrarium nobis enient. nec poterimus refrenare linguam nostram. nec nostra intima erūt pura sed sordida. et eror in ea sociabitur: et sic per cetera non saluabimur.

**Ut cū dies abscesserit nocteqz loz s reduxerit mun
di per abstinentiam ipsi canamus gloriani.**

B. II.

Expositio hymnoz

Construe. Ut cum dies absciderit. i. p[er] recesserit a nobis per mala opera n[ost]ra. q[uod] pro et s[ecundu]m d[i]uina disp[os]itio reduxerit nocte[m]. i. morte[m]. Vel s[ecundu]m aliquos sol p[er] sua[m] absentia[m] reduxerit nocte[m]. i. peccatu[m]. q[uia] dies nichil aliud est q[uam] illuminatio solis per aer[em]: vel aer a sole p[er]cussus nocte[m] in qua[m]. i. peccatu[m] nos per abstinentia[m] victor[um] m[un]di. p[re]sens seculi purificati. canamus gloria[m]. sc[ilicet] sempiterna[m] ipsi sup[er] xpo. et q[uia] nos recessit et dies venit referamus gloriam deo et hoc de iure.

Deo patri sit gloria eiusq[ue] soli filio cum spiritu pa[tri] archylo et nunc et imperpetuum.

Referam[us] gloria[m] deo et hoc de iure dico: q[uia] tot et tanta contulit nobis q[uod] n[on] de se sua liberauit nos: et ad vltimum nos in filios adoptauit. Construe. gloria. i. laus sit deo patri q[uod] pro et: et soli filio eius sc[ilicet] iesu xpo. hoc cu[m] spiritu paracylo. i. consola toze. Spiritus sanctus enim consolator dicitur id est aduocatus p[ri]mus: adeo quia discipulorum corda que fuerant mesta de morte xpi reddidit consolationi. et n[un]c id est in p[re]senti: et imperpetuum id est sine fine. Amen.

Nunc scit[is] nobis sp[iritus] b[ea]t[us] p[atri] cu[m] filio digna[m] re promptus ingero nostri profusus pectori

Materia huius hymni est deprecatio sp[iritus] sancti vt dignetur i[n] pectore nostro descendere quam sc[ilicet] deprecatione[m] facimus in hora tertia. In hora enim tertia peccauit Adam prothoplausus in paradyso propter quod p[er]m[ission]e[m] electus est: adeo facimus hanc oratione[m] vt sicut ab Adam per suggestione[m] dyaboli separatus est: ita per eius correctione[m] nostro pectori ingeri dignetur: vt sicut inflamauit apostolos de sp[iritu] sc[ilicet] in hora tertia sic dignetur etia[m] ingeri in cordibus nostris vel infundere mereamur veru[m] dei laudare: et hoc est q[uod] dicit. Construe. O tu sc[ilicet] sp[iritus] sc[ilicet] exis tens vn[us] id est id[em] essentia p[atri] scilicet deo cu[m] filio. i. iesu xpo dignare promptus id est paratus vel benignus. ingeri id est infundi vel immitti in nobis sup[er] hominib[us]. nunc et in p[re]senti t[em]p[or]e. et hoc dico sup[er] te sancte sp[iritus] existens profusus nostro pectori. i. vt infundas nobis sp[iritu] sanctu[m] vt simus repleti sp[iritu] sancto. vt consequamur remissione[m] peccator[um]. per eu[m] qui est vnus cum p[atre] et filio in essentia vel i[n] p[ot]estate. Vnu[m] enim dicitur per quanda[m] essentia[m] tris personar[um]. vnu[m] eni[m] pertinet ad substantiam et non ad personam. et hoc est quod dicitur. Vnu[m] p[atri] cum filio.

Os lingua mens sensus vigo[r] confessionem p[ro]ponet flammescat igne caritas accendat ardo[r] proximor[um]:

Os et lingua pertinent ad corpus/mens vero ad animam et sensus ad virtutes pertinet. Et similiter eod[em] modo sp[iritus] sanctus pertinet ad virtutes sc[ilicet] p[atri] et filio: quia procedit ad vtroq[ue] et tamen non sunt tres d[i]i sed vnus est deus secundu[m] Athanasium in symbolo. Et nota q[uod] in sole tria sunt sc[ilicet] sphaera/claritas/et calor ipsius sicut enim sphaera solis naturaliter splendens est et calens: sic summus pater naturaliter sapiens et amans est. Et sicut sphaera solis et splendor: et calor no[n] su[n]t tres soles sed vnus sol. sic summus pater et sapientia et amor eius non sunt tres d[i]i sed vnus deus. In sphaera solis ignea patrem intelligere debemus in splendore filiu[m] in calore sp[iritu] sanctu[m]. Construe. Os lingua id est corpus. et mens id est anima sensus id est virtus q[uod] scilicet tam corpus q[uam] anima. vigor id est virtus personae id est credat vel confiteatur confessionem id est trinitatem scilicet p[atri] et filiu[m] et sp[iritu] sanctu[m] (esse vnu[m] deum) amor dei et proximi flammescat id est ardeat i[n] nobis igne id est sp[iritu] sancto ardor sue caritatis accendat id est illuminet sp[iritus] li amore proximor[um] id est amorem dei desiderantes.

Becto[r] pot[er]is verax deus q[ui] t[em]peras rex vices splendo[r]e mane i[n]struis et ignibus meridiem

¶ Materia huius hymni sumitur contra qualitates aeris. ex hoc scilicet qd man-
nus calor solet esse aliquando in meridie. Et quādoq; solet nocere corpori. Unde
deum rogare debemus vt in nobis extinguat flammās vitiorum nostrorū et tri-
buat nobis suam charitatem in cordibus nostris: et non solum in hora tertia deū
rogare debemus: sed etiam in sexta hora i qua Adam eiectus fuit de paradyso p
superbiam suam: vt vnde per transgressionem fuit eiectus: illuc redeamus p bo-
nam operationem christo annuente: qui eadem hora in cruce positus fuit: mortē
pro nobis passus. Et hoc innuit Gregorius cum dicit. ¶ Construe. O rector id est
o deus qui regis omnia potens id est que potes omnia facere que velis: quia ma-
nus tua id est potentia/ quia in ea omnia potestas et fortitudo operat deus qui nū-
q; martiris: quia tu ipse es veritas et verax es in verbis et promissis tuis que nun-
q; fallunt qui temperas id est moderas vices id est vicissitudines rerum. et tu in-
struis id est decoras mane id est homines incipientes bona opera facere splendo-
re solis id est lumie christi qui es verus sol iusticie. et instruis meridiem id est ho-
mines qui in bonis operibus perseverant ignibus id est charitate inflammati.

**Extingue flammās litium aufer calorem noxium:
confer salutem corporum veramq; pacem cordium**

¶ Construe. Extingue id est remoue flammās id est calores et estuaciones litium
id est mandatum tentationum. Vel extingue flammās. id est mortifica i nobis ar-
dores litium id est libidinis et concupiscentie. Vel litium id est odiorum et discor-
diarum aufer calorem noxium id est remoue in nobis amorem et appetitum no-
xtiarum rerum quia tu bonus calor existens et sol vite eterne cōfer id est dona no-
bis salutem corporum. qd pro et confer veram pacem id est securam transquilita-
tem cordium id est animarum.

**Et cum deus tenax vigor immotus in te per-
manens lucis diurne tempora successibus de-
terminans**

¶ Materia huius hymni est qd non solum in hora sexta deprecandus et laudan-
dus est deus: sed etiam in nona hora. i qua christus postq; animam suam patri cō-
mendauerat spiritum emittens migravit de hoc mundo. vt possumus transire de
vitijs ad virtutes et bonas operationes. ¶ Construe. O deus tenax (a teneo/ nes/
nere: qui creando omnia tenes sub potestate tua et pietate) vigor id est virt⁹ rerū
permanens in te immotus id est non variabilis quia nunq; in seipso mouetur de-
terminans id est diuidens tempora lucis diurne id est quotiāne successimus id
est quibuslibet distinctionibus.

**Largire clarum vespere qua vita nūq; decidat: sed
premiū mortis sacre perennis instet gloria.**

¶ Construe. (Et quia hoc facio.) Largire id est concede clarum vespere id est finē
nostre vite et exitum quo id est prout nostra vitia nūq; decidat id est non cadat i
aliquo graui peccato. sed perennis gloria scilicet illa que est sine peccato scilicet p-
miū mortis sacre instet per remissionem peccatorum nostrorum.

**Ucis creator optime lucem dierū proferens
primordis lucis noue mundi parans origi-
nem.**

¶ Materia huius hymni est inuocatio quam facit beatus Georgius ad dñm: vt
sicut precepit mane iunctū vespere vocari diem. ita exaudiat preces nostras et cō-
mendat diē dñicum per opus qd in eo factū est et in eodē diē fecit lucē que causat

Expositio hymnorum

diem et idcirco dixit. fiat lux facta est lux. ¶ Construe. O optime creator lucis id est filij tu vel angelorum proferens. i. tribuens lucē. i. filij tui diem. i. apostolorum motū qui dies vocant (parās originē scz qñ dixisti. fiat lux. i. initū nōne lucis pū moribz mundi. i. apostoli (qui lux interpretantur.) Unde dñ. Vos estis lux in ista vita illuſtrentes omnia. Vos estis sal terre condientes morū temperantiam. Ipſi enim apostoli pastores sunt populorum omnia conſeruantes.

**Qui mane iunctum vespere / diem vocari precibus
tetrū cahos illabitur: audi preces cum fletibus.**

¶ Construe. Et qñ tu precipis mane iunctum vespere vocari diē. i. diē et noctē (qui est dies naturalis.) Unde dñ. Scñ. pūmo. factū est vespere et mane dies vn⁹. Uel aliter. Tu qui precipis mane iunctū vespere vocari diem. i. dietam iunctam carni nostre (que obſcura est) vel vespere vocari diem. i. chriſtum (qui est verus dies) tetrū cahos. i. nox et peccatū. et obſcuritas vitioſū illabitur. i. cadit in nos: et ideo audi preces nostras cum fletibus id est cum deſiderio lachrymarum.

**Se mens grauata crinine vite sit exul munere / dñ
nil perenne cogitat ſeſeqz culpis illigat:**

¶ Dico audi preces nostras et quare. Se mens. i. anima nra ſit grauata. i. ponderata crimine. i. reatu vinor. ſit exul. i. penata munere. i. dono eterne beatitudinis vite. i. xpī (qui est vera vita oīm hoīm) dum nil perenne cogitat. i. perpetuū. qñ pro et illigat id est illaqueat ſeſe culpis id est peccatis.

**Celozum pulset intimum vitale tollat finium / vite
mus omne noxium purgemus omne peſſimum.**

¶ Ergo et nos debemus accipere chriſtum vel eternam beatitudinem: et vt hoc fiat. ¶ Construe. Mens pulset id est inquirat intimum celozum id est chriſtum vitale premium id est eternam beatitudinem. ergo vitemus omne noxium id est oē peccatum (quantum ad corpus) et purgemus id est emendemus omne peſſimum id est omne peccatum (quantum ad animam.) ¶ Quia latine non dicitur oē peſſimum: ſed peſſimum quicqz omne nim non iungitur ſuperlatiuo: ideo quidam legunt omnem noxium et omnem peſſimum.

**Adreaple ſactoꝝ am piſſime obtine noſtris
errabus deniam bt qui grauamur ſarſina
peccaminum ſubleua tuis interceſſionibus.**

¶ Construe. O andrea pie ſcilicet apoſtole chriſti miſſime ſanctorum. id est miſis et benigne ſuper omnes ſanctos obtine. i. impetra veniam. i. indulgentiam noſtris errabus id est delictis ſine peccatis vt pro et ſubleua id est ſurſum leua (erigendo mentem noſtram ad chriſtum) tuis interceſſionibus id est orationibus qui grauamur id est depumimur ſarſina id est pōdere peccaminum id est peccatoꝝ ſeu vitiorum.

**O thoma chriſti perlustratoꝝ lateris per illā ſanctā
te rogamus vulnera que mundi cuncta diluerunt
crimina noſtros reatus terge tuis precibus.**

¶ Construe. O ſancte thoma apoſtole perlustratoꝝ. i. inqueſtoꝝ lateris. i. vulneris pp̄ nos rogamus. i. de peccatur te. ſ. Thomam: p̄ illā ſanctā vulnera que. ſ. vulneꝝ ra diluerunt. i. depoſuerunt cuncta crimina mundi. i. mundanoꝝ terge. i. abſterge

Secundum vsum Sar. Fo. xij.

vel munda nostros reatus. i. nostras culpas / tuis precibus. i. orationibus.

Iam bone pastoz. &c. quere in aurea luce.

Matthia iuste duodeno solio residens sorte: nos a cūctis sordibus solve peccati / noue lucis gaudis quo pfruamur tuis sanctis precibus.

¶ Construe. O matthia iuste apostole domini tu residens / id est sedens / sorte. id est per sortem / duodeno solio. id est duodecima sede apostolorum / solve. id est absolue nos scilicet homines a cūctis sordibus. i. omnibus peccatis / quo prout pfruamur tuis sanctis precibus. id est per tuas sanctas preces / gaudis. id est ientis no ue lucis. id est eterne vite.

Bartholomee celi sydus aureum / millies supra cellubar radians: erige mentes nostras celo turbidas / egrasq; nostras sana conscientias.

¶ Construe. O bartholomee apostole aureū sydus. i. predicator fulgēs per predicationē celī. i. celestis regionis: tu radians. i. splendēs millies supra iubar. i. claritatē celi / erige. i. subleua / nostras turbidas mentes. i. vniuersas siue veritas / celo. i. ad celum / et sana. id est munda / nostras egras conscientias. id est infirmas per peccata.

Mathee sancte bino pollens munere / sedulis iesum interpella questibus: vt nos in mundi gubernet turbinibus: ne post eternus sorbeat interitus

¶ Construe. O sancte mathee tu dico pellens. i. splendens bino munere. i. quia fuisti apostolus et euangelista. interpella. i. deprecare iesum. i. xpm dñm nostrum / sedulis. i. deuotis questibus. i. orationibus: vt scz iesus gubernet. i. reget / nos. i. xpia nos / in turbinibus. i. vexationibus mundi scz huius: ne pro vt nō eternus interitus id est infernus / sorbeat. id est strangulet nos post scilicet mortem.

Bina celestis aule luminaria iacobe / necnon iohannes theologe / poscite nobis veniam rogantibus quā venit gratis christus dare miseris.

¶ Construe. O iacobe apostole dei / necnon. i. insuper iohannes apostole theologe. i. predicator verbi dei / vos dico bina luminaria. i. bina claritates celestis aule / poscite. i. optando obtinete / nobis rogantibus. i. deprecantibus / veniam. i. indulgentiam peccatorum: quam veniam christus venit de celo in mundum / dare gratis. id est ex grana meritis peccatoribus.

Beate symon et thadec inclyte cernite nostros gemitus cum lachrymis quicq; per lapsum meruimus baratrum: per vos celozum mereamur aditum.

¶ Construe. O beate symon apostole: et o thadec inclite. i. nobilis apostole / cernite. i. cōsiderate / nostros gemitus. i. lamentationes cū lachrymis: q; pro et / nos qui meruimus baratrum. i. infernum / per lapsum. i. per peccatū / nos mereamur id est valeamus habere per vos scz apostolos / aditum. id est introitum celozum.

Expositio hymnorum

diem et idcirco dixit. fiat lux et facta est lux. ¶ Construe. O optime creator lucis id est filius tuus vel angelorum proferens id est tribuens lucem id est filius tuus dicens id est apostolorum tuorum qui dicuntur (paris originem sed quod dixisti. fiat lux id est initium nunc lucis per modum mundi id est apostoli (qui lux interpretantur.) Unde dicitur. Vos estis lux in ista vita illustrantes omnia. Vos estis sal terre condientes moris temperantiam. Ipsi enim apostoli pastores sunt populorum omnia conseruantes.

**Qui mane iunctum vespere / diem vocari precibus
tetrum calos illabitur: audi preces cum fletibus.**

¶ Construe. Et quia tu precipis mane iunctum vespere vocari diem id est diem et noctem (qui est dies naturalis.) Unde dicitur Gen. primo. Factum est vespere et mane dies unus. Vel aliter. Tu qui precipis mane iunctum vespere vocari diem id est dietam iunctam carni nostre (que obscura est) vel vespere vocari diem id est chrysum (qui est verus dies) tetrum calos id est noctem et peccatum et obscuritas vitiorum illabitur id est cadit in nos: et ideo audi preces nostras cum fletibus id est cum desiderio lachrymarum.

**Ne mens grauata crimine vite sit exul munere / dum
nil perenne cogitat seseque culpis illigat:**

¶ Dico audi preces nostras et quare. Ne mens id est anima nostra sit grauata id est ponderata crimine id est reatu vitiorum sit exul id est punata munere id est dono eterne beatitudinis vite id est christi (qui est vera vita omnium hominum) dum nil perenne cogitat id est perpetuum pro eo et illigat id est illaqueat sese culpis id est peccatis.

**Celorum pulset intimum vitale tollat premium / vite
mus omne noxium purgemus omne pessimum.**

¶ Ergo et nos debemus accipere christum vel eternam beatitudinem: et ut hoc fiat. ¶ Construe. Mens pulset id est inquirat intimum celorum id est christum vitale premium id est eternam beatitudinem ergo vitemus omne noxium id est omne peccatum (quantum ad corpus) et purgemus id est emendemus omne pessimum id est omne peccatum (quantum ad animam.) ¶ Quia latine non dicitur omne pessimum sed pessimum quicquid omne nim non iungitur superlatiuo: ideo quidam legunt omnem noxium et omnem pessimum.

Andrea pie factorum piissime obtine nostris
errantibus veniam ut qui grauamur sarcina
peccaminum subleua tuis intercessionibus.

¶ Construe. O andrea pie scilicet apostole christi mitissime sanctorum id est mitis et benigne super omnes sanctos obtine id est impetra veniam id est indulgentiam nostris errantibus id est delictis sine peccatis ut pro et subleua id est sursum leua (erigendo mentem nostram ad christum) tuis intercessionibus id est orationibus qui grauamur id est deprimimur sarcina id est potestate peccaminum id est peccatorum seu vitiorum.

**O thoma christi perlustrator: lateris per illa sancta
te rogamus vulnera que mundi cuncta diluerunt
crimina nostros reatus terge tuis precibus.**

¶ Construe. O sancte thoma apostole perlustrator id est inquisitor lateris id est vulneris pro nos rogamus id est deprecamur te. O thoma: per illa sancta vulnera que mundi cuncta diluerunt id est deposuerunt cuncta crimina mundi id est mundanosque terge id est absterge

Secundum vsum Sar. Fo. xij.

vel munda nostros reatus. i. nostras culpas/tuis precibus. i. orationibus.

Jam bone pastoz. ꝛc. quere in aurea luce.

Mathia iuste duodeno solio residens sorte: nos a cūctis sordibus solue peccati/noue lucis gaudus quo pfruamur tuis sanctis precibus.

¶ Construe. O mathia iuste apostole domini tu residens. id est sedens/sorte. id est per sortem/duodeno solio. id est duodecima sede apostolorum/solue. id est absolue nos scilicet homines a cūctis sordibus. i. omnibus peccatis/quo prout pfruamur tuis sanctis precibus. id est per tuas sanctas preces/gaudis. id est iocundis non pelucis. id est eterne vite.

Bartholomee celi sydus aureum / milles supra celi iubar radians: erige mentes nostras celo turbidas / egrasq; nostras sana conscientias.

¶ Construe. O bartholomee apostole aurū sydus. i. predicator fulgēs per predicationē celi. i. celestis regionis: tu radians. i. splendēs milles supra iubar. i. claritatē celi/erige. i. subleua/nostros turbidas mentes. i. vinasas siue veratas / celo. i. ad celum/et sana. id est munda/nostros egras conscientias. id est infirmas per peccata.

Mathee sancte bino pollens munere / sedulis iesum interpella questibus: vt nos in mundi gubernet turbinibus: ne post eternus sorbeat interitus

¶ Construe. O sancte mathee tu dico pellens. i. splendens bino munere. i. quia fuisti apostolus et euangelista. interpella. i. deprecare iesum. i. xpm dñm nostrum/ sedulis. i. deuotis questibus. i. orationibus: vt scz iesus gubernet. i. reget/nos. i. xpia nos/in turbinibus. i. vexationibus mundi scz huius: ne pro vt nō eternus interitus id est infernus/sorbeat. id est stranguet nos post scilicet mortem.

Bina celestis aule luminaria iacobe / necnon iohannes theologe / poscite nobis veniam rogantibus quā venit gratis chxistus dare miseris.

¶ Construe. O iacobe apostole dei/necnon. i. insuper iohannes apostole theologe. i. predicator verbi dei/ vos dico bina luminaria. i. bina claritates celestis aule/ poscite. i. optando obtinete/nobis rogantibus. i. deprecantibus/ veniam. i. indulgentiam peccatorum: quam veniam chxistus venit de celo in mundum/ dare gratis. id est ex grana misericordie peccatoribus.

Beate symon et thadec inclyte cernite nostros gemitus cum lachrymis quicq; per lapsum meruimus baratrum: per vos celozum mereamur aditum.

¶ Construe. O beate symon apostole: et o thadec inclite. i. nobilis apostole/cernite. i. cōsiderate/nostros gemitus. i. lamentationes cū lachrymis: q; pro et nos qui meruimus baratrum. i. infernum/per lapsum. i. per peccatū/nos mereamur id est galeamus habere per vos scz apostolos/aditum. id est introitum celozum.

Expositio hymnorum.

Sancte dei preciose prothomartyr Stephane,
qui in virtute charitatis circumfultus vndiq;
dominam pro inimico exorasti populo.

*¶ Construe. O sancte stephane preciose prothomartyr. id est primus martyr dei:
qui scilicet stephanus circumfultus vndiq; id est in omni tempore id est in corpore
et anima virtute charitatis id est divini amoris tu exorasti. i. deprecatus fuisti do-
minum iesum christum pro populo inimico scilicet hominibus te lapidantibus di-
cens domine ne statuas illis hoc peccatum.)*

**Funde preces pro deuoto tibi nunc collegio / vt tuo
propitiatus interuentu dominus nos purgatos a pec-
catis iunget celi ciuitas.**

*¶ Construe. O tu stephane funde preces. id est orationes deo p collegio. id est so-
cietate vel congregatione deuoto id est simplici tibi scz stephane: nunc scz in isto
tempore seu mudo: vt pro q dñs iesus christus propitiatus. i. misericordia motus:
tuo interuentu. id est auxilio iunget. i. iungere velit / vel associare nos scz purgatos
id est mundatos a peccatis. i. vitijs / quibus celi. id est spiritibus celestibus.*

**Et corone qua nitescis alm⁹ sacri nominis / nos qui
tibi famulamur fac consortes fieri / et expertes dire
mortis in die iudicii**

*¶ Construe. Et tu es alm⁹ i. scilicet / fac nos scilicet homines deuotos tibi qui
famulamur. i. seruimus cui deuotione fieri consortes ide st participes corone sacri
nominis / qua scz corona / nitescis. i. splendes: et fac nos fieri expertes. i. non partici-
pes / dire. i. crudelis / mortis scz eterne / in die iudicii. i. in extremo iudicio.*

**Gloria et honoz deo bñqquo altissimo vna patri fi-
lioz inclyto paraclyto: cui laus est et potestas per
eterna secula.**

*¶ Construe. Gloria et honoz sint vsqquo. id est vndiq altissimo deo: vna pariter
patri. i. in diuino / q pro i filio. i. nato / inclyto paraclyto. i. spiritui sancto: cui laus
est et potestas per eterna secula. id est eternaliter. Amen.*

Ahiste redemptor omnium / ex patre patris vnus
ce solus ante principium natus ineffabiliter

*¶ Construe. O christe redemptor. id est saluator omnium: vnice. id est fili patris
natus id est procedens ex patre id est a patre solus ineffabiliter / ante principium.
id est sine principio: quia eternus.*

**Tu lumen tu splendor patris / tu spes perennis om-
nium: intende quas fundit preces tui per orbem fa-
muli**

*¶ Construe. Tu ipse es lumen mundi: et tu es splendor. i. gloria patris / et es perennis
spes scz eterna: oim scz xpi fidelium: intende. i. exaudi / preces. i. orationis quas*

Secundū vsum Sar

Jo. xliij.

tui famuli. i. deuoti/fundunt. i. emittunt vel orant/per orbem. i. per totū mundum
**Memento salutis auctoꝝ q̃ nostri quondam corporis
ex illibata virgine nascendo formam sumpseris.**

¶ Construe. O auctoꝝ. id est factor salutis/memento. i. recordare/q̃ pro quia/tu
sumpseris. id est assumpseris/quondam. id est olim/formam id est figuram nostri
corporis scilicet humani/et hoc dico nascendo. id est procedendo/ex illibata. id est
incorrupta virgine scilicet maria.

**Hic p̃sēns testatur dies currens per anni circulum
q̃ solus a sede patris mundi salus adueneris**

¶ Construe. Hic p̃sēns dies testatur. i. testimoniū perhibet/dies dico currens. i.
transcurrens/per circulum. i. reuolutionē anni/q̃ pro q̃ tu solus. i. cum nullo alio
adueneris. id est aduenisti a sede patris in diuino/salus mundi scilicet humo.

**Hunc celum / terra / hunc mare: hunc omne quod in
eis est auctoꝝ aduentus tui laudat exultans cātico.**

¶ Construe. Celi. i. spūs celestes laudat hūc auctoꝝ/tra sup. laudat hūc/mare sc̃z
laudat hunc/omne quod est. id est existit in eis (celo et terra et mari) laudat aucto
rem/omne exultans. id est gaudens cātico tui aduentus. id est tue laudis.

**Nos quoq̃ qui sancto tuo redēpti sumus sanguine/
ob diem natalis tui hymnum nouum concinnamus**

¶ Construe. Quosq̃ pro q̃ nos qui sumus redempti id est liberati tuo sancto san
guine/concinnamus. id est simul cantamus / nouum hymnum. i. nouum canticum
laudis/ob diem. id est propter diem/tui natalis. id est tue natiuitatis.

**S Omno refectionis artubus: sp̃eto cubili surgas
mus nobis pater canentibus/ adesse te depos
scimus.**

¶ Materia huius hymni est q̃ debemus surgere de lecto. i. pctō/et deprecari deū
vt dimittat nobis peccata. i. p̃ntia/p̃terita/et futura. faciendo inuocationē ad
deū sic. **¶ Construe.** O deus pater refectionis artubus. i. sensib⁹ nostris repletis som
no. i. mundana cogitatione/surgamus sp̃eto cubili. id est ipsa delectatione: quia
postq̃ fuerint membra nostra refocillata somno et reparata virtute debemus ad
dei seruitium festinare: et tunc deus aderit nobis/deposcimus. id est deprecamur
adesse scilicet p̃sentem nobis canentibus. id est laudantibus.

**Te lingua p̃imum concinat/te mentis ardoꝝ ambi
at vt actuum sequentium tu sancte sis exordium.**

¶ Construe. Et ideo non solum corde/sed etiam lingua te deprecamur o domine
et hoc lingua nostra concinat. id est laudet te p̃imum. id est maxime super omnia
ardoꝝ id est amor mentis nostre ambiat. id est desiderat te (ad quid vt tu sancte pa
ter sis exordium. id est principium nostrorum actuum sequentium: vt omnis nos
tra actio a te incipiat semper et per te finiatur.

**Cedant tenebre lumini et nox diurno syderi vt cul
pa quam intulit lucis labelcat munere.**

Hym. Sar.

C. i.

Expositio hymnorum.

Construe. Tenebre. id est peccata/cedant. id est locum dent/syderi. id est christi: et nos. id est sordes peccatorum supple cedat diurno syderi. scz christo: vt culpa. id est peccatum quam intulit nobis. id est dyabolus labefcat. id est euanescat/munere. id est gratia lucis. id est christi vel spiritus sancti facit remissionem. **C**elusa et verius legatur vt culpa quam nos intulit qd quam nobis.

Precamur id est supplices noras vt omnes amputes et ore te canentium lauderis imperpetuum

Construe. Nos supplices. id est humiles/precamur idem. id est illud: vt amputes. id est auferas: omnes noras. id est peccata: vt lauderis imperpetuum/ore canentium. id est laudantium te.

Splendor paterne glorie de luce lucē pferens lux lucis & fons luminis dies diem illuminans

Construe. Materia huius hymni est pater et filius et spiritus sancti credulitas: et qm pater sit in filio et filius in patre et spiritus sanctus procedens ab utroq. Et per istam credulitatem rogamus ipsum vt confirmet id est concedat nobis gratiam: et vt sit nobis cibus et potus in celesti patria. **C**onstrue. O christe qui es splendor paterne glorie. i. patris tui celestis. (quia christus p patre suum glorificatur.) proferens lucem. i. spiritum sanctum/de luce. i. de patre/ vel proferens id est manifestans/ lucem. i. ipsum eternam lucem venientem in hunc mundum de luce paterna. O lux id est fili/ lucis. i. patris: et fons. id est origo luminis. i. spiritus sancti: et tu es dies illuminans idem. id est illos quos predicatione apostolorum vis illuminari.

Verusq; sol illabere micans nitore perpeti/ iubarq; sancti spiritus infunde nostris sensibus.

Construe. Et o tu xpe qui est verus sol/illabere. i. descende/micans nitore perpeti id est perpetuo lumine virtutum/et infunde. i. immitte/iubar. i. splendorē spiritus sancti/nostris sensibus. i. mentibus vt non solum vocemus te filium sed patrem.

Votis vocemus te patre patrem perennis glorie patrem potentis gratie culpam releget lubricam.

Construe. Et non solum dicimus te filium /sed votis vocemus. i. cognoscamus: te patrem perennis glorie. id est perpetue: quia infinita eris. Et quia vocemus te/ vt pater potentis glorie/ releget id est mittat in exilium/ culpam lubricam. id est libidinem que facit hominem cito labi de bono ad malum.

Asceti. Non dicimus te fuisse patrem: quia filius non est pater: itaq; legimus votis vocemus te patrem patrem. i. vt sit patrem in qua perennis glorie: et ita bis poni debet accusantius patrem: vt rursus etiam de ce. Releget autem non est recolligat: quia est prime coniugationis.

Informatus strenuos dentem retundat/ inuidi calus fecundet asperos donet gerendi gratiam.

Construe. Dixi vt inuocemus vt pater informet. i. componat actus strenuos. i. honestos. i. bonas operationes/et retundat. i. frangat/dentem. i. fortitudinē/inuidi. i. dyaboli. Et quemadmodum aliquis mordet cicam: ita dyabolus mordet et seducit christianos instigando eos ad mala opera/et fecundet. i. faciet prosperos casus nostros/asperos scz castigando nos sepius faciat fecundare xpus donet nobis gratiam gerendi. id est patiendi eisdem casibus asperos.

Mentem gubernet et regat castam fideli corpore /

fides caloze ferueat fraudes venenā nesciat.

¶ Construe. Modo conuertit se ad fideles (quasi diceret) merito filius dei infundit nobis iubar sancti spiritus: quia ille multum utilis est nobis: vt gubernet id est regat et disponat mentem id est animam nostram: eam castam conseruando et in fide catholica fidei corpore scz sancte ecclesie. vt fides nostra ferueat id est ardeat in caloze scz charitate vel amore spiritus sancti: et nesciat id est ignoret venena id est heresis fraudis id est maligni spiritus.

**Christusqz nobis sit cibus potusqz noster sit fides le-
tibibamus sobriam ebrietatem spiritus.**

¶ Ut mens sit nescia fraudis. xps sit nobis cibus id est predicatio dei: que satiat nos in charitate et dilectione proximi: vt cibus satiat corpus: et hac ita comestione id est predicatione habeamus potum id est fidem. ¶ Construe. (Fides est charitas predicationis) qz pro et xps sit cibus celestis: et fides scz catholica sit noster potus: et id est alacres vel hilares bibamus sobriam ebrietatem scz infusionem spiritus sancti: vt nos seruet a peccato. Ebrietas enī spiritus est sobria id est modesta et temperata: qz homines inflammat amore dei et reseruat a peccato: qz sicut ille q ebrius est vino omnia tradit obliuioni: nec recordatur quicqz sic qui plenus est spiritu sancto vel gratia spiritus sancti omnia mundana obliuiscitur.

**Letus dies hic trāseat pudor sit vt diluculum fides
velut meridies crepusculum mens nesciat.**

¶ Construe. hic dies id est presens vita letus transeat id est exterminetur. quia letus dies. scilicet christus veniet ad nos. et pudor id est castitas seu verecundia sit vt diluculum id est auroa luceat: fides sit velut meridies id est ferueat amore spiritus sancti: quia meridies feruet et mens crepusculum nesciat. id est peccatū ignoret (quia crepusculum est inter diem et noctem).

**Amor cursus prouehit auroa totus prodeat in pa-
tre totus filius et totus in verbo pater.**

¶ Construe. Amor. i. pater prouehit cursus id est ducit filium suum ad ista inferiora. auroa prodeat. i. manifestet totus. s. in substantia deitatis: quia filius in substantia deitatis totus est in patre. et pater totus est in verbo. id est in filio: quia totus vnus est deus. ¶ Ascē. Alij legunt auroa cursus prouehat alij Amor recursus prouehat vt sic amor id est sanctus spiritus prouehat. et pmoueat recursus nostros ad deum. et filius prodeat totus in auroa. et pater prodeat totus in auroa filius inquam existens totus in patre et pater existens totus in verbo. id est filio quia hi tres vnus sunt.

I**n mense celi conditor q mixta ne cōfunderet
aque fluēta diuidens celum dedisti līmitem**

¶ Materia huius hymni est vt homines diuidat se a malis operibus et adhererant bonis: quia quemadmodum chrestus aquas ab aquis in secunda feria separauit partē in terra relinquendo: et partem in celo attrahendo propter numeratē aque et hoc ideo quia terra confusa erat et vt calor solis dissiparet res mūdanas: ita intendit diuidere mentes nostras a malis operibus. ¶ Sed queritur cur partem attulit ad celum. Dicitur qz propter elementum ignis: quia nisi autor nature interposuisset aliquod elementum terra non ita leuiter posset inhabitari. Et si queratur qualiter aque manent super ignem dicitur (secundū Aug.) qz fortitudo ignis aquam coagulat et coartat. Si queritur si celi mobile est rotundū quomodo aque manēt sursum dic (secundū Amb.) quia multa corpora exterius sunt rotunda q interiora

Expositio hymnoz

sunt quadrata: et sic forte potest esse celum. Celestes namque nature ignee sunt vnde spiritus dicitur purus ether quia rogo id est ignis nisi vnda superior et inferior temperaret totam terram incenderet et ruptam in puluerem dissiparet. **¶** Cōfirme. O chulle immense id est sine mensura conditor celi qui es diuidens fluentia aque id est aquarum cursus ne mixta id est confusa confunderet id est destrueret super faciem terre id est confusionem faceret: celum dedisti limitē id est terminū inter aquas superiores et inferiores.

**firmandi locum celestibus simulq; terre rivulis: ut
vnda flammis temperet terre solum ne dissipet.**

¶ Construe. Tu es hians locum-ſc3 inter aquas celeſtes et inter aquas terres
ſires celeſtibus id eſt angelis: aqua et ſimul riuulis terre-4. fluminibus vel pecca
toribus vtynda id eſt aqua temperet id eſt moderet flammam id eſt ignem firma
menti: ne flammie diſſipent ſolum terre id eſt ſoliditatem terre.

**Infunde nunc piissime donum perennis gratie: fratris
dis noue ne casibus nos error atterat vetus.**

¶ Construe. O pſſume pater infunde nunc id eſt in preſentivita domum perſonis gratie id eſt ſpiritus ſancti ne erroretur ſcilicet ydolatrie vel originali peccato atterat id eſt cōterat nos caſibus nove fraudis id eſt heretiſis dyaboli. Nomini dicitur originale: quia primum erat peccatum.

**Lucē fides inueniat sic luminis iubar ferat: hec vas
na cuncta terreat hanc falsa nulla comprimat.**

¶ Construe. Fides nostra inueniat lucem scilicet tuam. o tu ipe et inueniendo se-
ratubar id est splendorē spiritus sancti luminis id est christi. et ferendo imbar tri-
buit se nobis hec scilicet fides terreat cuncta vana id est cunctam prauitatem he-
reticam nulla falsa comprimat id est depumat hanc. scilicet fidem.

A Onsoꝝ paterni luminis lux ipse lucis & dies
noctē canendo rūpimus assiste postulātibus.

Materia huius hymni est surrectio noctis: quia sicut nos surgendo rumpim⁹ noctem: ita dominus noster iesus chistus surgendo rupit noctem. id est vicit peccatum: vel sicut dies adueniens noctis ymbrias effugat: sic etiam adueniente vero lumine. scilicet chistovictorum id est peccatorum tenebras compulit. et sic totum mundum illuminavit. **C**onstrue. **O** chiste confor: id est equalis vel confessor eius nature: quia es pater / quia vnum est lumen patris et filij et spiritus sancti paterni luminis. **O** tu chiste tu es lux. id est fili⁹ lucis id est dei patris. et dies dierum omnium luminum rumpimus noctem id est deleamus peccatum cecitudo id est pfallendo vel laudando te: et ideo assiste id est subueni postulantiibus id est peccantibus te cum precibus.

**Aufer tenebras mentium fuga cateruas demonum
expelle somnolentiam ne pigritantes obruat.**

¶ Construe. O domine iesu chris te aufer id est remoue tenebras id est ignorantias mentium scilicet nostrarum. fuga caternas demonum. id est acies malignorum spirituum expelle id est reice somnolentiam id est anime pigriciam : ne illa somno lentia id est peccatorum dormitio obruat id est precipites pigritantes id est peccatio permanentes.

**Sic xpc nobis omnibus indulgeas credentibus et
prosit exorantibus quod precinentes psallimus.**

Secundū vsum Sax

Jo. xv.

¶ Construe. Sic id est taliter / o chris̃te indulgeas id est miserearis omnibus cre-
dentibus nobis: vt quod precinentes id est laudantes / psallimus .i. laudamus .scz
ore et corde proſit exorantibus id est proſicat nobis deprecantibus.

Ales dei nuncius / lucem propinquam precis
pit nos excitatoꝝ mentium / iam chriſtus ad
vitam vocat.

¶ Materia huius hymni est exhortatio chriſti ad nos vt ſurgamus a vitijs et ab-
hſeamus virtutibus: et premitur exemplum de gallo . Sicut enim gallicantus
nos excitat vel vocat lucente die: ſic chriſtus excitat mentes noſtras et vocat nos
per ſcripturas ſacras p̃nunciatio q̃ est venturus iudicare ſuper iuſtos et iniuſtos
Unde bene dicitur . Surgite et vigilate: quia nescitis diem neq; horam. **¶ Con-**
ſtrue. Ales .i. gallus nuncius dei: precipit . id est predicit / lucem id est diem: nobis
propinquam: chriſtus excitatoꝝ mentium ſc; noſtrarum vocat iam nos ad vitam.
id est nunc vocat nos ad ſe.

Auferte clamat lectulos / egros ſopore deſides / cas-
ſiq; recti ac ſobrii / vigilate iam ſum proximis.

¶ Construe. Xps clamat .i. vocat et precipit nobis / auferte .i. relinquit lectulos: o
deſides / o pigri (ſup. relinquit) lectulos egros .i. carnalitates / ſopore .i. peccato / et
vigilate caſti .i. non penulantes / recti .i. non tortuoſi . ſobrii .i. non ebrj (et merito hec
facere debent: q; ſc; ego xps) iam proximus ſum nobis .i. propinquus . Vel ſecun-
dum aliam litterã . O caſti .i. anima et corpore / et o recti verbo et opere / et o ſobrii.
id est temperati cibo et potu vigilate: quia iam ſum proximus.

Ieſum ciamus vocibus flentes precentes ſobrie in-
tenta ſupplicatio dormire coꝝ mundi vetat

¶ Construe. (Et q; xps est proximus) o fratres ciamus .i. cognoscamus ieſum ſc;
flentes .i. tridentes i precentes illum ſobrie .i. ſine omni ſeditate: q; intenta ſuppli-
catio .i. aſſidua deprecatio / vetat coꝝ mundum dormire .i. permanere in peccato.

¶ Legendum est ciamus .i. vocemus et non ſciamus.

**Tu chriſte ſomnum diſcute / tu rumpe noctis vincu-
la: tu ſolue peccatum vetus / nouumq; lumen ingere**

¶ Construe. O tu chriſte diſcute . id est diſſipa vel diuide ſomnu . id est peccatum
vel dyabolū ne nos decipiat: et tu rumpe . id est diſſipe / vincula mortis . id est la-
queos dyaboli vel penas inferni (que dicuntur nox) vt nos non decipiant / o homo
tu ſolue peccatum vetus . id est originale / et ingere . id est immitte / nouum lumen.
id est ſpiritu ſanctum / qui merito dicitur nouum lumen: quia eſſiando vetera a
nobis nos renouat nouo.

Telluris ingens conditoꝝ / mundi ſolum qui
eruens: pullis atq; moleſtis / terram dedisti
immobilem.

¶ Materia huius hymni est deprecatio quam facimus ad deum / quia ſicut deus
pater fecit celum et terram et diſiſit ſuperiora ab inferioribus: ita ſua pietate no-
ſtra peccata diſiſtat. Et ſicut dedit terram immobilem vt daret fructum gratum
ita faciat membra noſtra acceptabilia ad fructificandum et ſeruendum ſibi.

¶ Construe. O ingens id est magne conditoꝝ telluris id est factor totius orbis: qui

Expositio hymnoz

eruene. id est diuidens solum mundi. id est terram ab his scilicet inferioribus: et superioribus: atque pro et: et dedisti terram immobilem. id est stabilem: et hoc est pulvis molestus. id est clementis: que valde mollis et crant dum intermiscerentur confusio. id est simul mixtio.

**Ut germen aptum proferens / fuluis decoza floribus
secunda fructu susteret / pastumque gratum redderet**

Construe. Supple terra proferens. id est produciens / germen aptum. id est fructum congruum hominibus: et ut susteret. id est permaneret / secunda. id est fructuosa fructibus acceptabilibus. supple illa terra decoza. id est speciosa est fuluis floribus. id est ybis et albis floribus: quod pro et gratum pastum. id est cibum seu nutrimentum acceptabile redderet. id est concederet tam hominibus quam pecudibus. Et ergo omnis homo tenetur summa diligentia ad laudandum deum.

**Mentis peruste vuluera munda bigoris gratia / ut
facta fletu diluat motusque prauos atterat**

Construe. O xpe munda. id est purga / vuluera. id est peccata / peruste mentis. id est hominis maculati seu vitiosi. et hoc dico gratia vigoris. id est mediante gratia spiritus sancti / ut diluat. id est emundet / facta. id est malefacta: et peccata commissa. fletu. id est cordis gemitu / et atterat. id est auertat et refrenet prauos motus. id est malas inclinationes ab omni actu illicito.

**Iussis tuis obtemperet nullis malis appropinquet bonis
repleri gaudeat et mortis actum nesciat**

Construe. Supple unusquisque peccator obtemperet. id est aptet se / et obediat iussis tuis. id est mandatis vel preceptis tuis: et super le aliquis homo nullis malis. id est non viliis scilicet operibus malis appropinquet. id est accedat: sed gaudeat. id est letetur / repleri. id est adimpleri bonis scilicet operibus: et nesciat. id est non cognoscat actum mortis. id est mortale peccatum a quo unusquisque abstinere tenetur.

**Et cum creator optime rectorque noster aspice /
nos a quiete noxia merfos sopore libera.**

Construe. Materia huius hymni est invocatio auxilii diuini: ut deus dignetur criminibus nostris ignoscere: ut sicut surgimus de lecto et rumpimus noctem. sic ipse rumpat peccata nostra. **Construe.** Optime creator omnium rerum: et o rector noster aspice nos / et libera nos merfos a quiete noxia. id est mala / quia que carnem delectant mala sunt sancte anime: et supple libera nos merfos sopore. id est peccato: quod peccando miseri sumus.

**Te sancte christe poscimus / ignosce tu criminibus /
ad confitendum surgimus / morasque noctis rumpimus.**

Construe. Ideo poscimus. id est deprecamur te sancte xpe. ignosce. id est parce criminibus. id est omnibus peccatis: et quod quod peccauimus / surgimus. id est de virtute in virtutem: et ad confitendum supple tibi peccata rumpimus moras. id est impedimenta noctis. id est dyaboli.

**Mentes manusque tollimus prophetam sicut nouimus
nobis gerendum precipit paulusque gestis censuit**

Construe. Nos tollimus. id est subleuamus mentes. id est cogitationes: et manus. id est

operationes sicut nouum^o prophetā. s. dauid precipit. i. iubet nobis gerendū id est faciendum et surgendum noctibus dicens. Media nocte etc. Paulus censurid est in scripturis suis indicauit dicens (hora est iam nos de somno surgere) gestio. i. factio sine (q. paulus de nocte laborabat. et in die p̄dicabat etc.) Et nota q. paulus plus laborabat ceteris apostolis: quia in nocte cophinos faciebat vnde victualia habuit: et quod supereat/pauperibus erogabat.

Vides malum quod gessimus: occulta nostra pandimus preces gementes fundimus/ Dimitte quod peccauimus.

Construe. (Et qui es creator om̄ rerū) Vides malū qd gessimus. i. fecimus: et q. vides: ideo pandim^o occulta nra. i. manifestamus pctā. s. per confessionē gēntes id est suspirantes fundimus tibi p̄ces. i. orationes: et ideo dimitte. i. dona nobis veniam de hoc quod peccauimus id est commissimus.

Nox et tenebre et nubila confusa mundi et tur-
bida hic intrat albescit polus christus venit
Discedite.

Construe. Materiam huius hymni est exclamatio quā facimus contra dyabolū. et imploratio auxilij dei: vt diuersitas pctōz et eorundē enormitas a nobis recedat. Et nota q. nox multis modis accipitur. Aliquando pro ira/ aliqui pro ip̄e: aliqui pro obscūritate: aliqui pro dyabolo. Et nota q. ideo noia ista. s. nox/ tenebre/ et nubila posuit ad terrendum quia tenebrarum terrores voluit per illa exprimere. et ideo.

Construe. O nox id est o dyabole. o tenebre id est pctā et nubila id est discordia hereticorū/ et turbida mundi id est turbationes et seditiones cōfusa id est permixta descēdit id est recedite. q. sicut nox diē et sicut columba accipit fugit sic pctā iusticiam et dyabolus xpm fugit. Recedite inquit et operamini q. lux id est christus intrat. s. mentes fidelū polus id est corpus albescit id est nitescit scilicet et bonis operibus. et sic bene sancte viuendo christus intrat corda nostra.

Caligo terre scinditur percussa solis radio/ rebusq. tam calor redit vultu nitenti syderis.

Construe. Caligo terre. i. obscuritas nostra vel secretū hereticorū scindit. i. dividitur et hoc dico percussa radio solis. i. diuino verbo. et calor. i. vigor spūs sancti. q. scz recessit ppter p̄tiam tenebrarū iam redit. i. reuersus est rebus. i. corporibus et animabus nostris vultu nitenti syderis. i. splendore spiritūs sancti qui est verus sol.

Asceh. Legendū est color nō calor redit iuxta vergiliū. Et rebus nox absulit atra colorem noctis enim non est discreto colorum sed omnia videntur subnigra/ orta autem luce redit color rebus.

**Te christe solum nouimus te mente pura et simplici
flendo et canendo q̄sumus intende nostris sensibus**

Construe. O christe nouimus te solum. s. redemptorem et illuminatorem ergo te et nō alium purā mente et simplici. i. sine hypocrisi quesumus flendo scz peccata nostra. et canēdo id est laudēdo te de beneficijs tuis: intende id est prebe assensum nostris sensibus id est intentionibus.

Sunt multa fulcis illata que luce purgētur tua tu

Expositio hymnoz

lux toi syderis: vultu sereno illumina.

¶ Construe. Multa id est multe virtutes sunt illata nobis id est iuncta vel vincta fuscis id est nigris coloribus (fuscus color dicitur falsus color qui mixtus inter alios colores obfuscatur nos) que supple mala purgantur tua luce id est tuo splendore. (bene dico) tua luce: quia tu ipse es lux toi syderis id est orientalis scilicet patris et ideo nos illumina sereno vultu id est claritate spiritus sancti.

¶ Ali deus sanctissime qui lucidū centrum poli candore pingis igneo: auge decore lumine

¶ Materia huius hymni est laus quam consona voce scilicet corde et opere tenemur deo persolvere: quia ad utilitatem nostram omnia produxit scilicet celum et terram et multa alia. Nam primo fecit celum et terram postea mare deinde solem et lunam. 22. Rogamus ergo ut ad brauium sue remunerationis omnes (dimittendo peccata) nos ad sui amoris gratiam faciat pervenire. ¶ Construe. O sanctissime deus celi qui pingis id est decoras lucidum poli centrum id est spacium vel punctum poli seu zodiacum per quem signa decurrunt. Item zodiacus animal interpretatur. Centrum vero est medietas spheræ. Sed hic posuit centrum pro toto celo igneo candore id est splendore augens decore lumine scilicet pictura planetarum et diversarum stellarum.

¶ Quarto die qui flammeā solis rotā cōstituens lune ministrans ordinem vagos recursus syderum

¶ Construe. Supple tu qui es constituens rotam solis flammeam id est ardentem quarto die. ¶ Notandum quod per quattuor dies mundus sine sole permansit: quia prima die facta est angelica creatura. Secunda die factum est celum et aer. Tertia die facta est terra et aqua. Quarta die factus est sol et luna. Quinta autem die facti sunt pisces et aves. Sexta vero die facta sunt animalia et homines. Et tu supple es ministrans id est tribuens ordinem lune et vagos syderum recursus id est varios cursus: quia stelle non semper currunt eodem cursu. Vel dicitur quantum ad planetas: nam planetarum vagus est cursus: quia alius est cursus solis alius lune alius syderum.

¶ Ut noctibus bel lumini direptionis terminum p̄t̄ moribus et mensium signum daret notissimum.

¶ Construe. (Et quare fecit deus predicta) Ut luna daret terminum direptionis id est separationis seu dissolutionis noctibus vel lumini id est diei ut daret notissimum id est certissimum signum primo ordine id est principio mensium: quia mensis habet triginta dies parum plus vel minus. 22.

¶ Illumina cor hominū absterge sores mentium res solue culpis vinculum euertere moles criminum

¶ Construe. (Et quia tu fecisti hec omnia) Illumina cor hominum et absterge id est munda sores id est pravas cogitationes mentis nostrarum: et solue vinculum culpis id est peccatis et euertere moles criminum id est magnitudines peccatorum.

¶ De atra rerum contegit terre calores omnis dum nos confitentes poscimus te iuste iudex cordium.

Secundū blū sar

Jo. r. vij.

¶ Materia huius hymni est rogare deū vt ipse caliginē mētis ⁊ corporis a nobis expellat. Rogamus etiā in hoc hymno clementiā dei omnipotentis vt nos defendat ab antiquo hoste. scilicet dyabolo ⁊ expellat intrinsecā obscuritatē mētis et corporis et vt dignetur nobis sui luminis claritatez concedere/seruando nos mundos ab omnibus peccatis. ¶ Construe. Altra noxia. dyabolus vel pētū/cōtegit. i. obtenebrat calores. i. illuminationes oīm rex terre. Nam ob hoc non necesse est nec etiam velle ibi morari vbi scimus q̄ noctis obscuritas oīa contegit/calores herbarū ⁊ ceterarū rex in suis profundis tenebris obducit ⁊ sepelit. Sed cū hoc q̄ nūc lucem syderis habeamus in mente: et hoc in medijs noctibus. i. cum mundus sedet in tenebris/et plus crescant incendia carnis tunc surgamus confitentes deum. i. iudicem cordium nostrorū. Rogamus ergo iudicem vt auferat a nobis caliginem peccatorū et det nobis sue gratie dulcedinem: et ideo nos tibi confitentes peccata nostra/potimus te. id est rogamus ea que sunt in te. scilicet misericordiam.

Tu auferas piacula sordeſq; mētis abluas doneſq; chryſte gratiam vt arceantur crimina

¶ Construe. O iuste iudex cordium. id est animarum nostrarum. auferas. id est deleas piacula. id est grauiā peccata/ ⁊ abluas. i. purges sordeſ. i. suggestiones dyabolicas que pungunt nos/ q̄ pro et/o chryſte doneſ. i. tribuas gratiam spiritus sancti (ad quid) vt crimina. i. peccata/arceantur. i. expellantur a nobis.

Mens ecce torpet impla quam culpa mordet noxia/obscura gestit tollere et te redemptor querere.

¶ Construe. Dico q̄ expellantur crimina et quare) q̄ ecce impla mens. i. aīa peccatrix/torquet. i. pigrescit/ quā se3 mentē/culpa noxia. i. mala/mordet. i. pungit: ⁊ mens gestit. i. cupit/tollere. i. depellere a se. obscura. id est peccata: et gestit. i. cupit querere te se3 chryſtum. o redemptor. i. o saluator.

Repelle tu caliginem intrinsecas q̄ maxime vt in beato gaudeat se collocari lumine.

¶ Construe. Et quia mens gestit te querere/tu repelle. i. remoue/intrinsecas. id est ex anima caliginē. i. cecitatē pētōp: q̄ maxime. i. precipue vt ipsa mens gaudeat se collocari/beato lumine. id est in eterna beatitudine. i. in regno celorum.

Ux ecce surgit aurea pallens fatiscat cecitas que nos metipſos in p̄ceptis diu errore traxit deuſo.

¶ Iste hymnus continetur in superiori hymno: sed intentio versus est: ne. scilicet oculi peccent. hic ponitur anapestus pro spondeo: et spondens sc̄bo loco p̄iambo. Notū q̄ modo texit colores terre: sed modo discedit (quia ecce) lux aurea. i. euangelica predicatio surgit in corda nostra: et ideo omnis cecitas pallens. i. dyabolus/fatiscat. id est euaneſcat: que cecitas traxit. id est duxit nos metipſos in p̄ceptis. i. in ruinam vel p̄ceptum/diu. id est multum deuſo errore.

Hec lux serenū cōferat puroſq; nos p̄ſtet ſibi: nūſ hū loquamur ſubdolum voluamus obſcurum nihil.

¶ Dicit q̄ lux surrexit. ideo. ¶ Construe. Hec lux conferat. i. donet nobis serenū. i. virtutem spiritus sancti: et p̄ſtet nos puros. i. mundos ab omni peccato ſibi. id est ad honorem suū: et hoc ſic loquamur nihil ſubdolum. i. deceptorium et nihil voluamus obſcurum. id est nullum cogitenuſ peccatum.

Expositio hymnorum.

Sic tota decurrat dies nec lingua mendax nec manus oculi nec peccent lubrici nec noxa corpus inquinet

¶ Construe. Tota dies .i. tota ipse vite nostre decurrat sic. scz nō loquēdo subdolu nec lingua mendax sit. nō dicat falsum: nec manus peccent. i. nō faciant aliquid mali. nec oculi lubrici peccent. i. videndo illicita: nec noxa. i. culpa corruptionis inquinet vel polluat corpus scilicet nostrum.

Speculator astat desuper qui nos diebus omnibus actusqz nostros prospicit a luce vsqz in vespere.

¶ Construe. Et nolite peccare quia speculator id est dñs astat id est prospicit nos de super id est de celo/omnibus diebus id est quotidie: qz pro et/et prospicit id est a longe videt. nostros actus id est nostra opera/a luce prima id est a naturate: et vsqz in vespere id est in finem vite nostre.

¶ Agne deus potentie qui ex aqz ortum gen⁹ partim remittis gurgiti partim leuas in aera.

¶ In hoc hymno p̄tinetur opus qd deus fecit in quinto die: qz tunc creauit pisces et aues ex qua et ipsorū que ex aqua fecit misit partē gurgiti. i. mari. i. pisces. et partē leuauit in aera. i. aues. Creauit quoqz cete grandia/benedixitqz eis dicens. Crescite et multiplicamini et replete aquas maris. auesqz multiplicentur sup terrā: et sic pisces et aues orti sūt ex aqua: sed qz aues nō comedunt olīpe sicut pisces qd ideo sūt qz aues per coitū gñant sicut et nos: qd nō est in piscibus. vel qz aues sūt calidiores nature qz pisces. Intēdit etiā auctor rogare deū vt nos qui sumus abluti et mūdati in sacro baptisinate ab originali crimine: sic seruet nos vt nesciamus lapsi criminum: et vt dyabolus nō deprimat nos per criminalia peccata. **¶ Construe. O deus magne potentie. i. potestatis qui remittis genus. i. pisces et aues genus dico ortū ex aqua baptisinate. partim gurgiti. i. mari. i. inferno. vt pisces. i. malos homines. leuas. i. subleuas partim in aere. i. in regnum celorum. vt aues. i. bonos homines. quasi diceret sicut in aere aues collocasti: ita in celo homines sc̄os posuisti. **¶ Sunt qui hunc hymnū argutius interpretāt. dicuntqz a Beda aut alio quouis anglā visitare solito: in qua vel eius cōfessio dicuntur arbores esse ad littora maris quarū fructus in aquā decidētes pisciū caput naturā: i. terra vero auiū. qz ergo genus ortū ex aqua: et quibus arbores nutriunt partim remittis gurgitis id est in gurgitem maris (et est capinosus) et leuas partim in aera.****

Diuerſa lymphis imprimens subuecta collo irrogans vt stirpe vna prodita diuerſa capiant loca.

¶ Construe. O tu deus imprimens id est submergens diuerſa. i. deorsum mersa vt pisces id est malos homines. lymphis id est aquis infernalibus. et irrogans id est subleuans subuecta id est iursum recta vt aues id est bonos homines. collo. i. capite prodita id est orta. vna stirpe id est vno baptisinate renati. rapiant. i. accipiant: diuerſa loca id est distinctas mansiones scz aerē et aquā id est vitā eternā vel damnationē eternā. Vel diuerſa loca id est varia habitacula in celo: qz mansiones multe sūt in regno celorū iuxta distinctos gradus beatorū: quia quilibet sanctorū hominū specialem habet locum vel gradū leticie in celo iuxta opera sua que fecit in hoc mūdo. **¶ Cōformiter ad præcedētia dicamus sic imprimens lymphis id est aquis diuerſa id est que remittis gurgiti. &c.**

Largire cunctis seruulis quos munda bnda sanguinis nescire laps⁹ criminū nec ferre mortis tediū.

¶ Construe. Et tu qui omnia fecisti largire. id est tribue/cunctis seruulis. id est omnibus famulis tuis/nescire. id est non sentire/lapsus criminum. id est peccatorum que dimissa sunt in baptismo/quos seruulos vñda. id est effusio sanguinis tui mundat. id est lauat a peccatis/nec pro et non/et largire seruulos tuos non ferre. id est non pati tedium mortis. id est penam dyaboli.

¶ Ut culpa nullum deprimat: nullum leuet iactantia/ elisa mens ne coincadat elata mens ne coꝛruat.

¶ Construe. Ad hoc largire vt culpa. i. prae peccatis nō deprimat. i. non aggrauet/ vel arguat vñum. i. xpianū. et iactantia. i. supbia de bonis nō leuet. i. nō extollat vñū et mens. i. ala/elisa. i. lesa a peccatis non coincadat. i. nō incidat in desperationē nec pro vt et non mens elisa. i. inflata per superbiam coꝛruat. i. cadat sup. in eternā dñatio nūm. ¶ Legitur elata aut leuata non eleuata. quia syllaba abundet rithmo.

**¶ U trinitas vnitas orbez potenter q̄ regis at
tende laudū cātica que excubātes psallimus**

¶ In hoc hymno hortamur de somno surgere: et medelam vitioꝝ diligenter querere. Intendit etiā in hoc hymno ipsam trinitatē laudare et innocare p̄ quā mundus regit vt impleat nos suo lumine: vt quicquid peccauimus fraude demonum ipse ih̄sus christus abstergat celitus. i. de celo ¶ **¶ Construe.** O vnitas. i. o sancte spiritus qui procedens a patre et filio trinitatis scilicet personarū/ qui regis. i. gubernas/potenter. i. potentia tua/orbem. i. mundum: attende cantica laudum. i. hymnorum: quē sc̄z cantica: nos excubantes. id est vigilantes/psallimus. i. cantamus.

¶ Jam lectulo consurgimus noctis quieto tempore / vt flagitamus vulnerum a te medelam omnium

¶ Construe. Nos consurgimus iā lectulo. i. ex desidia. Lectus enī ē ab electis/et mollioribus herbis quibus antiqui requiescebant: quieto tpe noctis (et ad quid) flagitemus. id est rogemus a te medelam omnium vulnerum. id est peccatorum.

¶ Quo fraude quicquid demonū in noctibus delinquimus abstergat illud celitus tue potestatis glorie.

¶ Construe. Quo p̄ vt/et vt potestas glorie tue. id est tue laudis/abstergat. id est abluat vel purget celitus. id est diuinitis. illud supple peccatum: quicquid. i. vitiorum delinquimus. id est committimus/fraude. id est deceptione/demonum. id est dyabolozum: in noctibus. id est in tenebris vitiorum.

¶ Nec corpus assit sordidum nec torpor instet coꝛdūz / nec criminis contagio tepescat ardor spiritus.

¶ Construe. Nec corpus nostrū assit. id est non sit sordidum. id est pollutum. nec torpor. id est pigritia. vel malitia coꝛdium scilicet nostrorū instet nobis/et contagio id est macula criminis non assit/et ardor. id est amor seu gratia spiritus. i. sancti nō tepescat. i. non deficiat in nobis. ¶ Dicitur hec contagio/et hec contagia/et hoc contagium: sed in vsu est hec contagio in singulari/et hec contagia/congiunguntur in plurali: hic tamen videtur ablatius rectus a tepescat.

¶ Ob hoc redemptor quesumus reple nos tuo lumine per quod dierum circulis nullis ruamur actibus.

¶ Construe. Ut amor spūs non deficiat in nobis/ob hoc. i. ppter hoc o redemptor quesumus. i. rogamus te/reple nos peccatores tuo lumine. i. splendore: p̄ qd̄ lumē nō ruamus. i. cadamus/nullis actibus. i. peccatis/circulis. i. reuolutionibus dierum.

Handwritten notes in the right margin:
superius
d. J. D.
c.
vñ
2. 2. 2. 2.

Expositio hymnorum.

Eterna celi gloria beata spes mortalium celsi
tonantis vnice casteq; proles virginis.

¶ Materia huius hymni est invocatio ad xpm filium virginis vt dignetur nobis
suam misericordiam tribuere dexteram porrigere vt mereamur corroboracione fidei et ca-
ritatis obtinere. **¶** Construe. O xpe tu existens eterna gloria. s. angelorum et beatorum
hominum. vel quia pater tuus celestis per te glorificatur. et o beata spes mortalium
id est christianorum hominum. et o vnice celsi tonantis. i. celestis patris secundum di-
uinitatem. q; pro et et proles. i. filii caste virginis. s. marie secundum humanitatem.

**Da dexteram surgentibus exurgat et mens sobria fla-
gransq; in laudem dei grates rependat debitas.**

¶ Construe. O tu xpe da dexteram. i. auxilium tuum nobis surgentibus. s. a vitijs
et ita mens nostra. i. anima nostra. sobria. i. abstinens. exurgat. scz ad laudem tuam
q; pro et (supple) mens flagrans. id est ardens. in laudem. id est honorem dei omni-
potentis. rependat. id est persoluat. debitas grates. i. gratiarum actiones in hym-
nis et canticis deo omnipotenti.

**Ratus refulget lucifer sparsamq; lucem nunciat ca-
dit caligo nocturnum lux sancta nos illuminet.**

¶ Construe. Lucifer. i. stella matutina. natus. i. xps. refulget. i. splendet mundo
q; pro et et nunciat. s. mundo. sparsam lucem. i. naturam vere nunciat. q; caligo no-
cturnum. i. obscuritas dyaboli. cadit. s. in mundo. Et ideo lux sancta. i. xps sua sanctifi-
catione nos illuminet. id est corda nostra illustret lumine spiritus sancti.

**Manensq; nostris sensibus noctem repellat seculi /
omniq; fine diei purgata seruet pectora.**

¶ Construe. Ut ipsa lux manens in sensibus. i. in nobis habentibus quinque sensus
corporales repellat a nobis noctem. i. dyabolum. seculi. i. mundum. et illa lux seruet pec-
tora nostra purgata. s. a vitijs. omni fine diei. i. omni tempore vite nostre.

**Quesita iam primum fides radice nostris sensibus: se-
cunda spes congaudeat qua maior extat charitas**

¶ Construe. Fides quesita a nobis. s. in baptismo. iam primum. i. cito. ideo dicit primum
q; fides est prima inter omnes virtutes. vt ibi fides. spes. et charitas. radice. i. ponat
radices sensibus nostris. i. mente nostra. et secunda spes. s. a fide per quam. s. speramus
vitam. congaudeat. qua. s. spes. charitas. i. talis virtus. extat maior. i. virtuosior. Jux-
ta illud. Maior autem horum est charitas. **¶** Legitur etiam iam pridem. et secun-
da. id est secunda spes. que est cum meritis bonorum operum.

Delasmator hois de⁹ qui cuncta solus ordinans
humu iubes pducere reptantis et fere genus

¶ In hoc hymno cognoscit illud quod fecit deus in sexta die. Nam creauit olibus re-
ptantibus. piscibus. et auiibus. alio bestijs quarta die. Sexta die formauit de⁹ hoilem
ad ymaginem suam. et precepit oib⁹ alalib⁹ dicendo. Crescite et multiplicamini et replete
terram. et dixit hois. Namini piscib⁹ maris. volatilib⁹ celi et vniuersis que viuunt super
terram. Posuitq; eis i pado dilatas. vt oparet⁹ et custodiret illi. Intendit itaq; autor
rogare de⁹. vt sicut de⁹ fecit hoilem superiorem cunctis alalib⁹ sic dignet⁹ nos custodire
re vt no efficiamur inferiores brutis alalibus propter peccata nostra. Cur ergo hoies creauit
quos futuros presciebat malos. no q; sicut preuidit qd mali essent facturi sic etiam prius

Secundū blū laz

Jo. xix.

debat quid bonum essent facturi. Vel dicitur Quis nouit sensum domini: aut quis fuit consiliarius eius (Ad roma. xi. **C**onstrue. O deus plasmator. i. creator: hominis. scz ade qd solus ordinatus cuncta. i. disponēs oia: imbec. i. permittis pducere humū. i. ecclesiā. scz bonos et malos hoies. et gen^o reprātia. i. serpētis fere. i. bestie

**Qui magna rerum corpora dictu iubentis viuida
vt seruiant per ordinem subdens dedisti homini**

Construe. O tu deus qui fecisti dictu iubentis id est verbo filij tui magna corpora id est iumenta pecora/bestias: oim scz rerum diuersarum: viuida id est alata: subdens id est supponens illa alata dedisti homini vt seruiant scz per ordinem: scz vniuū quodqz animal seruiat homini in illo ad qd ordinatū est a natura vt oues/leporos/porcos ad comedendum &c.

**Repelle seruis a tuis quicquid per inmundiciā aut
moribus se suggerit aut actibus se interserit.**

Construe. (Et o deus) repelle id est remoue a tuis seruis quicquid suggerit id est infert: se per inmundiciā id est per aliquā superfluitatē vel per sordidā comestio- nem aut moribus. scz malis. qui scz ex consuetudine peccandi se abstinere non pos- sunt a peccatis: aut interserit id est miscet se actibus. scz peruersis.

**Da gaudiorum premia da gratiarum munera
dissolue litis vincula astringe pacis federa.**

Construe. O deus da premia id est remunerationē: gaudiorū. scilicet eternorū: da munera grāz id est bona spū sancti: dissolue vincula litis id est peccata obqz astringe id est continge federa pacis id est concordiam salutis.

Summe deus clementie mundi qz factor ma-
chine vnus potentialiter trinus qz psonalter

Construe. Materia huius hymni est cognitionē habere trinitatis in vnitare. et vnitatis in trinitate. Intendit auctor rogare deū vt cingat lumbos nros cingulo castitatis & adurat. i. inflāmet vel repleat corda nra igne spū sancti: vt casto corpore et mūdo corde seruire deo possimus. **C**onstrue. O deus summe potentie. i. alte pietatis factor. i. creator mundi. scz vniuē. qz pro et machine sanctorū sup. qui es potentia liter vnus. i. potentia scdm diuinitatē et trinus personaliter. scz in personis.

**Nostros pius cū cāticiis fletus benignē suscipe quo
corde puro sordibus te perfruamur largius.**

Construe. Et tu pius (pro pie) suscipe benigne nostros fletibus. i. lachrimas cū cāticiis. i. cū hymnis vel laudibus: quo pro vt perfruamur te largius id est amplius et hoc corde puro id est mundo sordibus id est a vicijs.

**Lumbos iecurqz morbidum adure igne cōgruo: ac
cincti vt sint perpetim luxu remoto pessimo.**

Construe. O deus adure id est accende igne congruo id est spiritu sancto lum- bos nostros. et iecur id est epar. (Et nota qd hec tria. scz iecur/cerebrum/et lumbi/ cogunt hominem peccare) vt sint accincti id est vt sibi sint casti contra libidinem perpetim. id est semper pessimo luxu remoto. id est deposita luxuria (que multos proghdolor ducit ad gehemam).

Ut quiqz horas noctiaz nunc concinendo rūpimus

Expositio hymnorum

Donis beatis patrie ditemur omnes affatim.

¶ Construe. Ut quicq. i. quicq. concinendo. i. psallendo rumpimus. i. pervigilam. ducimus horas noctis: q. tunc bonu et quietu est orare. vt ditemur. i. diuites efficiamur. affatim. i. abundanter beatis donis patrie id est beatitudine patrie celestis. Ad quam christus dignetur nos perducere. Amen.

**Auroa iam spargit polu terris dies illabit
lucis resultat speculuz discedat oē lubricuz.**

¶ Hic hymn^o cōtinuatur superior: q. nos rumpimus horas noctis vt nos pñs ditemur et diuites efficiamur in xpo. Et ecce auroa id est xps iam spargit polu. i. illuminat corda hominū. hortatur etiam nos vt sic nos viuamus in hoc seculo vt illud verbum lete audire mereamur. s. Venite benedicti patri mei etc. nam finis mundi termino peccatores perpetuis tradent tenebris. Fideles vero et iustos nō noctem sed in lucem ponet. Et hoc est quod precamur. **¶ Construe.** Auroa. i. xps illabitur. i. emergit terris. et auroa. i. xps spargit polu. i. illuminat mētes vel ecclesiam. et speculū. i. pulchritudo vel aspectus lucis. i. claritatis. resultat id est gaudet et ideo omne lubricum id est peccatum discedat. scilicet a nobis.

**Fantasma noctis decidat mentis reatus subruat
quicqd tenebras horridum nox attulit culpe cadat.**

¶ Construe. Fantasma. i. fantasia vel illusio noctis. i. dyaboli decidat. i. recipiat a nobis et reatus. i. culpa mentis. subruat. i. cadat a nobis. i. quicqd horridū. i. deformē. nox. i. dyabolus vel nocturna cogitatio attulit nobis tenebris. i. obscuritatis. cadat id est recedat a nobis.

**Ut mane illud vltimum quod prestolamur cernui
in lucem nobis effluat dum hec canoze concrepat**

¶ Construe. Ut mane illud vltimū. s. iudiciū futurū vel aduentus xpi in iudiciū qd prestolamur. i. expectamus. speram^o cernui. i. pspicui effluat. i. eueniat nobis in lucē dum hec id est nox concrepat. i. resonat canozem id est cantu seu laude.

**Ex more docti mystico seruemus hoc ieiunium
deno dierum circulo ducto quater notissimo**

¶ Materia hui^o hymni est cōmēdatio ieiunij. et hortamur ieiunare et deo seruire et hoc ipe ieiunij in orationibus et bonis operibus plūq. in alijs dieb^o vt inde habeamus vitam eternā. **¶ Construe.** O fratres seruemus hoc ieiunij in quo modo sumus. s. caste et honestos docti. i. instructi ex mystico more. i. figurata consuetudine et hoc deno circulo. i. numero denario dierū quadraginta. notissimo. i. manifestissimo ducto id est multiplicato quater id est per quattuor.

**Lex et prophete pñmitus hoc pertulerunt postmodum
xps sacrauit oīm rex factor atqz temporum.**

¶ Construe. Lex data per moysen et prophete. s. helyas et alij pertulerūt hoc ieiunij. pñmitus. i. pñmo et xps rex oīm hominū atqz pto et: et factor. i. creator tēporū sacrauit. i. sanctificauit illud postmodū. i. post moysen et prophetas q. ieiunauit per quadraginta dies donans nobis exemplum vt per etatem ieiunemus.

**Utamur ergo parcius verbis cibis et potibus somno
locis et arctius perstemus in custodia;**

Secundum usum Sar. Fo. rr.

¶ Construe. (Et quia prophete et postea xpus consecrauerunt hoc ieiunium.) Utamur parcius. id est temperantius verbis inuilibus cibis et potibus. i. a superfluitate comestitionis et ab ebrietate: quia crapula nos labimur in pelius/et ventris merito estuans de facili spumescit in libidinem: et non solum istis utamur parcius sed etiam somno inuio: et iocis et illicitis/et perstemus. id est perseueremus in custodia anime nostre: arcitius. i. strictius.

Utitemus ante pessima que subruunt mentes bagas nullumque demus callido hosti locum tyrannidis:

¶ Construe. (Dico quod relictis vitis perstemus in custodia virtutum.) Utitemus. id est abstinemus a nobis. ante id est prius / pessima. id est peccata/vel praua opera/que subruunt. id est opprimunt mentes bagas. id est ad malum pronas: quod pro et nullum pro non et vllum/et non demus callido hosti. id est dyabolo/vllum loci. id est aliquam occasionem tyrannidis in nobis.

Dicamus omnes cernui clamamus atque singuli ploramus ante iudicem flectamus iram vindicem.

¶ Construe. Postquam abieciimus a nobis peccata per contritionem immediate omnes nos cernui. i. humiles/dicamus scilicet nostra praua opera per confessionem/atque pro et/et nos singuli. i. omnes nos simul/vel singuli. id est scilicet a singulis (quilibet pro se) clamemus. id est vociferentur/et ploremus. id est defleamus/ante iudicem. id est ante dominum iuste iudicantem: ut per fletum flectamus. id est mitigemus/iram vindicem. id est iuste vindicantem si non emendaueris.

Prostris malis offendimus tuam deus clementiam effunde nobis de super remissio: indulgentiam.

¶ Con. Et quia peccatores offendimus. i. te nobis iratum vel irasci fecimus: tunc o deus qui es misericordia plenus: deus dico remissio. i. venie dator: effunde. i. mitte nobis id est peccatoribus/de super. i. de celo/indulgentiam. i. peccatorum veniam.

Memeto quod sumus tui licet caduci plasmatis: ne des honorem nominis tui precamur alteri:

¶ Construe. O deus memento. i. memor esto quod nos sumus tui per creationem quod sumus alieni per peccati perpetrationem/et licet sumus caduci. i. crebro cadetis plasmatis. i. nature vel fragilis materie/tamen supplicemus precamur/ne propter et non: ut non des alteri quod nobis honorem. id est laudem tui nominis supplicemus gloriosi (quia ad hoc nos ex bonitate tua deus plasmasti).

Laxa malum quod gessimus/auge bonum quod poscimus placere quo tandem tibi possumus hic et perpetim

¶ Construe. Et quia nos precamur: ut nos pre ceteris te honoremus. Ideo o deus/laxa. id est solue/malum. id est peccatum quod scilicet nos gessimus. id est fecimus/et auge. id est multiplica bonum quod nos poscimus. id est petimus / quo pro ut/ut possumus. id est valeamus/placere tandem. id est in fine/tibi scilicet a te. hic id est in presenti/et in perpetim. id est in futuro.

Presta beata trinitas concede simplex unitas ut fructuosa sint tuis ieiuniorum munera.

¶ Construe. Quibus solutis a peccatis/o beata trinitas supplicemus personarum. Et o simplex unitas. id est o deus qui es vnus per essentiam/presta. id est prebe/et concede. id est largire: ut munera. id est dona: que proueniunt non de nostris meritis/

Expositio hymnorum.

sed et sua gratia ieiuniorum: id est abstinentiarum/sint tuis supple famulis/fructu
cuiosa: id est fructu plena.

Quiste qui lux es et dies/noctis tenebras dete
gis: lucisq; lumen crederis/lumē beatum pre
dicans.

¶ Materia huius hymni est q; deprecari debem^o deū vt det nobis quietā noctē:
et vt defendat nos a perfido hoste: oculi sic somnū capiant q; cor semp ad deū agi
let. **¶** Ideo. **¶** Construe. O xpe qui es lux angelor/et illuminator oim scōr. Unde
ipse dixit. Ego sum lux mundi. i. xpo qui illuminat oim diem et parat oim lucem.
Cum autem mirabile sit: quia sicut pater est lux/et filius sit lux: non tamen tres lu
ces/ sed pater et fili^o et spiritus sanctus vna et inseparabilis est lux: sicut in hac dictio
ne lux sunt tres littere et vnus sonus: cui ad significationem ipsius sensus aliquid
addi vel minui non potest. non enim deus tres lucēs est: quia si essent diuerse essen
tie vna lux nō esset: quia quicquid corporaliter diuidi potest in illa substantia que
diuisionem non patitur non potest dici. detegis. i. aperis/ tenebras. i. versutas no
ctis. id est dyaboli. et crederis lumen lucis. id est patrie. supple tu predicans. id est
promittens apostolis beatum lumen. id est spiritum sanctum.

¶ Precamur sancte domine defende nos in hac nocte
sit nobis in te requies quietam noctem tribue.

¶ Construe. O scie dñe precamur. i. rogamus/ defende nos a vitio et ab insidiatorū
bus nostris. i. demonibus: qui tanq; leones rugientes circueunt querentes quem
deuorant in hac nocte. i. in presenti vita: et requies sit nobis in te. i. vt feci requiesca
mus in celesti patria/ et tribue. id est concede quietem noctem. i. tranquillam.

¶ Ne grauis somnus irruat nec hostis nos surripiat/
nec caro illi consentiens nos tibi reos statuatur.

¶ Construe. Ne grauis somnus. id est ne graue peccatum/ vel delectatio pecca
ti/ irruat. id est opprimat nos/ nec hostis. id est dyabolus/ surripiat nos/ id est frau
dulenter decipiat/ nec caro nostra consentiens illi scilicet dyabolo in peccatis/ sta
tuatur nos reos. id est culpabiles: et peccatores tibi.

¶ Oculi sumnum capiant cor ad te semper vigilet dex
tera tua protegat famulos qui te diligunt

¶ Quia dico q; grauis somnus non irruat: tamen non dico q; oculi sumnum non
capiant: immo aliquantulum capiant. **¶** Construe. Oculi capiant somnum scilicet
moderate/ et cor. id est mens nostra vigilet semper ad te: et dextera tua. id est mis
ericordia tua protegat famulos tuos qui te diligunt.

¶ Defensor noster aspice insidiantes reprime/ guberna
na tuos famulos quos sanguine mercatus es

¶ Construe. O defensor noster aspice nos/ et reprime insidiatores. i. demones q; semp in
sidiantur nobis: et nos id petimus vt deus eos reprimat et restringat ne tñ nocere
valeant qdum volunt. **¶** Nota q; maligni spiritus tres habent habitationes: scilicet
et in inferno/ in terra/ et in aere. Illi qui in terra manent in duas partes diuidun
tur: et vocantur larue et laree. larue in nocte lebunt/ et laree in die. guberna tuos fa
mulos quos mercatus es. id est redemisti sanguine tuo.

¶ Memento nostri dñe in graui isto corpore qui es de s

Secundum vsum Sax Jo. xxi.
Defensor adesto nobis domine.

¶ Et quia redempti sumus sanguine christi/ideo debemus voluntati eius satisfacere et preceptis suis pro salute nostra nosmetipsos onerare/et iugiter applicare. Unde david preceptum domini lucidum illuminans oculos. **¶** Construe. O dñe memento nostri in isto grani corpore scz corruptibili/o domine adesto nobis- ad defensionem nostram qui es defensor anime.

Summi largitor premii spes qui es vnica mñ
di preces intende seruoꝝum ad te deuote cla
mantium.

¶ Iste hymnus seruatur p tpe quadragesimali in quo auctor rogat deū vt dignetur suos deuotos famulos exaudire: conscientias nras mūdare/ieiunium quoqz nrm acceptare: vt eo mediante capiamus digne paschalia sacramenta. **¶** Construe. O largitor. i. dator/summi premii. i. eterne beatitudinis/qui es vnica spes mñdi. i. in que solus mundus debet sperare: ipse enī est solus dñs a quo omne bonū descendit/et alij sancti p nobis intercedere possunt apud dñm: vt obtinere possimus rogata nostra: scz largire nobis principaliter non possunt. Etiam sua incarnatione et passione necnon et morte precipue redempti sumus: et non passionibus aliorū sanctorum/quare merito dicitur. Vnica spes mundi/intende. i. attende: et suscipe preces seruoꝝ. i. tuoꝝ/clamantis deuote. i. humiliter/ad te. i. ad tuam mīam.

¶ Nostra te conscientia graue se offendisse monstrat/
quam emunda supplicamus ab omnibus piaculis.

¶ Hic more patientis et infirmi detegit primo vulnus. i. defectum suum/et exinde opem medicantis imploꝝat. **¶** Construe. Nostra conscientia. i. ratio discretua mōstrat. i. iudicat et fatetur se offendisse. Ad iracundiam prouocasse: et commouisse te graue. i. grauiter. quam conscientiam nos supplicamus o christe emunda id est purga ab omnibus piaculis. id est mendis et maculis peccatoꝝum.

¶ Si renuis quis tribuet indulge qua potens es si coꝝ
de rogamus mundo certe debes ex promisso.

¶ Disputat bono modo cū dño. **¶** Construe. Quia si renuis. i. negas vel recusas preces nostras exaudire: et conscientiam nostram purgare a criminibus: quis tribuet (quasi diceret nullus) quia tu solus peccata dimittis: ergo indulge. i. peccata dimitte: adhibe medelam et condescende nobis ad subueniendum: quia tu potens es. i. tu solus ex omni potentia tua habes. Tibi enim proprium est misereri et parcere/quare quod maius est si nos rogamus mundo corde. i. puro contrito et confesso corde/tu debes. i. teneris/certe. i. veraciter/ex promisso. i. ex promissione. Distulisti enim ad Petrum. qd dimitteret peccata: non solum septies/ sed septuagesies septies. **¶** Et alibi dicitur. In quacūqz hora ingemuerit peccator: peccatum eius non recordabor. Et sic quia promissisti o deus quasi ex debito obligaris.

¶ Ergo accepta hoc nostrum qui sacraſti ieiunium quo
myſtice paschalia capiamus sacramenta.

¶ Concludit cum oratione. Ergo quia tu potens es et teneris pio modo ex promisso tu sacraſti ieiunium personaliter ieiunando. accepta. suscipe vel gratū habebis hoc nostrum ieiunium quod facimus: quo mediante vt capiamus ad est accipiamus paschalia sacramenta. scz communicationem corporis et sanguinis tui. mystice. id est sacramentaliter. digne cum effectu.

Hym. Sax.

D. i.

Expositio hymnorum.

Summa nobis hoc pferat in deitate trinitas in qua
gloratur vnus et regnat per secula deus. Amen.

¶ **C**onstrue. Summa trinitas personarum in deitate conferat nobis. id est tribuat vel
conferre dignetur hoc quod statim rogatum est: in qua trinitate vnus deus per et
sentiam gloratur. id est letatur et regnat per cuncta secula. id est eternaliter.

Audi benigne p ditor nostras pces cum fletibus
in hoc sacro ieiunio fufas quadragenarij

¶ **M**ateria huius hymni est commendatio ieiunij et hortatur nos ieiunare et deo
seruire: et in hoc tempore ieiunij in orationibus plurius in aliquo temporibus insiste
re debemus: vt in die iudicij vitam habeamus eternam. **¶** **C**onstrue. O benigne co
dite: id est creator omnium rerum: audi preces nostras cum fletibus. id est plorantibus
preces dico fufas. id est effufas in hoc sacro quadragenario ieiunio. id est in nume
ro quadraginta dierum: in quibus ieiunare debemus.

Scrutator alme conditor infirma tu scis viciam ad
te reuersis exhibe remissionis gratiam.

¶ **C**onstrue. Et quia fundimus preces: alme scrutator. id est inquisitor cordis nostro
rum: bene dico scrutator: quia tu scis. id est cognoscis infirma virum: ideo exhibe
id est dona reuersa ad te. id est penitentibus remissionis gratiam.

Multa quidem peccauimus / sed parce confitentibus
ad laudem tui nominis confer medelam languidis:

¶ **C**onstrue. Nos peccauimus quidem multi: sed parce confitentibus peccata sua et con
fer languidibus. id est peccatoribus / medelam. id est remissionem / ad laudem tui nominis:

Sic corpus extra conterit dona per abstinentiaz ielu
net et mens sobria a labe prolixus criminum:

¶ **C**onstrue. Et conferendo medicinam dona corpus conterit. id est castigari extra
per abstinentiam: et dona vt sobria mens ieuuet prolixus. id est omnino: a labe cri
minum. id est peccatorum.

Ecce tps idoneus medicina peccaminu: quibus
deum offendimus corde verbis opetibus

¶ **I**n hoc hymno hortamur vt omni peccato abstinemus: et rogemus deum cu lac
rymis et precibus vt ipse remittat nobis peccata nostra et nos mudeat ab omni
vicio in tpe huius ieiunij: quia ipse pius est et misericors. **¶** **C**onstrue. O fratres ecce
tempus idoneum. id est congruum ad peccata remittendum: quod tempus est medici
na peccaminum. id est peccatorum: quibus scilicet peccatis offendimus deum corde. id est vana
cogitatione: verbis scilicet iniquis turpiloquio et operibus. id est prauis actibus.

Qui pius et propitius nobis pepercit hactenus / ne
nos cum nostris perderet tantis iniquitatibus

¶ **C**onstrue. Dico qd pro et opere dei offendim? qd deus ex his pius et propitius. id est mis
ericors peccata nobis hactenus. id est hucusque: ne scilicet mala opera nostra nos pariter cu nostris
iniquitatibus perderet. id est condemneret: sed ita pepercit nobis vt mediante pater
no auxilio ad xpm veniamus: et quomodo in bonis operibus persequemur.

Hunc igitur ieiunium cum precibus et lachrymis multisq; bonis aliis placemus deuotissime.

¶ Construe. (Et q; peperit nobis misericorditer. ergo) placemus. i. placati nobis faciemus hñc. i. deñ. ieiunio. i. cū abstinentia cibi et potus. et cū precibus. i. cū orationibus assiduīs. q; ipse ait. Petite et accipietis. Iterum. Amen amen dico vobis q; quid orantes petitis credite et fiet vobis.

Vt nos a cunctis foribus purgans ornet virtutibus angelicis et cetibus nos fungat in celestibus.

¶ Construe. (Dixi q; placemus est deuotissime) vt ipse purgans nos a cunctis foribus. i. peccatis omni noo virtutibus. i. faciat nos p̄seuerare in eis. i. q; ligat nos angelicis cetibus. i. in regno celorum.

Sit benedictus genitor eiusq; vnigenitus cum spiritu paracrito in sempiterna secula: Amen.

¶ Construe. Genitor. i. deus pater sit benedictus et eius vnigenitus. i. xpo (qui est filius dei) cum spiritu paracrito. i. consolatore. in sempiterna secula. Amen.

Clarum decus ieiunii monstratur orbi celit⁹ quod christus autor omnium cibis dicauit abstinens.

¶ In hoc hymno hostat^r et admonet nos autor ieiuniorū humilitatē et inde auctoritatē habere et a xpo efficacit^r vt antiqui patres (moyses et helyas) cōsecuti sūt vitam eternā ita et nos cōsequamur. ¶ Construe. Clarū decus. i. cōmēdabile ieiunium monstrat. i. dat^r oculi. mundo. celitus. i. de celo qd ieiunium xpo (supple existens) auctor. i. creator om̄. i. fr̄rū dicauit. i. sanctificauit abstinens cibis. i. a cibo.

Hoc moyses charus deo legisq; latoz factus est hoc helyam per aera curru leuauit igneo.

¶ Construe. Moyses factus est clarus. i. dilectus deo. hoc. i. ieiunio. i. per hoc ieiunium. q; pro et moyses factus est legislator. i. dator legis diuine. hoc. i. per hoc ieiunium. et hoc. i. ieiunium leuauit. i. vexit helyas. i. prophetam igneo curru. i. quadriga ignea per aera id est per aerem. q; cum helyas transgressus esset iordanam cum discipulo suo heliseo fugiens p̄secutores Jezabel. raptus est helyas in curru igneo in paradysum terrestrem pallio suo dimisso. helyseus autē pallio leuato reuersus est ad iordanam et percunens aquam cum pallio. cessat aqua iordanis. et transiit propheta sicco pede.

Hinc daniel mysteria victor leonum viderat per hoc amicus intimus sponsi iohannes claruit.

¶ Construe. Daniel propheta existens victor leonū. quia leones non nocuerūt ei viderat per spiritū sanctum. mysteria. i. secreta (que nemo aliis scire potuit) hinc. i. per hoc ieiunium. et iohannes baptista claruit. i. factus est intimus amicus sponsi id est christi per hoc scilicet ieiunium.

Hec nos sequi dona deus per exempla parsimonie tu robur auge mentium dans spiritale gaudium.

¶ Construe. (Et quia isti facti sunt sancti per hoc ieiunium) o deus dona id est concede nobis christianos. vt possimus sequi id est imitari hęc. i. ieiunia. per exempla

Expositio hymnorum

parfimonie .i. abstinentie cibi et potus et tu auge robur .i. fortitudinem mentium.
id est corbum. dano .i. dono spiritale gaudium .i. leticiam spiritus.

Presta pater per filium: presta per alium spiritum
cum his per eum triplici vnus deus cognomine

Cō. O pater presta .i. dona nobis hec q̄ supra petiuit p̄ filiū tuū vnigenitū et presta
p̄ alium sp̄m tuū dico ex p̄vno deo .i. essentia cū h̄o .i. cū filio et sp̄s sancto triplici co
gnomine .i. sub tribus distinctis nominibus p̄ cū .i. eternaliter vel imperpetuum

Iesu quadragenarie dicato: abstinentie: qui
ob salutem mentium hoc s̄xeras ieiunium.

Ciste hymnus est de recōmendatōe ieiunij. Dirigatur oratio ad iesum xpm dei
olipotēti filiū tanq̄ ad causam efficiētē ieiunij et instituentē p̄mitus ad finē vt
in littera. Primi t̄ co versus cōspendēt vt patebit. Primus versus sic. **C**ōstrue
O iesu dicato: .i. anctificato et cōformato: quadragenarie abstinentie .i. quadra
g simalis ieiunij. Quadragenarius / quinquagenarius: totum numerū collectū
dicunt. sed quadagesimus / quinquagesimus dicit dīcatat vltimū ex numero (q̄
sanctas .i. institueras et sanctificaueras. dū adhuc in terris conuersabaris qua
draginta dies continuo ieiunans nobis in exemplū hoc ieiunū quod seruandum
singulis annis ecclesia de post ordinauit ob salutem .i. propter redemptionem cyti
litatem mentium .i. animarum nostrarum. (prout sequitur.)

Quo paradiso redderes seruata parfimonia: quos
inde gastrimargie huc depulit illecebra:

Construe. Quo .i. vt tu redderes .i. restitueres paradiso celesti et hoc dico parf
monia obseruata .i. abstinentia voluntaria cibi et potus custodita et obseruata (sup
ple illos heles) quos illecebra .i. illicita actio vel peccati gastrimargie .i. castitate
mergentis .i. gulositatis et inordinate sumptibus cibi et potus vnde cadim⁹ in inco
tinentiā cū a cōtrario. (Sine cerere et bacho frigeat venus) depulit .i. expulit. inde
id est a paradiso. huc .i. in hunc mundum. scilicet vallam lachrymarum et miserie
Alci. Gastrimargia merū est grecū. diciturq̄ gulostas et gastrimargos gulo
sus vnde erant qui latinam dant etymologiam quasi sit castitatem mergēs. Nō
enim scribitur castri sed gastris nec mergia sed margia.

Adesto nunc ecclesie / adesto penitentie quā pro suis
excessibus oras profusis fletibus.

Chic pficitur sentētia primorū versū sic. O iesu adesto nūc ecclesie .i. tue militati
contra hostes suos adesto penitentie: vt te adiuvante perficiatur qua penitentie
supple ecclesia orat pro suis excessibus. id est peccatis: et hoc dico fletibus id est la
chrymis profusis id est effusis.

Tu retroacta crimina tua remitte gratia et a fatu
ris adhibe custodiam mitissime.

CAlia petitio hūc modū. **C**onstrue. O iesu tu remitte .i. dimitte crimina .i. pecc
nostra retroacta .i. prius facta tua gratia .i. per tuā benignitatē et o mitissime iesu
adhibe custodiā .i. cōcede nobis gratiā cauedi a futuris criminibus. et ne recidue
mus in prius cōmissa cōfessa et iam remissa in finem sequentem

Vt expiati annuis ieiuniorum victimis / tendamus
ad paschalia digne colenda gaudia

Construe. Ut nos expiati. i. mundati a peccatis annuis victimis id est sacrificiis singulis annis fieri solitis in cōmemorationē actionis christi ieiuniorū tendamus. i. procedamus: et pueniamus melius dispositi ad gaudia paschalia. i. paschales solēnitates colenda. i. agenda et exercēda digne. i. debite laudabiliter et decenter. Ille est etiā vna causa institutionis ieiunij inter alias spūales vt per sūm fiat mus ydonei ad celebrandū pascha: et ad capiendū paschalia sacramenta sicut testigat hymnus precedens in quarto versu.

Uexilla regis prodeunt / fulget crucis myste-
rium / quo carne carnis conditor / suspēsus
est patibulo.

Construe. Materia huius hymni est (teste ambrosio) qz passio dñi venit. Dicit ergo qz vexilla regis. i. xpi iā prodeunt. Vexilla xpi sunt baptismus / eucharista: et alia ecclesie sacramēta. **C**onstrue. Vexilla. i. parua vela vt bellica signa regis. i. xpi. pdeunt id est apparēt mysteriū. i. sacrificiū crucis fulget. i. claret: qz expugnavit dyabolū. quo scz mysterio conditor id est creator carnis scilicet hūane est suspēsus carne. scz propria patibulo id est cruce.

**Confixa clavis viscera / tendens manus vestigia re-
demptionis gratia / hinc immolata est hostia:**

Construe. Ego dixi qz xps suspēsus est patibulo. i. cruce. ideo xps est hostia immo-
lata. Vel sic (scz in ara crucis) gratia redemptionis. i. saluatio generis humani tē-
dens. i. extendens manus. scilicet in cruce: et tendēs vestigia sanguinis ipsius. Et qz
hoc nota qz sanguis superat per totū eius corpus tendens dico viscera innumera-
bilia: qz infantū fuit extensio xpi in cruce qz omnia mēbra eius poterant numerari
confixa. pforata clavis sunt enī clavi positi in manibus et pedibus suis a lancea
in latere suo et inde exiuit sanguis et aqua exinde dico manavit sanguis redēptio-
nis nostre: et aqua baptismatis ex qbus nos regeneramur in fonte et in sacro bap-
tismate.

**Quo vulneratus insuper mucrone dire lancee / vt
nos lauaret crimine manavit vnda sanguine.**

Construe. Ecce mysteriū. crucis fulget per totū mūdū: qz p crucē habemus alta-
re per corpus xpi hostiā. p sanguinē vinū: et per sudorē aqua ex quibus sacrificiū
facimus singulariter: qz ex immolatione crucis sibi fit altare. Adeo per crucē habē-
mus altare in quo sacrificamus quo. i. in quo patibulo xps fuit vulneratus insup-
id est supvulnerationē clauoz mucrone. i. acumine dire lancee. i. crudelis cuspidis
et hoc vt xps lauaret nos a crimine. i. a peccatis vnda id est aqua manavit. i. efflu-
xit sanguine id est cum sanguine.

**Impleta sunt que concinit / dauid fidelis carmine
dicendo nationibus regnavit a ligno deus.**

Construe. Et eo tempore perpetrata sunt que scripta sunt de christo per prophetas. Unde
ipse sumens aceti in cruce cū sponsa dixit. Cōsummatū est. **C**onstrue. Illa
sunt impleta id est cōpleta in xpo: que dauid propheta existens fidelis concinit id
est prophetavit carmine id psalterio dicendo id est prophetando nationibus id est
omnibus gentibus deus regnavit a ligno scilicet crucis: quia post passionē et mor-
tem suam amarissimam resurrexit regnaturus eternaliter.

Construe. Legendū est que cecinitqz pro pterito a concino diceretur concinuit
Arboz decoza et fulgida ornata regis purpura cle

Expositio hymnoz

cta digno stipite tam sancta membra tangere.

¶ **Construe.** (Et quia pendit in cruce possumus proferre vocem admirationis.) **¶** **Construe.** O q̄ decora & fulgida arbor ornata id est falcata purpura id est sanguine regio id est chusit arbor dico electa tangere id est portare tam sancta membra sc̄z chusit digno stipite id est sancta cruce.

**Beata cuius brachiis seculi pendit pretium statera
facta corporis prebiam que tulit tartari.**

¶ **Construe.** (Uere beata fuit arbor vel crux in cuius brachiis id est cornibus pre-
cium seculi id est mundi pendens arbor dico facta statera id est trunna corporis sc̄z
chusit que scilicet statera tulit id est abstulit prebiam id est spolum tartari id est infer-
ni vel tartari sc̄z inferni quia chusitus descendit ad inferna liberans animas
sanctorum. Jam oratio dirigatur ad crucem hyperbulla.

**O crux aue spes unica hoc passionis tempore auge
pius iusticiam reusq; dona veniam.**

¶ **Construe.** (Et quia statera eo facta.) **O crux aue** id est salve unica spes nostra au-
ge id est multiplica pio iusticiam id est pietatem hoc tempore passionis et dona reus
id est peccatoribus veniam id est remissionem.

**Te summa deus trinitas collaudet omnis spiritus
quos per crucis mysterium saluas rege per secula.**

¶ **Construe.** (et q̄ deus nos redemit suo sanguine id est deo.) **O summa trinitas** id est deus
omnipotens omnis spiritus collaudet te quos scilicet homines saluas q̄ myste-
rium crucis id est passionem rege per secula. Amen.

**Alcoz dei memento te fontis et lauacri
rozem subisse mundum te chysmate in-
nouatum.**

¶ **Autot** presentis hymni est prudentius et solet cantari ab ecclesia in quadrage-
sima. In quo hymno alloquitur quemlibet chysnicolam: vt sit memor beneficiorū
dei cum consilio: vt iturus ad quietem nocturnam signet se sancta cruce. Cuius ra-
tionem subdit et inde exclamationem facit contra legem somnorum atq; per
fuitas dyaboli apostrophando ad eundem: vt patet in processu.

¶ **Construe.** **O cultor dei** id est o chysnicola memento id est recordare te subisse sc̄z
intrasse sanctum rotem fontis et lauacri id est mundatum esse spiritali lotionel
baptismo et per hoc purgatum ab originali peccato. Et o cultor dei nunc memento te
in nouatum id est regeneratum crismate id est oleo sancto ac per hoc protectum
et armatum contra impugnationes dyaboli. Ecce duo magna beneficia collata
hominis spicula a deo. Primum q̄ baptisatus sit cōtra pccm originale. Secundum q̄ sit chys-
mate vinctus contra impugnationes dyaboli. Cui rei etiam aliud cōsiliū subdicit
circa quietem nocturnam in versu sequenti.

**Fac cum vocante somno castum petis cubile frontē
locumq; cordis crucis figura signet.**

¶ **Construe.** (O cultor dei) fac cum pro quando petis id est accedis castū cubile id est
mundū et tutum locum nocturne quietis somno vocante id est sopore id est exigente
et incitante q̄ figura id est signum sancte crucis signet frontem locūq; cordis id est p-
ectus tuum propter mysteriū passionis domine: quod per signū representatur et
effectum operatur sequentem.

Cruz pellit omne crimē fugiunt crucem tenebre tas

Secundū vsum Sax Fo. xliij.

Si dicata signo mens fluctuare nescit.

¶ Construe. Crux. i. signum crucis vel passio dñi/pellit. i. remouet vel fugat omne crimē. i. peccatū seu malum et tenebrę. i. pericula tenebrarū sive miserie nocturne: sicut cruce/nox enī est amica peccatorib⁹. i. dyabolis nocturno tpe holens inuadere iustus: et contra illos facit signū crucis: nō solum qñm ad corpus: sed etiā qñm ad aliam/qz mēo. i. ala/dicata. i. signata vel pfirmata tali signo. i. scē crucis: nescit fluctuare. i. dubitare de fide: et errare a consilia intentionis virtuosę ppter pigritiā et potentia sue apparitiones vana somniorū (contra que exclamat dñs sequens) vel propter suggestiones dyaboli. de quibus sunt versus alij deinde sequentes.

**Procul o procul vagantium protenta somniorum /
procul esto perniciaci prestigiator astu.**

¶ Exclamat cōtra somnia et cōtra inuentorem sive presentatorem somniorū potentia. i. signa somniorū / vaganti. i. apparitionū vagari in somniis / sint pcul. i. longe vel remotio pcul resumat cū maior vehemētior o tu prestigiator. i. deceptor et illusor sensuum humanorū dyabole: perniciaci astu. i. persequenti violenta et impotuna sive proterua ac improba calliditate decipienti / esto. i. sis: procul. i. longe
¶ Item prestigium est species magice artis qua ludificantur et decipiuntur oculi hominum: vt scilicet appareat quod non est.

**O tortuose serpens qui mille per meandros fraudes
q flexuosas agitas queta corda.**

¶ Apostrophat ad eundē prestigiatore dyaboli obtensio vt recedat a nobis. Et legant duo versus simul hoc modo. ¶ Construe. O tortuose serpens. i. maliciose demon / qui agitas. i. turbas / et commoues queta corda. i. pacificas mētes / per mille meandros. i. per varios modos decipiendi. Meander pro flexuositate annu ponitur. hic methaphorice stat pro obliquo: et indirectis circuitionibus dyaboli ad decipiendū: qz pro et flexuosas fraudes et intricatas deceptiones. Flexuosum dicitur quod plures flexuras. i. curuanuras et inuolutiones habet vt serpens cum se inuoluit / hic autem methaphorice ponitur: qui cum defraudare intendit / recta via non procedit: sed oblique et flexuose. ¶ Meander fluminis est curvus ripe plurimos habent reflexus: et ita multos recursum vt dyabolus nos tentane.

**Discede christus hic est hic christus est liquece signū
quod ipse nosti damnat tuam cateruam.**

¶ Construe. O tortuose serpens discede. i. fuge. recede: qz ipso est hic. i. adest nobis / et liquece. i. euanece: methaphora est sicut enī cera bñ liquece a calore solis: qz ipso est hic ad defensionē nram. Resumit illa clausula ipso est hic / ad expmēdū vt huiusmodi indignationis ptra dyaboli et ad incutiendū illi maiore terrorem: immo signum scz crucis qd tu ipse nosti. i. nouisti / damnat. i. destruit tuā cateruam. i. societatem.

**Corpus licet fatiscens iaceat reclue paululum / christi
tamen sub ipso meditabitur sopore.**

¶ Respondet ad id qd dyabolus obijcere posset de torpore et imbecillitate corporis dormiens: ne sibi in illa re pfdere debeat dyabolus credēs super illū liberius inuadere posse holē quiescentē. ¶ Construe. Quia licet. i. qñ corpus fatiscēs. id est fatigatū ex laboribus diurnis iaceat paululum. i. modich / reclue. i. bassum pro requie capiendā / tamen sub ipso meditabitur christi. id est cogitabit de christo / sub ipso sopore. id est tempore somni et dormitionis sue: iuxta illud. Media nocte surgebam ad confitendum tibi. ¶ Enim potest sic subint. ligi qñs nunc

Expositio hymnorum.

fragiliter declinet homo a mandato dei statim tamen diuina gratia cooperante in cognitionem dei et emendationem vite debet respicere et reuerti.

**Gloria eterno patri et christo vero regi paraclyto
sancto et nunc et imperpetuum. Amen.**

Dicitur laus trinitati. Expositio patet.

Quange lingua gloriosi prelium certaminis / et
super crucis tropheum dic triumphum nobi
lem / qualiter redemptor orbis immolatus vicerit.

¶ Hic hymnus continuatur superior. Dixerat enim qd dominus postus fuerat in cruce et latus eius perforatum: sic deprecamur eum qd sicut mortuus est. id est sicut corpus assumptum ex virgine in cruce dimisit et ad inferna descendit: et cum dyabolo pugnavit et eum superavit. sic faciat nos vincere cuncta nobis adversaria scilicet dyabolum et mundum cum concupiscentiis suis et domesticum inimicum id est carnem nostram de qua etiam dicitur. Quanto formosior tanto periculosior. **¶** Construe. O lingua pange id est manifesta prelium certaminis gloriosi id est victoriam / quam victoriam xps obtinuit secundum carnem: quando vicit mortem sua morte. (Unde. O mors ero mors tua. etc.) et super tropheum id est de victoria sancte crucis dic triumphum nobilem de inimicis fugatis: qualiter redemptor id est liberator totius mundi immolatus in ara crucis vicerit scz dyabolum. Et nota qd ante passionem christi duas manus id est potestates scz in corpore et in anima hominis habuit: quia quosdam in corpore et anima: et quosdam tantum in anima post mortem temporalem traheret ad se. Sed modo post passionem iesu xpi unam tantum habet de duabus potestatibus et amittit unam.

**De parentis prothoplasti fraude facta condolens /
quando pomi noxialis mortu morte corruit / ipse li
gnum tunc notavit damna ligni vt solueret.**

¶ In hoc loco apostrophat se autor si aliquis forte diceret quare fuit christus immolatus. Respondetur sic. Quia condolens de deceptione primi parentis scz abe

¶ Construe. Christus condolens fraude facta fraudulenti parentis nostri abe prothoplasti id est primi formati quando corruit primus parens morte id est in morte. et hoc mortu pomi scilicet vetuli noxialis id est nocui ipse christus tunc notavit id est preordinando signavit lignum sue crucis: vt solueret id est recuperaret damna ligni scilicet que venerant per lignum id est pomum vetitum. Bene dicit prothopla sti non prothoplasti.

**Hoc op⁹ nostre salutis ordo depoposcerat / multi for
mis proditoris ars vt artem falleret / et medelam
ferret inde hostis vnde leserat.**

¶ Bene dico qd christus sic notavit lignum vt solueret damna ligni: qd nullo alio modo poteramus recuperari. Ideo. **¶** Construe. Ordo salutis nostre depoposce rat hoc opus vt deus carne sumeret et patibulum crucis subiret per lignum vt damna ligni solueret: vt ars id est deus qui est artifex omni rerum falleret id est destrueret artem multiformis proditoris id est dyaboli: vtilis res ferret medelam id est salutem omnium gentium inde id est ex illa re scilicet a ligno: vnde id est de quo ligno hostis scilicet antiquus leserat id est nocuerat.

Quando venit ergo sacri plenitudo temporis / misit

**cus est ab arce patris natus orbis conditor atq; ben-
tre virginali caro factus prodit.**

¶ Construe. (Ergo) quādo .i. postq; plenitudo tēpō .i. qñ vltima etas venit .i. qñ de-
no sacrificauit filium conditor orbis .i. xps natus nullus est ab arce patris in mun-
dum / atq; factus caro vel carnalis: prodit .i. exiit de ventre virginali. **¶ Et nota**
q; sicut flos sine macula pulcher et olens ac suauis nascitur a chystus sine seme-
ne et sine crimine de vtero virginis marie prodit.

**Vagit infans inter arcta positus p̄sepia: membra
pānnis inuoluta virgo mater alligat / pedes manus
q; cura stricta cingit fascia.**

¶ Construe. Infans .i. xps positus inter arcta .i. angusta p̄sepia vadit .i. plangit:
et est vagire proprium puerorum / virgo .i. maria mater sua alligat membra sua in-
uoluta pānnis et fascia .i. vitella cingit pedes manus et crura.

**Gloria et honor deo b̄sq; quo altissimo / vna patri fi-
liisq; inclyto paraclyto cui laus est et potestas in sem-
piterna secula.**

¶ Construe. Gloria et honor vsq; quo sit deo altissimo / vna .i. id est equaliter patri
et filio: et inclyto paraclyto .i. id est glorioſo spiritui sancto .i. id est tribus personis: cui
scilicet vni deo soli est laus et potestas per eterna secula. Amen.

**Istra sex qui iam peracta tempus implens
corporis se volente natus ad hoc passioni de-
ditus agnus in cruce leuatur immolandus stipite**

¶ Hic hymnus p̄nuat sic. Xps erat triginta annorū cū esset passioni debitus / et
est lustrū spaciū quinq; annorū . Et tē a lustrādo: eo q; romani lustrebant p̄ spaciū
quinq; annorū in capite totā romā. et nos similiter per quinq; etates debemus lu-
strare totā romā in ecclesiā vincentē inimicos. Et possunt legi ablatum casus. Lus-
tris iam peractis melius est in accusatis casibus vt sic. **¶ Construe.** Xps qui est
implens / tē .i. etate / corporis .i. humani per sex lustra iam peracta: natus se volen-
te .i. ad est sua sponte natus ad hoc vt pateretur / agnus .i. xps debitus passioni leua-
tur in cruce a iudeis immolandus .i. sacrificandus / stipite .i. in stipite.

**Hic aceto fel arūdo sputa clavis lancea mite corpus
perforatur sanguis vnda profluit: terra ponthus as-
tra mundus quo lauantur flumine.**

¶ Construe. Hic in cruce dederunt ei fel mixtum cum aceto. arundo .i. id est cala-
mus traditur ei in signum derisionis p̄ sceptro. Et p̄ter hec sputa adhibita
sunt ei mite .i. id est suauē corpus perforatur cum clavis et lancea: et inde sanguis
et vnda profluit .i. id est exiit de corpore eius / quo flumine .i. id est pro aqua effusio-
ne sanguinis / terra .i. id est humiles / ponthus .i. id est fluctuantes vltio / astra .i. id est lu-
stra / et mundus .i. id est mundant / lauantur .i. id est purgantur. (per aquam debemus
intelligere baptismum: per sanguinem chysma. Et dicunt quidam q; angeli boni
purgantur de labe quam habuerant de illis qui ceciderunt. vt Lucifer et com-
plices eius. ideo dicit astra.

Expositio hymnorum.

fragiliter declinet homo a mandatis dei/ statim tamen divina gratia cooperante
in cognitionem dei et emendationem vite debet respicere et reuerti.

**Gloria eterno patri et christo vero regi paraclyto
sancto et nunc et imperpetuum. Amen.**

¶ Dicatur laus trinitati. Expositio patet.

¶ Ange lingua gloriosi prelium certaminis/ et
super crucis tropheum dic triumphum nobi
lem/ qualiter redemptor orbis immolatus vicerit.

¶ Hic hymnus continuatur superiori. Dixerat enim qd dominus passus fuerat
in cruce et latus eius perforatum: et sic deprecamur eum qd sicut mortuus est. id
est sicut corpus assumptum ex virgine in cruce dimisit: et ad inferna descendit: et
dyabolo pugnavit et eum superavit. sic faciat nos vincere cuncta nobis adversus
ta scilicet dyabolum et mundum cum concupiscentiis suis: et domesticum inimicum
cum id est carnem nostram/ de qua etiam dicitur. Quanto formosior: tanto pericu
losior. **¶** Construe. O lingua pange id est manifesta prelium certaminis glo
riosi. i. victoriam/ quam victoriam xps obtinuit secundum carnem: quando vicit
mortem sua morte. (Unde. O mors ero mors tua. etc.) et super tropheum. id est de vi
ctoria sancte crucis: dic triumphum nobilem de inimicis fugatis: qualiter redem
ptor. i. liberator totius mundi immolatus in ara crucis vicerit scz dyabolum. Et
nota qd ante passionem christi duas manus. i. potestates scz in corpore et in anima
homo habuit: quia quosdam in corpore et anima: et quosdam tantum in ani
ma post mortem temporalem trahebat ad se. Sed modo post passionem iesu xpi
vnam tantum habet de duabus potestatibus et amisit vnam.

**De parentis prothoplasti fraude facta condolens/
quando pomi noxialis mortu morte corruit/ ipse li
gnum tunc notavit damna ligni vt solueret.**

¶ In hoc loco apostrophat se autor. si aliquis forte diceret quare fuit christus im
molatus. Respondetur sic. Quia condoluit de deceptione pomi parentis scz ade
¶ Construe. Christus condolens fraude facta fraudulenti parentis nostri ade
prothoplasti. id est pomi formati quando corruit primus parens. morte. i. in morte.
et hoc mortu pomi scilicet vetiti/ noxialis. i. nocui: ipse christus tunc notavit. id est
preordinando signum. i. lignum sue crucis: vt solueret id est recuperaret damna li
gni scilicet que venerant per lignum. id est pomum vetitum. Bene dicit prothopla
sti non prothoplasti.

**Hoc op⁹ nostre salutis ordo depoposcera/ multi for
mis proditoris ars vt artem falleret/ et medelam
ferret inde hostis vnde leserat.**

¶ Bene dico qd christus hic notavit lignum vt solueret damna ligni: qd nullo alio
modo poteramus recuperari. ideo. **¶** Construe. Ordo salutis nostre depoposce
rat hoc opus vt deus carne sumeret: et patibulum crucis subiret per lignum vt dam
na ligni solueret: vt ara. i. deus qui est artifex omni rerum falleret. id est destrueret
artem multis formis proditoris. i. dyaboli: vt illa res ferret medelam. id est salutem
omnium gentium. inde. id est ex illa re. scilicet a ligno: vnde. id est de quo ligno hos
tis scilicet antiquus leserat. id est nocuerat.

Quando venit ergo sacri plenitudo temporis/ mis

**cus est ab arce patris natus orbis conditor atq; ben-
tre virginali caro factus prodit.**

¶ Construe. Ergo quando .i. post plenitudo tꝑis .i. qñ vltima etas venit .i. qñ de-
no sacrificauit filium conditor orbis .i. xꝑs natus missus est ab arce patris in mun-
dum atq; factus caro vel carnalis: prodijt .i. exiit de ventre virginali. **¶ Et nota**
q; sicut flos sine macula pulcher et olens ac suauis nasciturata chꝑstus sine semine
et sine crimine de vtero virginis marie prodijt.

**Vagit infans inter arcta positus pꝑesepia: membra
pānnis inuoluta virgo mater alligat/pedes manus
q; cura stricta cingit fascia.**

¶ Construe. Infans .i. xꝑs positus inter arcta .i. angusta pꝑesepia vadit .i. plangit:
et est vagire proprium puerorum/virgo .i. maria mater sua alligat membra sua in-
uoluta pānnis et fascia .i. vitella cingit pedes manus et crura.

**Gloria et honoꝝ deo bꝑoquo altissimo/bna patri fis-
liogꝝ inclyto paraclyto cui laus est et potestas in sem-
piterna secula.**

¶ Construe. Gloria et honoꝝ vꝑoquo sit deo altissimo/vna: id est equaliter patri
et filio: et inclyto paraclyto. id est glorioſo spiritu sancto. id est tribus personis: cui
scilicet vni deo soli est laus et potestas per eterna secula. Amen.

**Iuxta sex qui iam peracta tempus implens
corpoꝝis se volente natus ad hoc passioni des-
ditus agnus in cruce leuatur immolandus stipite**

¶ Iste hymnus pꝑinuat sic. Xꝑs erat triginta annoz cū esset passioni deditus/et
est lustru spaciū quinq; annoz. Et sic a lustrando: eo q; romani lustrebant p spaciū
quinq; annoz in capite totā romā. et nos similiter per quinq; etates debemus lu-
strare totā romā in ecclesiā vincentē inimicos. Et possunt legi ablatiui casus. Lu-
stris iam peractis melius est in accusatiuis casibus vt sic. **¶ Construe.** Xꝑs qui est
implens tꝑo .i. etate/ corpoꝝis .i. humani per sex lustra iam peracta: natus se volen-
te. id est sua sponte natus ad hoc vt pateretur/agnus .i. xꝑs deditus passioni leu-
atur in cruce a iudeis immolandus .i. sacrificandus/stipite .i. in stipite.

**Hic aceto fel arūdo sputa clauis lancea mite corpus
perforatur sanguis bnda profluit: terra ponthus as-
tra mundus quo lauantur flumine.**

¶ Construe. Hic in cruce dederunt ei fel mixtum cum aceto. arundo. id est cala-
mus traditur ei in signum derisionis pro sceptro. Et pꝑter hec sputa adhibita
sunt ei mite. id est suauē corpus perforatur cum clauis et lancea: et inde sanguis
et vnda profluit. id est exiit de corpore eius/quo flumine. id est pro aqua effusio-
ne sanguinis/terra. id est humiles/ponthus. id est fluctuantes vltio/astra. id est ius-
ti/et mundus. id est mundani/lauantur. id est purgantur. (per aquam debemus
intelligere baptismum: per sanguinem chꝑisma. Et dicunt quidam q; angeli boni
purgantur de labe quam habuerant de illis qui ceciderunt. vt Lucifer et con-
plices eius. ideo dicit astra.

Expositio hymnorum.

Cruce fidelis inter omnes arbor vna nobilis /
nulla filua talem profert fronde flore germi-
ne: dulce lignū dulces clauos dulce pondus sustinet.

¶ Et quia redemit nos in cruce / omnes debemus clamare. ¶ O cruce fidelis arbor
inter omnes es vna id est sola nobilis: quia nulla filua profert talem arborē fron-
de id est protectione / flore id est decore / germine id est radice. Vel flore id est xpo
(qui vocatus est flos a prophetia: quia sicut flos procedit sine sebitate / vel aliqua
putredine: ita christus ex utero virginis processit sine aliquo peccato.) dulce lignū
fuit illud quod sustinet dulces clauos christi: dulce pondus id est christum.

Flecte ramos arbor alta tensa laxa viscera / et rigor
lentescat ille quem debet natiuitas / vt superni nemi-
bra regis miti tensas stipite.

¶ Construe. (Et quia precium mundi pendit in te.) ideo. O arbor vna flecte id
est humilia ramos scilicet crucis / et laxa id est relaxa viscera christi: tensa id est ex-
tensa in te / et uile rigor id est duritia / lentescat id est mollescat / quem rigorem nati-
uitas id est natura dedit tibi / vt tendas stipite id est in cruce / miti id est humili me-
bra superni regis.

Sola digna tu fuisti ferre seculi precium / atq; portū
preparare nauta mundo naufrago quem sacer cru-
or perunxit fusus agni corpore.

¶ Construe. Tu sola fuisti digna scilicet precium seculi / Terre id est sustinere illum
qui fuit appretians triginta argenteis: atq; preparare portum quasi nauta / mun-
do naufrago / periclitato id est omnibus / periclitantibus / quem mundum sacer
crucior id est sanctus sanguis perunxit. id est mundauit: ille dico fusus de corpore
nati.

Gloria et honoz deo bñq; tuo assis. m. v. vt supra.

Chorus noue hierusalem / nouam meli dulces
dinem promat colens cum sobris paschale fe-
stum gaudiis.

¶ Metrum est iambicum auctor Ambrosius. Materia huius hymni est militare
ad laudem festi paschalis: cū militauerimus cōtra dyabolum. Dicit s chorus. 12.
¶ Nota q hierusalem primo vocabat Jebus / secundo Jebusalem / tertio Salem
quarto hierusalem. Per quas signatur multiplex hominis status. Jebus enim in-
terpretat zculamē: hoc est qñ aliq in adulescētia intonsus efficit. Jebusalem
interpretatur pax concalcationis / et hoc est quando aliquis habitat et defectatur
in predictis. Salem interpretatur pariet hoc est quando aliquis est reuersus a vi-
tios. Hierusalem autem interpretatur visio pacis / et hoc est quando aliquis fruitur
celesti gaudiis. Unde hoc nomen hierusalem quattuor modis accipitur quo ad lit-
teram. Hierusalem est illa ciuitas palestine. Tropologice est typus id est figura
anime fidelis. Allegorice figura ecclesie militantis. Anagogice hierusalem inter-
pretatur ecclesia triumphans scilicet chorus celestis patrie vti hic. ¶ Construe. Cho-
rus noue hierusalem id est noue anime / cum libet hominis bene innouati et pur-
gati a vitio: promat nouam dulcedinē meli id est dulce melos. ¶ Melos dicitur
a meli quia sicut mel fit ex diuersis generibus rerum: ita et melos est quod fit ex di-

Secundū bñ sar

Jo. xxvi.

versio notulis noui. Unde dñ. Cū tate dñs cūtiū nouum. Mel enī dñ a miscendo
Unde prohibetur i lege q nemo in sacrificium poneret mel: sed semp sal. Mel enī
fit ex diuersis generibus rerum. Homo enī non debet esse diuersus sed vniformis
in bono. Unde. Vniū et siccā non bibet. Et sumit vini hic in mala significatione
qz vini in se est bonū: sed abutēdus vino nociū est tam in corpore q in aīa. Si
cera fit ex diuersis generibus rerū que simul mixta vñū corrūpit aliud. Vnde cera
uīsa: aut granū corrūpit aquā: aut aqua granū. Ille ergo bibit siceram q facit
aliquo quod videtur esse de genere bonorum cum non sit. Ergo sobrie/iuste et pie
vīuamus in hoc seculo. iuste q ad pñm. pie quo ad deū sobrie q ad nosmetipsos.
¶ Asch. Melos grecum est: nec a mel dicitur.

**Quo christus inuictus leo drachone surgēs obruto
dum voce viua personet a morte functos excitat:**

¶ Construe. Quo. i. festo paschali xpo inuictus leo (teste Physiologo) sicut leo ra
gitu suo resuscitat catulum post tridū: ita pater in diuinis filiū. quare dictus
est leo surgēs. i. resurgens obruto drachone dyabolo lapsō: dum viua voce perso
net vt gemina viperarū quis docuit eos surgere a vīra i r a Vcl gñaliter potest
legi de angelis qui viua voce resuscitabunt mortuos ad iudiciū. i. sic excitat fun
ctos. i. defunctos a morte. i. a pctō mortali (secundum pñam lecturam) vel a mor
te scilicet quam omnis homo habet.

**Quam deuorarat improbus predam refudit tartas
rus captiuata te libera iesum sequuntur agmina.**

¶ Construe. Ipse. scz deus refudit. i. retrofudit. predā. i. rapinā. quā tartarus. i. in
fernus improbus. i. insatiabilis deuorarat. i. deglutit. rat captiuata agmina id est
ale sanctoū deteme libera. i. liberata sequuntur te. scz christum. ¶ Aliq captiuita
te libera legunt. non captiuata te. etc.

**Ipsum canendo supplices regem precemur milites
vt in suo clarissimo nos ordinet palatio.**

¶ Construe. Nos supplices milites. i. humiles precemur ipsum regem. i. regem
qm vt ordinet nos. i. disponat nos in suo clarissimo palatio. i. in celo inter sanctos
Unde euangelista. In domo patris mei multe mansiones sunt. etc.

**Per secula mente nescia patri supremo gloria honoz
qz sit cum filio et spiritu paraclyto. Amen.**

¶ Construe. Gloria sit patri supremo. i. excelso p secula p secula (p sincopam gloria
dico nescia mente. i. incomprehensibilis mente humana quia deus incomprehen
sibilis est: et honoz sit ei. i. patri indiuino cum filio. i. iesu christo: et spiritu paracly
to id est sancto. Amen. ¶ Lege per secula mete. i. finis nescia.

**Iesu saluatori seculi verbum patris altissimi
lux lucis inuisibilis custos tuorum peruigil.**

¶ Materia huius hymni est oratio ad iesū. vt corpora nostra laboribus diurnis
fatigata nocturna quiete vellet recreare: et ab hoste dyabolo nos defendere: et libe
rare ac ne ita caro dormiet q mēo iā soporē pñciosum ledat. ¶ Pñm duo huius
legē simul. Et ponit plura attributa iesū laudatua et beniuolēte capta. ¶ Co
strue. O iesu xpe saluator. i. redem: pñm seculi. i. mūdi verbi. i. filius altissimi patris
scz dei. (Et ista generatio difficulter capi potest. qz dicit Esaias. Generatio ei⁹
quis enarrabit) lux inuisibilis lucis. i. productua: hoc est claritas glorie celestis.

Expositio hymnorum.

Cruy fidelis inter omnes arbor vna nobilis /
nulla silua talem profert fronde flore germi-
ne: dulce lignū dulces clauos dulce pondus sustinet.

¶ Et quia redemit nos in cruce / omnes debemus clamare. ¶ O cruy fidelis arbor inter omnes es vna. id est sola nobilis: quia nulla silua profert talem arborē fronde id est protectione / flore id est decore / germine id est radice. Vel flore id est xpo (qui vocatus est flos a prophetis: quia sicut flos procedit sine feditate / vel aliqua putredine: ita christus ex vtero virginis processit sine aliquo peccato.) dulce lignū fuit illud quod sustinet dulces clauos christi: dulce pondus id est christum.

**Flecte ramos arbor alta tensa laxa viscera / et rigor lentescat ille quem dedit natiuitas / vt superni nemi-
bra regis miti tensas stipite.**

¶ Construe. (Et quia precium mundi pendit in te.) ideo. O arbor vna flecte id est humilia ramos scilicet crucis / et laxa id est relaxa viscera christi: tensa id est ex tensa in te / et ille rigor id est duritia / lentescat id est mollescat / quem rigorem natiuitas id est natura dedit tibi / vt tendas stipite id est in cruce / miti id est humli me bra superni regio.

**Sola digna tu fuisti ferre seculi precium / atq; portū
preparare nauta mundo naufrago quem sacer cru-
or perunxit fusus agni corpore.**

¶ Construe. Tu sola fuisti digna scilicet precium seculi / ferre id est sustinere illum qui fuit appretians triginta argenteis: atq; preparare portum quasi nauta / mun- do naufrago / periclitato id est omnibus periclitantibus / quem mundum sacer cruor id est sanctus sanguis perunxit. id est mundauit: ille dico fusus de corpore patri.

Gloria et honoz deo bñq; quo altissimo. vt supra.

**Chorus noue hierusalem / nouam meli dulces
dinem promat colens cum sobzris paschale fe-
stum gaudiis.**

¶ Metrum est iambicum sicut Ambrosius. Materia huius hymni est militare ad laudem festi paschalis: cū militauerimus cōtra dyabolum. Dicit ḡ chorus. ¶ Nota q; hierusalem primo vocabat Iebus / secundo Iebusalem / tertio Salem quarto hierusalem. Per quas signatur multiplex hominis status. Iebus enim interpretat; pculamē: hoc est qñ aliquis in adulescentia intonsus efficit. Iebusalem interpretatur pax concultationis / et hoc est quando aliquis habitat et delectatur in predicatione. Salem interpretatur pariet hoc est quando aliquis est reuersus a vitijs. Hierusalem autem interpretatur visio pacis: hoc est quando aliquis fruitur ecclēsi gaudio. Unde hoc nomen hierusalem quattuor modis accipitur quo ad litteram. Hierusalem est illa ciuitas palestine. Tropologice est typus id est figura anime fidelis. Allegorice figura ecclesie militantis. Anagogice hierusalem interpretatur ecclesia trisphana scilicet chorus ecclēsi patrie vti hic. ¶ Construe. Chorus noue hierusalem id est noue anime. scilicet hominis bene inuolati et purgati a vitijs: promat nouam dulcedinē meli id est dulce melos. ¶ Melos dicitur meliquia sicut mel fit ex diuersis generibus rerum: ita et melos est quod fit ex di-

neris notulis noui. Unde dicitur. Cū tate dñs cātiū nouum. Mel enī dicitur a miscendo. Unde prohibetur i lege q̄ nemo in sacrificium poneret mel: sed semp sal. Mel enī fit ex diuersis generibus rerum. Homo enī non debet esse diuersus sed vniformis in bono. Unde. Vniū et sicerā non bibet. Et sumit vini hic in mala significatione q̄ vini in se est bonū: sed abutēdus vino nociuū est tam in corpore q̄ in aīa. Sicerā fit ex diuersis generibus rerū que simul mixta vniū corripit aliud. Vnde cetera uisā: aut granū corripit aquā/ aut aqua granum. Ille ergo bibit siceram q̄ facit aliqd quod videtur esse de genere bonorum cum non sit. Ergo sobrie/ iuste et pie viuamus in hoc seculo- iuste q̄ ad p̄mū- pie quo ad deū sobrie q̄ ad nosmetipsos. ¶ Asceh. Melos grecum est: nec a mel dicitur.

Quo christus inuictus leo drachone surgēs obruto dum voce viua personet a morte functos excitat.

¶ Construe. Quo. i. festo paschali xps inuictus leo (teste Physiologo) sicut leo rugitu suo resuscitat catulum post tridui: ita pater in diuinis filiū. quare dictus est leo surgēs. i. resurgens obruto drachone. dyabolo lapsō: dum viua voce personet genimina viperarū quos docuit vos surgere a vītura ira. Vbi gñaliter potest legi de angelis qui viua voce resuscitant mortuos ad iudicium. i. sic excitat functos. i. defunctos a morte. i. a p̄tō mortali (secundum p̄nam lecturam) vel a morte scilicet quam omnis homo habet.

Quam deuorarat improbus predam refudit tartarus captiuata te libera iesum sequuntur agmina.

¶ Construe. Ipse. scz deus refudit. i. retrofudit. predā. i. rapinā. quā tartarus. i. infernus improbus. i. insatiabilis deuorarat. i. deglutierat captiuata agmina id est ole sanctoīū deteme libera. i. liberata sequuntur te. scz christum. ¶ Aliq̄ captiuata te libera legunt non captiuata te. etc.

Ipsum canendo supplices regem precemur milites ut in suo clarissimo nos ordinet palatio.

¶ Construe. Nos supplices milites. i. humiles precemur ipsum regem. i. regem p̄m ut ordinet nos. i. disponat nos in suo clarissimo palatio. i. in celo inter sanctos. Unde euangelista. In domo patris mei multe mansiones sunt. etc.

Pater secula mente nescia/ patri sup̄remo gloria honor qz sit cum filio et spiritu paraclyto. Amen.

¶ Construe. Gloria sit patri sup̄remo. i. excelso p̄ secula. p̄ secula (p̄ sincopam gloria dico nescia mente. i. incomprehensibilis mente humana quia deus incomprehensibilis est: et honor sit ei. i. patri indiuinis cum filio. i. iesu christo: et spiritui paraclyto id est sancto. Amen.

¶ Lege per secula mete. i. finis nescia.

Iesu saluator seculi verbum patris altissimi lux lucis inuisibilis custos tuorum peruigil.

¶ Materia huius hymni est oratio ad iesū. ut corpora nostra laboribus diurnis fatigata nocturna quiete velit recreare: et ab hoste dyabolo nos defendere et liberare ac ne ita caro dormiet q̄ mēs iā soporē p̄niciosum lēdat. ¶ P̄m duo x̄p̄s legē simul. Et ponit plura attributa iesu laudatua et beniuolēne captiua. ¶ Construe. O iesu x̄p̄e saluator. i. redemptor seculi. i. mūdi verbū. i. filius altissimi patris scz dei. (Et ista generatio difficulter capi potest. q̄ dicit Esaias. Generationē ei⁹ quis enarrabit) lux inuisibilis lucis. i. productiua: hoc est claritatio glorie celestis.

Expositio hymnorum.

que videri non potest carnalibus oculis: sed diuinis et glorificans tantum. (Uel lux: s. filius inuisibilis lucis: s. dei patris (qui similiter videri non potest ab oculis carnalibus) iuxta illud. Non videbit me homo et viuet.) per uigil custos: s. diligens obseruator et tutor tuorum scilicet fidelium.

**Tu fabricator omnium: discretor atque temporum
fessa labores corpora noctis quiete recrea.**

¶ Construe. Tu fabricator: s. creator omnium rerum atque discretor id est distinctor et dispositior temporum per motum celi (quem tu solus gubernas) tu recrea: s. resoue et refocilla corpora: s. nostra fessa: s. fatigata labore: s. diurno quiete noctis: s. per dormitionem nocturnam ut scilicet spiritus depressi in nobis vigilantibus per labores reparentur et restarentur per somnum.

**Tu deprecamur supplices ut nos ab hoste liberes ne
ualeat seducere tuo redemptos sanguine.**

¶ Construe. (Ista est principalis deprecatio in hoc hymno.) Nos supplices id est deuoti deprecamur id est rogamus te (et sic illa prepositio de/augere aliquando: et quandoque diminuit ut apud Ouidium. Sepe precor mortem/mortem quoque deprecor idem id est minime precor) immo ut mors non ueniat precor ut liberes nos ab hoste id est dyabolo: ne id est ut non ipse ualeat id est possit aut sufficiat seducere: id est de fraudare et illoquere redemptos: scilicet nos tuo sanguine effuso pro nobis tempore passionis tue. (Etiam in finem qui sequitur ordinatur dicta predicatio.)

**Ut dum graui in corpore: breui manemus tempore
sic caro nostra dormiat/ ut mens soporem nesciat.**

¶ Construe. Ut dum id est quodui et donec manemus id est perseueramus breui tempore qui hic uiuimus. Tempus enim vite nostre breue dicitur comparatiue ad uitam celestem quia mille anni non sunt momentum respectu uite celestis: ut dicit psalmista. Quoniam mille anni ante oculos tuos tanquam dies hesterni que preterit. Et uix potest homo hodie centum attingere quia in potentatibus id est in bene complexionatis octoginta anni sunt: et amplius eorum vita est labor et dolor in graui corpore quod mole carnis subiectum multis passionibus et miserijs grauiatum redditur et impotens ad resistentiam hostis dyaboli et torpidum ad seruandum deo et hoc tangit Aristoteles primo metaphysice dicens: quod humana natura multipliciter est ancilla: uel corpore graui peccato mole criminum. Et ergo ne succumbamus qualitercumque uel in miserijs uel in criminibus caro nostra/ id est sensualitas dormiat/ id est quiescat/ uiuat et gerat se sic ut quod mens id est ratio nostra siue spiritus nesciat soporem id est pigritiam inordinatam somni ex qua redditur ipsa imbecillitas ad operandum bona/ et leuandum se a sordibus peccatorum quinimo per uigil custos iesus christus sic carnem nostram dormire permittat: ut anima nichilominus agilis et vigilans permaneat ad sibi seruandum: et hosti maligno fortiter per fugam peccatorum resistendum.

**Aurora lucis rutilat celum laudibus itonat:
mundus exultans iubilat. gemens infernus
blulat:**

¶ Construe. Materia presentis hymni est laudare omnipotentem deum et extirpare uicia et ad herere bonis opibus et statutis. Et nota quod sancta ecclesia ideo aurora dicitur: quia sicut aurora expellit tenebras ita ecclesia sancta extirpat singula uicia et peccata.

Secundū vsum Sax. Fo. xxviij

Auroa lucis rutilat. id est splendet. scilicet quando auroa pullulat: et incipit discere. celum. id est celestis creatura. intonat. id est resonat laudibus. mundus exultans. id est gaudens. iubilat. id est letatur seu glorificatur: quia homines credentes in deum cantent laudes deo. infernus gemens. id est dyabolus lugens. iululat. id est plangit et lamentatur: quia dolet de amissione eorum: quos tenebat mortuos scilicet Adam. Abraham. Isaac: et alios sanctos quos deus traxit ad requiem eternam.

Cum rex ille fortissimus mortis confractis viribus / pede conculcans tartara soluit a pena miseros

¶ Construe. (Dico qd celum tunc intonat laudibus) cum. id est qñ rex ille fortissimus scilicet dominus iesus christus (supple fuit) conculcans pede. id est pietate sua. tartara. id est inferna. soluit. id est liberauit. miseros scilicet homines: a pena scilicet dyaboli: cōfractis viribus. mortis. id est inferni seu dyaboli.

Ille qui clausus lapide custoditur sub milite / triumphans pompa nobili victor largit de funere.

¶ Construe. (Vere ille rex) confractis viribus mortis. id est dyaboli. soluit pena miseros homines: quia ille qui clausus est lapide. id est monumento. custoditur. id est vigilat. sub milite. id est sub militibus (per figuram synecdochē) triumphans. id est vincens. pompa nobili. id est victoria (quia tunc animas extraxit ab inferis) et surgit. id est sursum erigit. de funere. id est de morte.

Solutis iam gemitibus / et inferni doloribus / quia surrexit dominus resplendens clamat angelus

¶ Construe. (Christus erat victor) solutus. id est fractis iam gemitibus. et inferni doloribus. id est angustis. angelus resplendens. id est valde nitens. clamat. id est dicit supplc mulieribus. (Ita dicite discipulis et petro. etc.) quia surrexit dominus) (a morte)

Tristes erant apostoli de nece sui domini / quem pena mortis crudeli seruuli damnarant impli.

¶ Construe. (Ita dixerunt angeli mulieribus) et apostoli erant tristes de nece. id est de morte domini: quem scilicet dominum: impij serui. scz iudei. damnarant. id est damnuerant. crudeli pena mortis. scz crucis.

Sermone blando angelus predixit mulierib⁹ in galilea dominus videndus est q̄totius.

¶ Construe. (Quia tristes erāt de nece domini) angelus predixit mulieribus blando. id est suauis sermone dominus videndus est. (a vobis) in galilea. quantotius. id est subito.

Ille dum pergunt concite apostolis hoc dicere videntes cum viuere osculantur pedes domini.

¶ Construe. Ille scilicet mulieres: dum pro quando pergunt. concite. id est sollicite. dicere. id est manifestare hoc scilicet apostolis: videntes. id est respicientes eum scilicet christum viuere. id est vitam habere. et osculantur pedes domini. id est loquuntur ei postquam eum.

Quo agnito discipuli in galileam propere pergunt videre faciem desideratam domini.

Expositio hymnorum

¶ Construe. Quo agnito id est quo cognito vel audito. scilicet qd surrexit dominus discipuli id est apostoli pergunt. i. via peragunt/propere id est festinanter/in galileam videre faciem domini/considerant id est concupiscunt ab eis.

Claro paschali gaudio / sol mundo nitet radio cum christum iam apostoli visu cernunt corporeo.

¶ Construe. Sol nitet id est splendet/radio suo mundo in paschali gaudio/cum id est quando apostoli cernunt iam christum visu corporeo.

Ostensa sibi vulnera in christi carne fulgida/resurrexisset dominum voce fatentur publica.

¶ Construe. Quis tunc apparuit discipulis: tñ quidā eeg. i. thomas nō credidit. Unde dñs ostendit ei vulnera et ait. Noli esse incredulus sed fidelis. **¶ Nota** qd quas tuos de causis cicatrices vulnerum ostendit dñs. i. vt esset signum victorie: vt deus cepa de resurrectione non dubitarent: qui crediderunt illum fantasmatum corpus accepisse: vt esset ad patrem intercessio. **¶ Construe.** Ostensa sibi vulnera. i. ostensa vulneribus sibi scilicet apostolis in fulgida christi carne / illi apostoli fatentur id est predicant voce publica dominum surrexisse.

Rex christe clementissime tu corda nostra posside. et tibi laudes debitas reddamus omni tempore.

¶ Construe. O christe rex clementissime/tu posside id est gubernas/nostra corda id est mentes simul cum corporibus/vt reddamus id est persolvamus ad honorem tuum omni tempore laudes tibi debitas.

Sermone blando. &c.

Hic hymnus iam expositus est.

Ad cenam agni prouidi et stolis albis candidi post transitum maris rubri: christo canamus principi.

¶ Materia huius hymni est invocatio ad cenam agni paschalis id est christi qui tollit peccata mundi. scilicet ad communionem corporis et sanguinis eius: de quo supra. Qui manducat aut bibit indigne reus erit. &c. qui vero digne vivit in eternis. Nos vero positi ad cenam agni id est ad accipiendum corpus et sanguinem christi: vel ad vltimum preceptum. i. christi: quia sicut post cenam nullam restat peccandi ita post nouum testamentum nullum restat preceptum. **¶ Construe.** Ad cenam agni prouidi id est paschalis: et candidi albis stolis id est virtutibus/canamus principii id est christo id est laudemus eum de resurrectione post transitum maris rubri id est baptismum vel post gloriam resurrectionis.

Cuius corpus sanctissimum in ara crucis torridum cruore eius roseo gustando viuimus deo.

¶ Construe. Sanctissimum corpus/cruore. i. est torridum. i. crematum: qd passum in ara crucis gustando id est suscipiendo cum roseo cruore viuimus deo. &c.

Protecti pasche vespere a deuastante angelo erepti de durissimo pharaonis imperio.

Secundū vltū Sax Fo. xx viij.

¶ Construe. Dico qd viuimus deo) ptern. i. defensi vel seruati vesge pasche. i. vltima etate ab angelo deuastante. i. percussenti pumogenita egypti crepti. Libera ti de durissimo imperio pharaonis. i. dyaboli.

Iam pascha nostrum xps est/qui immolat^r agnus est sinceritatis azima: caro eius oblata est:

¶ Construe. Christus est iam nostrum pascha. i. transitus de vitio ad virtutes qd xps est agnus. i. patiens immolat^r p oibus nobis. Vel sic: qd xps immolatus p nobis est agn^s sinceritatis. i. puritatis caro ei^s oblata. i. sacrificata est azima id est sine fermento vel sine amaritudine. Azima d^r ab a qd est sine: et yma quod est ferme tum vel amarum. Inde azima quali sine amaritudine.

¶ Vere digna hostia per qua fracta sunt tartara: redempta plebs captiuata/redit ad vite premia.

¶ Construe. O vere digna hostia. i. sacra per qua hostiam tartara sunt fracta: et per qua plebs captiuata. i. anime sanctoru sunt redempte: et p quam premia vite eterne sunt reddita in vita eterna.

Cum surgit xps tumulto victor/redit de baratro tyrrannum trudens vinculo/et reseruans paradysum

¶ Construe. Cum. i. qm xps surrexit tumulto. i. de sepulchro victor/redit de baratro id est de fouea inferni. trudens. i. claudens tyrannu. i. dyabolu cu vinculo. i. cu potestate sua. et reseruans paradysum fidelibus suis qd tua misericordia hoc fecisti. etc.

¶ Eterne rex altissime redemptor/et fidelium quo mors soluta deperit datur triumphus gratie.

¶ Construe. O eterne rex altissime et redemptor fidelium quo. i. per que mors soluta deperit. i. destructa extitit (perit in qua mors eterna. i. descensus ad inferna: quia sancti illuc modo non descendunt vt ante christi passionē) triumphus id est victoria gratie datur iam glorificans in anima et corpore glorificandis in resurrectione.

Scandens tribunal dextere patris potestas omnium collata est iesu celitus que non erat humanitus

¶ Construe. Tu es scandens id est ascendens tribunal dextere patris. i. equalitatem patris potestas omnium rerum est collata. i. attributa. s. xpo et hoc celitus id est diuinitus possumus dicere qd solus est ad dexteram patris. ceteri ordines sanctorum ad sinistram respectu claritatis filij que potestas non erat ei collata humanitus. i. hominu vel quando erat in mundo.

¶ Ut trina rerum machina: celestium terrestrium infernozumqz condita/flectant genu iam subdita:

¶ Construe. Ut trina rerum machina. s. celestium terrestrium et infernozum condita ad se flectat genu iam subdita. i. flectetes genua celestes terreni et infernales sunt subdita. i. humiliata tibi id est ad honorem tuu.

Tremunt bidentes angeli verlabice mortaliunz col

Expositio hymnorum

pat caro purgat caro regnat deus dei caro:

¶ Construe. Angeli vidētes (humanā formā) tremūt. i. mirant. s. q. videbāt humanā naturā. i. p. xpm (ad dexterā patris collocatā et exaltatā) et hoc viceversa mortaliū. q. tenebāt et mirabant. Nota q. añ naturā xpi angeli ab hoib⁹ se adorari panebāt: sed nō postea. sicut legimus de scō iohāne q. cū vellent angelū adorare inquit angelus ad iohāne. Noli me adorare: seruis enī tuus ego sum et fratrum tuorū: caro. s. ade culpā. s. nos. i. per adā in culpā cadimus: caro xpi purgat nos. i. p. xpm devictis purgati surgimus: caro dei. i. de⁹ regnat (q. xps deus et homo est)

Tu esto nostrum gaudium manēs olympo pedituz mundi qui regis fabricā mundana vincens gaudia.

¶ Construe. O xpe tu esto nostrum gaudii manens peditum. i. nobis paratū honoratum vel sublimatū olympo. i. in celo tu qui regis. i. gubernas fabricā mundi vincens mundana.

Hinc te precantes quesumus ignosce culpis omnib⁹ et corda sursum subleua ad te suprema gratia.

¶ Quasi dicat (desperisti gaudia mundi) et hinc nos precātes quesumus. i. deprecamur te ignosce culpis oib⁹. i. dimitte nobis pctā nostra et subleua. i. sursum leua ad te suprema gratia. i. pro summa misericordia.

Ut cum rubente ceperis clarere nube iudicis penas repellas debitas/red das coronas perditas.

¶ Construe. Nos quesumus te vt cū. i. qñ nubes iudicis xpi ceperit clarere repente (Vt scdm aliā litteram) Et cū. i. qñ ceperis clarere. i. fulgere nube iudicis. i. xpi rubente. i. clarescente deo ipso audire a nobis repellas penas debitas p. adam. i. reddas. i. tribuas (p. grām) coronas p. ditas p. culpā et iniūctas et collatas scdm meritū p. grām q. nō necessitate cogēte s. voluntate. i. gratis a morte liberauit et saluaui.

Gloria tibi dñe/qui scandis super sydera cum patre et sancto spiritu in sempiterna secula. Amen.

¶ Construe. O dñe iesu xpe q. scandis super sydera. i. sup oēs celos gloria. i. laus et honor sit tibi cū patre et sancto spū in sempiterna secula. Amen. i. sine defectu.

I**esu nostra redemptio amor et desiderium deus creator omnium homo in fine temporum.**

¶ O iesu amator et desiderii nostrū. i. amor desiderabilis deus creator olm q. es in fine temporū. factus homo. vnde deus et homo. et hoc tamen vltima etate.

Que te vicit clementia vt ferres nostra crimina crudelem mortem patiens vt nos a morte tolles.

¶ Construe. Que. i. quāta clementia. i. pietas vicit. i. compulsi te. vt ferres. i. posita res vel delecto nostra crimina. i. pctā tanq. panis crudelem mortē crucis p. peccata nostra. et quare vt tolles. i. liberares nos a morte. i. dyabolo.

Inferni claustra penetrās tuos captiuos redimens victor triumpho nobili ad dexteram patris residēs

Construe. Tu penetrans. i. frangens. claustra inferni redimens sanguine tuo captiuos (qui tenebant iuste in inferno) residens ad dexteram patris manens victor triumpho nobili. i. mirabili victoria.

Ipsa te cogat pietas vt mala nostra superes parcedo et voti compotes nos tuo vultu saties.

Construe. Ipsa pietas (que coegit te vt subire mouē crucis) cogat. i. vincat te vt superes nostra mala. i. dimittas nobis debita nostra et facias nos cōpotes nři voti. i. desiderij tuo vultu. i. tua presentia.

Tu esto nostrum gaudium qui es futurus premium sit nostra in te gloria per cuncta pie secula. Amen.

Construe. Et tu q̄ es futurus nostrū p̄miū esto nostrū gaudiū. i. in p̄sēti et in futuro et nostra gloria. i. laus sit in te semper. i. in omni tpe. per cuncta secula. Amen.

Tu chryste nostrum gaudium manens olim po p̄ditum mundi regis qui fabricam mūdana vincens gaudia.

Hisc te p̄cantes &c.

Vt cum rubente.

Tu esto nostrum &c.

Gloria tibi domine.

Iam chrystus astra ascenderat regressus vn de venerat p̄missa patris munera sanctū daturus spiritum.

Construe. Materia huius hymni est eadē que in p̄missio. q̄ sp̄s. i. consolator vel aduocatus d̄f: q̄ consolatur nos cū sumus in p̄ctis trahendo nos ad celestē patriā. ap̄e sp̄s sanctus cū sp̄s d̄f: seruē apparuit discipulis suis. quia sermo igneus futurus: et ideo in ignea lingua eis apparuit: q̄ fecit eos arduos in dilectione dei p̄gimi: et p̄rito sermone affluentes. **C**onstrue. Et hoc est q̄ sp̄s ascenderat iam secundum humanitātē astra. i. celos et sp̄s regressus. i. reuersus. vnde venerat: daturus apostolis munera p̄missa patris. i. spiritum sanctum.

Solennis v̄gebat dies quo mystico septemplici oꝝ his volutus septies signat beata tempora.

Construe. Solennis dies v̄gebat septies septē. i. quadraginta nouē vno addito et sunt quinquaginta. Per septē intelligimus tēporalia p̄ q̄ septē totū tempus vite nře voluit in quo debem⁹ liberari a p̄ctis vt pueniam⁹ ad illā beatitudinē que intelligit p̄ quadraginta dies in q̄bus ieiunare debem⁹ vt puenire possimus ad diē sabbati. i. ad requiē quo die mystico. i. figurato septēplici. i. p̄ figuraz septemplex orbis. i. septimana. volutus septies. i. per quadraginta et nouē dies. signat beata tempora. i. futura id est eternā requiē.

Dum hora cunctis tercia repente mundus intonat oꝝ antibus apostolis deum venisse nunciat.

Expositio hymnorum.

¶ Construe. (Et quia ipse ascenderat) dum hora tertia videbatur esse cunctio. i. omni-
bus apostolis. mundus intonat repente. i. subito. et ille sonus vel mundus nunciat
deum venisse orantibus apostolis. i. simul in vnu locum congregatis. et orantibus
et expectantibus promissionem dñi sui. i. xpi. cum ipse de illa promissione ante eius
ascensionem locutus fuisset dicens. Vado et venio ad vos et mittam vobis para-
clitum id est consolatorem qui docebit vos omnem veritatem. Et ita facti pfectio-
res in omni scientia erant quia diuersa genera linguarum loquebantur et predi-
cabant magnalia dei.

**De patris ergo lumine decorus ignis almus est: qui
fida christi pectora calore verbi compleat.**

¶ Construe. (Et quandoquidem pater misit spiritum) ergo ignis. i. spūs decorus. i.
pulcher est almus de lumine patris. qui spūs cōpleat. i. vt haberent scientiam lo-
quendi pectora apostolorum vel hominum. fida. i. fidelia xpi. et hoc cum calore. i.
ardore spiritus sancti. verbi. i. filij.

**Impleta gaudent viscera afflato sancto spiritu vos
ces diuersas intonant fantur dei magnalia.**

¶ Construe. Viscera apostolorum impleta. i. satieta gaudent: qz fecit eos loquentes
et etiam ardentes in amore et afflato. i. aspirato spiritu sancto intonante diuersas
voces. i. generationes omnium linguarum et fantur. i. predicant magnalia dei. i. mi-
rabilia dei omnipotentis.

**Ex omni gente cogniti grecis latinis barbaris / cum
ctisq; admirantibus linguis loquuntur omnibus**

¶ Construe. Ex omni genere. i. ex omnibus gentibus cogniti sunt apostoli. i. a gre-
cis / latinis / barbaris: cunctisq; admirantibus apostoli / loquuntur linguis omnibus
que sunt quinquaginta vel paulo plures.

**Iudea tunc incredula vesana toruo spiritu ructas
re multi crapulam alinos christi concrepat.**

**¶ Ita loquebantur vt omnes admirabantur sic loquentes: et credunt in eis des-
esse. ¶ Construe.** Sed in dea incredula id est plebs iudeorum. i. infidelis et perfida
et illa vesana. i. infana toruo spiritu. i. superbo concrepat alinos. i. discipulos xpi
ructare. crapulam muni. id est ex ebrietate loqui.

**Sed signis et virtutibus occurrit et docet petrus
fallos probauit perfidos iohelis testimonio.**

**¶ Estimabant iudei qz pre nimio potu musti. i. per ebrietatem apostoli taliter loq-
bantur. ¶ Construe.** Sed petrus occurrit signis. i. miraculis et virtutibus docet idē
pbat perfidos iudeos probauit loqui falso testimonio iohelis prophete. ¶ Pro-
bat enim Iohel sic. Effundam de spiritu meo super omnem carnem et prophetabunt
filij vestri et filie vestre.

**Sit laus patri cum filio sancto simul paraclyto no-
bisq; mittat charisma sancti spiritus. Amen:**

¶ Construe. Que sit filio simul et sancto paraclyto. i. spiritu sancto et mittat nos
bis omnibus fidelibus charisma. i. donum sancti spiritus Amen.

In die sancto penthecostes.

Ueni creator spūs mentes tuorum visita / Imple superna gratia que tu creasti pectora.

Ad materiam huius hymni est inuocatio spiritus sancti quem pater & filius promiserat qñ dixit Iohel. Effundam de spiritu meo super omnem carnē. Filius promissit qñ dixit. Si assumptus fuero in celum mittam vobis paraclytum. Et apostolis orantibus in hora tertia mundus insonuit: et subito venit spiritus sanctus et apostoli inflammati et repleti spiritu sancto / diuersis loquebantur linguis magnalia dei. Intentio autem est rogare deum vt purget pectora nostra superno splendore: et illuminet gratia spiritus sancti: et expellat a nobis visibiles et inuisibiles hostes: vt habeamus vitam permanentem cum ipso. Construe. O creator o sancte spiritus dei / veni et visita mentes tuorum fidelium / et veniendo imple pectora superna gratia / que tu creasti. id est fecisti.

Qui paraclytus diceris donum dei altissimi / fons viuus ignis charitas et spiritalis vinctio.

Construe. Qui paraclytus. id est consolator diceris donum dei altissimi / et diceris fons viuus (de quo non communicat alienus / vel fons aque salientis in terram.) et diceris ignis: quia corda hominum ad dilectionem dei et proximi accendit / et vitia ad est peccata consumit / et diceris charitas: quia facit diligere deum et proximum: et diceris spiritalis vinctio: quia de spiritali vinctio. id est de spiritu sancto vngit corda hominum vt humiliter in susceptione sacri baptismatis.

Tu septiformis munere dextre dei digitus tu rite promisso patris sermone ditans guttura.

Construe. Tu septiformis munere. id est per septē dona gratiarum. Sunt enim septē dona spiritus sancti. id est spiritus sapiētie et intellectus / spiritus cōsili et fortitudinis / spiritus scientie et pietatis et amoris. Tu es digitus. id est potentia dextre dei: quia sicut nobis digitorum sunt variegata / varia sunt dona spiritus sancti: et tu es ditans. id est faciens diuites / guttura. id est pectora / rite. id est iuste / sermone. id est amore solito promisso patri. id est. Vbi sic tu es promissum patri ditans guttura sermone.

Accende lumen sensibus infunde amorem cordibus infirma nostri corporis virtute firmans perpetim.

Construe. (Et tu qui operaris oia) accende lumen sensibus. id est membris nostris / et infunde cordibus nostris amorem. id est dilectionē dei / tu firmans. id est corroborans in firma. id est debilia nostri corporis / perpetim. id est perennitervel perpetui virtute. id est mirabiliter cum virtute perpetua: et super nos firmans. id est protegens.

Hostem repellas longius pacemq; dones protinus / ductore sic te p̄uio bitemus omne noxiam.

Construe. Repellas. id est remoueas a nobis / longius. id est procul / hostem scilicet nostrum: q; pro et / et dones pacem protinus. id est cito: vt sic vitemus omne noxium. id est peccatum te p̄uio ductore.

Per te sciamus da patrem noscamus atq; filiam te vtriusq; spiritum credamus omni tempore. Amen.

Expositio hymnorum.

¶ Construe. O sancte spiritus. Da vt per te sciamus patrem atq; noscamus fili-
um: et credamus te spiritum scilicet sanctu vtriusq; scilicet patris et filij. id est pro-
cedentem ab vtroq; omni tempore. Amen.

Ad esto sc̃ta trinitas par splendor vna deitas
qui extas rerū omnium sine fine p̃ncipium

¶ Construe. O sancta trinitas ad esto. id est prope sis/ tu es par splendor. id est vna
deitas: qui deus extas. id est permanes p̃ncipium omnium rerum. id est creaturaz
sine fine: quia non est finis neq; p̃ncipium in deitate.

**Te celozum militia laudat adorat p̃dicat: triplex
q; mundi machina: benedixit per secula.**

¶ Construe. Militia celoz. i. angelis ne spiritus celestes laudat te des in trinitate
adorat. s. te/ q; p̃e/ et/ et triplex machina mundi. s. celestis/ terrestis/ et infernalis/
benedixit. id est benedicendo laudat sc̃z te per secula. i. eternaliter

**Assumus et nos cernui te adorātes famuli/ vota p̃e
celq; supplicum hymnis iunge celestium.**

¶ Construe. Et nos cernui. i. deuoti/ famuli. i. seruitores/ assumus. i. p̃ntes sumus/
nos adorantes. i. p̃cantes. te. s. des iunge vota. i. desideria: q; p̃e/ et/ et p̃e. id
est orōnes supplicū. i. deuotoz hoīm. hymnis. i. laudibus celestium. s. spirituum.

**Unum te lumen credimus quod & ter idem colimus
alpha et oo quem dicimus te laudat omnis spiritus.**

¶ Construe. Nos credimus. i. scimus te. s. deum vnum: lumen quod lumen te col-
mus. id est honoramus idem sc̃z lumen ter. i. tripliciter sc̃z in patre et filio et sp̃i-
tu sancto/ et vnum deum in trinis/ quem deum dicimus. id est nominamus/ alpha
id est p̃ncipium/ et oo. id est finem/ omnis spiritus. i. omnis homo laudet te scilicet
deum honorando. ¶ Tractum est ex serie litterarum grecarum: vt x̃po dicatur al-
pha et oo. id prima dicatur alpha: et vltima omega. id est o magnum: et sic merito
scriberetur non omicron.

**Laus patri sit ingenito/ laus ei vnigenito/ laus sit
cum sancto spiritu trino deo et simplici.**

¶ Construe. Laus sit deo ingenito. i. nō g̃nato. s. patri et laus sit ei deo vnigenito. i.
filio laus sit cū sc̃to sp̃u trino deo. s. in p̃sonis: et simplici. s. deo in vnitatis substantia.

O pater sancte mitis atq; pie o iesu ch̃riste fili be-
nerande paraclyteq; spiritus venerande alme
deus eterne.

¶ Construe. O sancte pater/ facis sc̃dō credentes in te/ tu mitis. i. benignus per ef-
fectum: q; facis nos mitis et p̃ios: atq; p̃e/ o pie iesu x̃pe. tu fili sc̃z patris venerā-
de. id est honorande/ quia de iure debemus te venerari et laudare/ q; p̃e/ et/ et par-
aclyte spiritus/ o venerande deus/ o alme deus/ o eterne deus.

**Trinitas sancta/ vnitatisq; firma/ deitas vera/ boni-
tas immensa/ angelozum salus/ orphanozum spesq;
cunctozum.**

Construe. O trinitas. i. o deus in trinis psonis qz pro et o vnitas firma. s. in essen-
tia. et o deitas vera: qz tuos semp veraces facis/ qz veritas es. et o immēsa bonitas
id est incōprehensibilis. tu lux. i. splendor angeloz: salus orphanoz. i. pccōz. indul-
gentiam petentium. qz pro et spes. i. confidentia cunctorum scz hominum.

Seruiunt tibi cuncta que creasti te tute cuncte lau-
dāt creator nos quoqz tibi psallimus deuote tu nos
exaudi:

Construe. (O sancta trinitas) cuncta. i. omnia que tu creasti seruiūt tibi. s. trini-
tati. cuncte creature tue laudant te. s. deū in trinitate. qz pro et nos deuoti. i. suppli-
ces psallimus tibi. s. deo et exaudi nos. s. psallentes laudem tuam.

Gloria tibi omnipotens deus trinus et vnus mag-
nus et excelsus decet hymnus laus honoz et decus
nunc et in eum.

O Lux beata trinitas et pꝛincipalis vnitas iam
sol recedit igneus infunde lumen corꝑdibus.

Materia huius hymni sumitur circa qualitatem temporis die recedente et no-
cte adueniente. Inuocat trinum deum in personis: et trinitatem in vnitate: vt infū-
dat corꝑdibus nostris lumen spiritus sancti: vt laudare mereamur deum tam i pro
sp̃is q̃ in aduersis: et ita concedat nobis transire diem et noctem sine peccato.

Construe. O beata trinitas. i. o deus qui es lux hominum vel mundi seu angelo-
rum et vnitas pꝛincipalis. i. que habet pꝛincipatum super omne quod est. iam sol
igneus. i. xps recedit. s. a nobis. et ideo infunde lumen. i. dona spiritum sanctū cor-
dibus. i. sensibus nostris vt. salū habere mereamur.

Te mane laudum carmine te deprecamur vesp̃ri
te nostra supplex gloria per cuncta laudet secula.

Construe. O xps infunde spiritū sanctū te deprecamur. et vt adiuuas nos laudū
carmine (et laudamus) te mane. i. semp qz omni tempore debemus laudare deū (se-
cundū prophetā) te deprecamur. i. rogemus vesp̃ri. i. in fine mundi et nra supplex
id est humilis gloria laudet te. s. xpm per cuncta secula. i. per omne tempus.

In dedicatione ecclesie.

Abs beata hierusalem dicta pacis visio que
construitur in celis viuis ex lapidibus et an-
gelis coronata vt sponsata comite:

In hac cōmemoratiōe celestis hierusalē autor laudat deū qui hoc tempore sa-
cro infundit iugiter suā benedictionē quā propter rogat deū vt in hoc sancto suo
templo oēs promereamur acquirere eterna bona et illa cū suis sanctis possidere

Construe. Beata vrb̃ hierusalē est ciuitas celestis cōstituta de animabus san-
ctorū qui sunt viui lapides et interpretatur visio pacis. que hierusalem cōstruitur in
celis ex viuis lapidibus. i. sanctis animabus illa dico coronata. s. in angelis: vt sp̃s
sata comite. i. sicut mulier ornata viro. i. sponso ita ecclesia chusto.

Noua veniēs e celo nuptiali thalamo pꝛeparata vt

Expositio hymnoz

Sponsata copuletur domino platee et muri eius ex auro purissimo.

¶ Construe. Noua sponsa. I. ecclesia veniens e celo. I. xpo sp̄parata nuptial thalamo. I. virginali vel lauacro baptismatis vt pro sicut sponsata copulatur. I. cōiungat̄ dño platee. I. minus perfecti. et muri. I. p̄dicatores illius sponsi. sunt ex auro purissimo. I. ex splendore sanctorū qui splendidi efficiuntur sicut aurum purissimum.

Tunlionibus p̄celluris expoliti lapides suisq3 aptā t. it locis per manus artificis disponuntur perman suti sacris edificis.

¶ Construe. Lapides. I. sancti martyres expoliti. I. aptati ad edificandū: tunlionibus. I. p̄celluris. et afflicti p̄celluris. I. tribulandis: sicut lapides in muro sunt edificati: ita anime sanctorū sūt ordinate in paradiso. q3 pro eis: disponuntur/aptantur/ordinant̄ suis locis: per manus artificis id est per manus fili dei. p̄man suti. I. lapides dñi: sacris edificis. I. celestibus edificis.

Porte nitent margaritis abydis patentibus & virtute meritorum illuc introducitur omnis qui pro ch̄risti nomine in hoc mundo p̄mitur.

¶ Construe. Porte. I. templi nitent. I. splendent: margaritis. I. virtutibus abydis. I. limbus patentibus id est apertis sacris templis et hic. I. in templo: ois xp̄ianus q3 pro xpi noie p̄mitur. I. cruciatur: introducitur illuc. I. in celestē hierusalem virtute meritorū. I. bonorū operū suorū. ¶ Abydis sunt sacraria que adire non licet nisi summo pontifici que in dedicatione patent.

Angularis fundamentum lapis xps missus est/qui compage parietis in vtroq3 neccitur quem sancta lion suscepit in quo credeus permanet.

¶ Construe. Xps dñi lapis angularis qui a iudeis fuit reprobatus. ¶ Xps scilz fundamētū totius ecclesie: missus a patre fact⁹ est lapis angularis: qui lapis neccitur. id est cōiungat̄: compage. I. cōmixtione parietis in vtroq3. I. in duobus populis (iudaeis et gentilibus) quem xp̄m sancta syon suscepit. (Syon interpretatur ecclesia vel speculatio) in quo. I. xpo vel ecclesia credens. I. xp̄ianus qui credit: permanet firmiter in fide sancte ecclesie.

Omnis illa deo sacra et dilecta ciuitas plena modulisi laude et canore iubilo trinum deum vnicūq3 cum fauore predicat.

¶ Construe. Omnis illa ciuitas. I. ecclesia militans deo. I. ad dei honore est facta: id est sacra et dilecta id est amata a deo et plena modulisi. I. cantilenis angelorū in laude dei. et canore id est cānu. vel canore iubilo. I. dulci exultandē. (Iubilo est gaudis illud qd est interius in homine quod omnino nō potest referri nec etiam omnino tacetur p̄ animi exultandē) & sancta ecclesia predicat trinu deū. I. in personis vnicūq3. I. vnu in substantia vel vnu quoq3 cū fauore. I. p̄cece totūq3 p̄dicat. **Hoc in templo summe deus exoratus adueni clemē**

Secundū vsum Sax Fo. xxxij.

ti bonitate precum vota suscipe largam benedictionem hinc infunde iugiter.

¶ Construe. O summe deus exoratus. scilicet a nobis deprecatur adueni per gratiam in hoc exemplo. i. in ista ecclesia: et suscipe vota precum. i. precanti vel oranti. Istud intransitive legitur et est figura endiadis que fit quando duo nola substantia simul ponuntur/ vnum illorum adiectiuatur/ et alterum remanet substantiuum. et clementi bonitate. id est moderata tua piece vel voce: infunde. id est immitte/ iugiter. id est perenniter vel assidue/ benedictionem largam. id est latam.

Hic promereantur omnes petita acquirere / et adepti possidere cum sanctis perenniter paradysum introire translati in requiem.

¶ Construe. Hic scilicet in sacra ecclesia vel in isto loco omnes scilicet fideles homines promereantur. i. bene mereantur/ acquirere petita scilicet iusta et sancta/ adepti. i. illa petita obtenta et habita: possidere perenniter. id est perpetue cum sanctis. i. cum bonis et deo dilectis/ et supple cum sumus translati in requiem. i. dum sumus mortui supple mereamur introire paradysum. id est regnum celorum.

Quod chorus vatū venerandus olim spiritus tu sancto cecinit repletus in dei factum genitricis constat esse maria.

¶ In hoc hymno agit autor de natiuitate christi qualiter completus est in maria quod prophete predixerunt: quia maria concepit et peperit filium/ et symeon gauisus suscepit eum in templo. Diximus ergo quod prophete sensuerunt de christi aduentu et natiuitate. Esayas. In medio duum animalium cognoscebis. id est inter bouem et asinum. Ierum. Egredietur virga de radice. Et Abachuc similiter idem dixit. In medio duum. et c. et multi alij prophete annunciauerunt et prophetauerunt de christo: hoc totum completum est in maria: quia christus conceptus/ natus/ baptizatus/ crucifixus/ in templo presentatus/ et a iusto Symeone et ab anna vidua susceptus est. Unde a personis illis domino obuiantibus: istud festum in quo iste hymnus cantatur hypapanti domini dicitur. id est obinatio domini. **¶ Construe. Illud constat esse factum. id est impletum in maria genitrice dei. id est matre christi: quod venerandus chorus. id est venerabilis congregatio/ vatū. id est prophetarum/ repletus. id est plenus spiritu sancto: cecinit. id est prophetauit: olim. id est dudum.**

Hec deum celi dñmque terre virgo concepit peperitque virgo atque post partum meruit manere inuiolata.

¶ Construe. (Et vere constat esse factum quod prophete cecinerunt.) quia beata virgo concepit dominum. id est christum deum celi et terre: et virgo scilicet maria peperit illum quem gessit. id est portauit. atque pro et/ et meruit/ scilicet maria inuiolata manere. id est mansit incorrupta post partum.

Quē senex iustus symeō in vlnis in domo sūpsit dñi gauisus hoc quod optauit pprio videre lumine xpm

¶ Construe. Quē scilicet xpm symeon iustus/ et senex. i. annosus sacerdos/ sumpsit. id est suscepit/ in vlnis. i. in brachijs suis/ in domo. i. in templo dñi: et scilicet Symeon est gauisus. id est letatus/ videre. id est aspicere xpm/ suo proprio lumine. id est oculis/ hoc quod optauit. id est desiderauit per multa tempora. **¶ Legendus est proprius videre propter carmen sapphicum: de quo prius.**

Expositio hymnorum

Tu libens votis petimus precatū regis eterni genitrix faueto clara q̄ celi tenitens olimpi regna petisti

¶ Construe. O tu genitrix. i. mater regis eterni. i. xpi qui caret principio & fine te petimus / faueto. i. prede / votis precantū. i. precibus famulorum / libens. i. libenter: & tu tenitens. id est splendens / petisti pro accepisti regna clara / celi olimpi. id est celi altitudinem. **¶ Legendum** est clara que non q̄: vt lex carminis sensus & indicant.

Sit deo nostro decus et potestas / laus sit et perpes honoꝝ et perennis qui poli summo residet in arcetri nus et vnus.

¶ Construe. Decus et potestas sit deo nostro: et perpes laus. id est perpetua gloria / et perennis honoꝝ sit deo nostro: qui scilicet deus residet summa arce poli. id est altitudine celi / vnus in personis et vnus in essentia.

**Q uem terra pontus ethera colunt adorant
pꝛedicant trinā regentem machinam claustrum marie baiulat.**

¶ Autor in presenti hymno vult ostendere hoc q̄d pphete de xpo nunciauerit in maria virgine esse completū. Claustrū marie baiulat xpm. **¶ Nota** q̄ deus fecit hoīem de limo terre: & posuit eum ad paradysum voluptatis: & vetuit illi de ligno (quod erat in medio paradysi) ne comederet. Sed dyabolo suadente Eve / et eius postea Ade ambo comederūt: dyabolo placentes mortaliter peccauerunt: & post peccatū tante transgressionis de paradysio terrestria dño eiecti se nudus esse cognouerunt. Videns ergo iesus q̄ nō posset redimere genus humanū meli⁹ q̄ per feminā vnde et in vterp̄ virginis descendit humanū corpus assumēdo: et ita sumus redempti a pctō liberati per feminā: vnde et nos grates reddere tenemur. Dicitū est etiam supra q̄ maria est stella maris et mater dei: et quē celi et terra capere nō poterant suo gremio contulit. **¶ Construe.** Claustrū. i. venter marie. s. virginis / baiulat. i. portat illum deum regentē. i. gubernantem trinā machinā mūdi. s. celi / terrā / et mare vel trinā machinā anime. s. concupiscibilitatem / rationalitatem / et sensualitatem quē scz deum / terra. i. boni hoīes / pontus. i. mali homines / ethera. i. celestes creature / colunt. i. honorant / adorant. i. comendant / pꝛedicant. id est denunciant.

Cui luna sol et omnia deseruiunt per tempora perfusa celi gratia gestant puelle viscera.

¶ Construe. (Dico q̄ celum et terra et omnia laudant adorant illum quem celi capere non poterant et vere) q̄ viscera puella scilicet virginis marie / perfusa. i. repleta / gratia celi. i. de roze celesti / gestant. id est portant scz christum deum: cui christo luna. id est variatio lune / sol in cursu suo et omnia entia deseruiūt. i. famulantur / per tempora. id est temporaliter.

Beata mater munere cui⁹ supernus artifex mundū pugillo continens ventris sub archa clausus est.

¶ Construe. Et quia maria portauit xpm possumus dicere q̄ est beata mater munere. id est dono filij. sub cuius virginis archa ventris. id est vteri / supernus artifex. id est supernus creator / continens mundum. s. vniuersum pugillo sub sua potestate clausus est. id est portatus.

Beata celi nuncio secunda sc̄to spiritu / desideratus

Secundu blū Sarz Fo. xxxiij.

gentibus cuius per aliam fulus est:

Construe. Et quia supernus artifex clausus est sub archa virginis marie/possimus enim dicere q' dei genitrix sit beata-id est sancta/nuncio celi-id est angelica salutatione a trinitate missa. et est secunda-id est impregnata sancto spiritu / per cuius scilicet marie alium-id est uterum/fusus-id est natus est:supple ille qui fuit desideratus a cunctis gentibus-id est populus.

O Gloriosa domina excelsa supra sydera/qui te creauit prouide lactasti sacro bberere.

Materia huius hymni est vt beata virgo maria peperit saluatorem nostrum: Et q' deus contulit ei tantā grām q' saluatorem nostrum pareret. i. c. Facit autem apostrophaz. i. conuersionem. i. allocutionem ad absentem/ nam deus contulit ei tantam gratiam q' ipsa peperit saluatorem nostrum: conuertit sermonem suum ad ipsam ostendendo eam esse gloriosam. **C**onstrue. O gloriosa dñā. i. mater dñi nostri/excelsa. i. eleuata/supra sydera. i. super omnes celos/tu lactasti sacrobberere id est sacro lacte/illum qui te creauit prouide id est sua eterna prouidentia.

Quod eua tristis abstulit tu reddis almo germine / Intrent vt astra flebiles celi fenestra facta es.

Construe. Tu reddis. i. restituas almo germine. i. q' scdm filii mudi:sup. illud quod tristis eua. i. dolorosa abstulit. i. a nobis. i. paradysum. et es facta fenestra celi. id est xp'i vt flebiles scz homines descentes peccata sua/intrent astra id est celos.

Tu regis alti ianua et porta lucis fulgida vitam datam per virginem gentes redempte plaudite

Construe. (Et vere q'm es ianua. i. ostiū/alti regis. i. xp'i/et es facta fulgida porta. i. splendida ianua/lucis. i. xp'i qui est vera lux/que illuminat oēm hoīem venientem in hunc mundum) et o gentes redempte. i. liberate a dño iesu xp'o/plaudite id est gaudete vitam datam esse per virginem scilicet mariam.

Alle maris stella dei mater alma atq; semper virgo felix celi porta:

Materia huius hymni est de salutatione beate marie virginis facta ab angelo sic dicente. Ave grāia plena dominus tecum benedicta tu a mulieribus. Et cum ipsa respondisset. Ecce ancilla domini fiat michi secundum verbum tuum. Tunc virtute altissimi obumbrata est: i. solo verbo concepit filium qui est christus dominus noster. Intendit etiam autor ipsam beatam virginē mariā inuocare vt ipsa nomen eue(per quā mors intrauit)mutescet vt soluat vincula peccatorum nostrorum et prestet nobis vitam eternam vt nos a peccatis absolutos nunc faciat et castos hinc etiam laudare nos hortatur et glorificare hunc dñm propter hoc q' euasimus de domo dyaboli per ipsam et venimus per fidem et gratiam dei ad regna celorum. Et innuit hoc per simile faciendo istam comparisonem. Sicut enim stella maris prestat ducatum ipsis nautis vt veniant ad portum ita per ducatum virginis marie venimus ad portum id est ad christum. **C**onstrue. O stella maris id est mudi/ave id est salue o alma mater id est sancta genitrix dei et hominum atq; pio et manens semper virgo. scilicet ante partum/in partu/et post partum/ i. o felix porta id est sancta ianua/celi id est paradysi/ave id est salue.

Sumens illud ave gabrielis ore funda nos in pace mutans nomen eue.

Expositio hymnorum

Construe. Et q̄ tu sumēs illud aue. i. illā salutationē angelicā que fertur ab ore gabrielis (illius angeli) fundā. i. confirma nos in pace. i. in eterna beatitudine tu dico mutans nomen eue in aue. i. maledictionem eue in tuam benedictionem.

Solue vincla reis profer lumen cecis / mala nostra pelle bona cuncta polce.

Construe. Et q̄ in virgo dicta es stella maris: q̄ mutasti nomen eue. i. maledictionem eue delecti: impetrasti nobis benedictionē: et confudisti mouē tribuēs nobis vitā perpetuā. ideo solue vincla. i. ligamina peccatorum / reis. i. peccatoribus profer. id est tribue lumen / cecis. i. infidelibus: et pelle. id est remoue nobis mala nostra. i. peccata nostra: et polce. id est postula scilicet a filio tuo cuncta bona.

Monstra te esse matrē sumat per te precem / qui pro nobis natus tulit esse tuus.

Construe. O maria nostra. i. ostēde te esse matrē. i. placādo filiū tuū: et filius tuus sumat precē. i. deprecationes nostras per te: qui sc̄z filius natus ex te virgine maria pro nobis sc̄z miseris peccatoribus tulit. id est sustinuit esse tuus filius.

Virgo singularis inter omnes mitis nos culpis solutos mites fac et castos.

Construe. Virgo singularis (q̄ nulla est tibi similis: q̄ fuisti virgo ante partum in partu et post partum.) mitis. i. humilis inter omnes sc̄z mulieres: et o virgo fac nos solutos culpis: et fac nos mites et castos scilicet in corpore et anima.

Vitam presta puram iter para tutum / vt videntes iesum semper colletemur

Construe. (Et q̄ es mater castitatis et suauitatis) o ergo presta. i. dona vitā purā sc̄z nobis: et para. i. tribue iter tutū. i. viā securā: vt nos vidētes iesum xp̄m filiū tuū: colletemur. i. simul gaudēamus: semp. i. in presenti ei laudes persoluētes: et in futuro eum plenius cognoscētes: gaudēamus cum domino deo nostro.

Sit laus deo patri summo xp̄o decus spiritui sancto trinus honor vnus. Amen.

Construe. (Et q̄ descendit dominus deus noster in vterum virginis: ideo) laus id est gloria sit deo patri: et decus. id est reuerentia sit summo christo. id est excelso dei filio: et spiritui sancto sit honor trinus in personis et vnus in essentia.

U queant laxis resonare fibris mira gestorum
famuli tuorum solue polluta labia reatum
sancte iohannes.

Iste hymnus vitam et morem habuit et conuersationē sancti iohannis baptiste describit oratio: et suadenōt eius cōsuetudinē imitemur: vt ad eius beatitudinem peruenire mereamur. **C**onstrue. O sancte iohes solue. i. relaxa reatū / labij. i. oris polluti. i. inquinati: vt famuli tui queant. i. possint resonare / mira. i. miracula gestorum tuorum. i. factorum / fibris. i. versibus / laxis. i. resolutis: vt apostolicis vocib⁹ exortat⁹.

Hymnus est sapphicus artificiose compositus: in quo diligentiores illud quocq̄ notant esse cantum notas in primis versiculis positas sub eadem proportionē / ita vt primam primā syllabā / secundam sextā / tertiam iterum primā / et quartam iterum sextā / et quintam rursus primā / et sextam consequenter sextā denotet.

Secundū vsū Sax Fo. xxxiij.

Auncius celso veniens olympo te patri magnum
foze nasciturum nomen et vite seriem gerende or
dine p̄omit.

¶ Cōstrue. Nūcū veniens celso olympo. i. de celo. s. angelus gabriel promit. i. nū
ciat te foze magnū nasciturū: patri. i. tuo zacharie. et nomen tuū similiter p̄mit qz
dixit (Johānes est nomē eius) et p̄mit seriem. i. ordinē vite gerende dicens. (Unū
et sy ceram non bibet) ordine. i. secundum ordinem que gessisti.

Ille p̄missi dubius superni perdidit p̄rompte mo
dulos loquele sed refozmasti genitus perempte or
gana vocis.

¶ Cōstrue. Ille. i. zacharias. dubius. i. incredulus p̄missi superni. i. celestis p̄
missionis. perdidit modulos p̄rompte loquere. i. modū locutionis. (Ambrosius et
dicit qz zacharias vocē amiserat in cōsonantibus qz eas formare non poterat) sy
tu refozmasti o sancte Johānes genitus. i. natus organa. i. instrumenta vocis per
empte. i. destructe seu extincte vocis.

Ventris obtruso positus cubili senseras regem tha
lamo manentem hinc parens nati meritis vterqz
abditā pandit.

¶ Cōstrue. Et tu positus. i. recumbens cubili. i. ventre matris tue obtruso. i. clauso
senserat regem. i. xpm manentē. i. iacentē thalamo. i. ventre virginis. hinc. i. ex hoc
vterqz parēs (zacharias et elizabeth) de merito nati. i. iohānis p̄dit. i. p̄phetant
abditā. i. absconditā (qz pater dicit. B̄dictus dñs deus israel. Mater vero dixit. Et
vnde venit michi qz veniat mater dñi mei ad me.

¶ Ad matutinas.

Antra deserti teneris sub annis ciuiam turs
mas fugiens petisti ne leui saltē macula
re vitā fame posses.

¶ Construe. O sancte iohānes tu fugiens turmas. i. turbas ciuium. petisti antra. i.
obscurā speluncā deserti. i. loci desolati sub teneris annis. i. in etate. xij. annorū ne
posses maculare vitā saltē. i. leui fame. i. verbo ocio. i. (Et est ociosum verbum qd
aut vtilitate rectitudinis aut iuste ratiōis necessitate caret) fame dico saltē leui.
id est sine bono fructu.

Prebuit hyrtum tegimen camelus artubus sacris
stropheum bidentes cui later haustus sociata pastū
mella locustis.

¶ Construe. Camelus prebuit hyrti tegimē. i. pilosū vestimentū. sacris artibus
id est sacris mēbris: bidentes. i. oues prebuerunt stropheū. i. cingulū. cui. i. iohāni
later. i. aqua: prebuit haustum: i. cui mella prebuerūt pastū: mella dico sociata lo
custis illis volatilibus.

Ceteri tantum cecinere batum corde p̄elago iubar

Expositio hymnorum.

**affuturum tu quidem mundi scelus auferentem in
dice prodis:**

¶ Cōstrue. Ceteri vatum. I. alij pphetr cecidere. I. pphetrarū: tantū. I. tantūmodo corde p̄sago. I. p̄uideo imbar esse affuturū. I. xpm v̄turū. sed in quidem (quasi distinctus) prodis. I. ostendis. I. xpm auferentem scelus. I. peccatum mundi. indice id est digito. dicens. Ecce agnus dei.

**Non fuit vati spacium per orbis sanctior quisq̄ ge
nitas iohanne qui nephas seculi meruit lauanti
tingere limphis.**

¶ Cōstrue. Quisq̄. I. homo genitus (intellige ex muliere nō de virgine vt xps) non fuit sanctior iohanne. I. baptista. per spacium vasti orbis. I. ampli mundi. q̄. I. iohānes meruit tingere. I. baptizare. limphis. I. aquis iordania lauanti. I. xpm purgantē nephas. I. peccatum. seculi (pro seculi) id est mundi.

**O nimis felix meritiq̄ celli nesciens labem nūci
pudoris / prepotens martyꝝ heremiq̄ cultor / ma
xime vatum.**

¶ Cōstrue. Et qm̄ meruisti xpm tingere limphis. tu dico o nimis felix celli meriti nesciens. I. ignouit labem. I. lorde. nūci pudoris. I. pulchre castitatis martyꝝ. I. tes tis sp̄itūs. I. p̄re alij potens dixisti. Ecce agnus dei &c. vel martyꝝ. I. decollatus et cultor. I. habitator. heremi. I. loci solitarij. Tu maxime vati q̄ pluriq̄ propheta.

**Serta ter denis alios coronant aucta clementis
duplicata quosdam trina centeno cumulata frus
ctu te sacer ornant.**

¶ Tres ordines hic notantur. I. tricesimus / sexagesimus / et cētesimus. in quibus continentur oim̄ hominū ordines. I. cōtinētes / cōiugati vel virgines. qui et designantur per tres viros. I. per noe / daniel / et Job. per noe designantur cōiugati. per Job cōtinētes. per danielē virgines designantur. Unde legitur in euangelio. Alij sūt in lecto. alij in villa. alij in agro. hoc tractū est de euangelio vbi d̄ de semine lacto. aliud sexagesimū / aliud tricesimū / aliud centesimū fructū attulit. **¶** Cōstrue. Serta aucta clementis. ter denis. I. triginta coronant alios. I. coniugatos q̄ habet secus sicut scē trinitas. I. p̄s et filiū & sp̄s sc̄i & adheret enī decē p̄ceptis legis diuine. & illa sēta duplicata sūt. I. in sexagesimū fructū et coronat quosdā. I. cōtinētes q̄vis perūt i charitate dei et p̄xim. & q̄ h̄t sex opa m̄le & castitas vel charitatis. I. pascere iuuenos. vestire nudos. potādo sitientes. visitare infirmos &c. trina sēta. I. triginta sup sexagesimā cumulata et aucta per augmentationē denarij. I. per decē cēte no fructū. I. centesimo coronat te o sacer iohannes qui es virgo. q̄ centesimus fructus coronat. I. ornat virgines. **¶** Et vt breuius exponam. In tricesimo fructu vel ordine cōiugati a sexagesimo continētes a centesimo virgines post dissolutionē corporis et anime coronat in eterna beatitudine. **¶** Et nota q̄ tricesimus numerus surgit a ternario et denario. q̄ cōiugati habēt fidem sancte trinitatis & adherent decem p̄ceptis legis sexagesimus numerus a senario et denario. surgit. q̄ continētes habent sex opera misericordie et charitatis. I. pascere iuuenos &c. Virgines in centesimo ordine ponuntur et significant p̄fectionē. q̄ centenarius numerus surgit a trino tricesimo et denario. I. sup additō. ita sunt centi. Per cū numerus p̄fectus intelligit. & in hoc ordine sūt b̄ss iohānes. & nō absurde / immo aperte se

Secundū vsū Sax Fo. xxxv.

enndum loquelam digitorū. Per tricesimū numerū cōiugator. et per sexagesimū continentis: p centesimū virginis merces accipit. Per in enī prima computatōe articuloꝝ (quā appellant loquelā digitorū) dicit qm̄ in sinistra manu p quā vita tem potest intelligi vsq; ad nonagintanōē solebant cōputare. Centū autē et deinde in dextera pte p quā celestis vita designatur. Unde de quodā centenariō habemus in quodā libro. Jā dextera cōputat annos. In hoc loco autō facit numerus suū p quinq; digitos manū. i. per pollicem per indicem. mediū medicū. et auriculā rem. Auricularis in palma positus significat unitatem. Medicus cum ipso positus duo significat. Medius cū ipso positus in medio. tria significat: deinde nichil Auricularis erectus medio: in medico iacentibus quattuor significat. Medicus cū illo erectus medio iacentes in palma. quinq; designat. Medius cū illo erectus sex significat. Item auricularis in palma extensus septem significat. Medicus eodeꝝ modo positus i palma octo signat. Medius simili modo positus nouem signat. Index (qui vsq; hoc nil fecit) predicto modo positus decē signat. Amplexu pollicis adiutus sex signat. Per quē numerū satis pgrue accipit merces cōiugator. ppter illorū molle amplexū et vite dilectionē et concordia. Pollex siquidem cū indice firmiter astrictus signat sexaginta. per quē numerus satis accipit merces continentis. Graue est enī amplexu et voluptuosa delectatione et cōsuetudine abstinere. Nil cōsuetudine maius. In dextera dē centū per numerū q̄ fit in dextera parte vita celestis itelligitur per quē non limerito accipit merces virginis: q̄ hic in hac vita mundā et immaculatā vitam quasi angelicā (q̄tum possunt) ducunt.

**Hanc potens nostri meritis optimis pectoris duos
lapides repelle / asperum planans iter et reflexos
dirige calles:**

¶ Construe. O sancte iohānes tu potens repelle. i. remoue duos lapides. i. incredulitates nri pectoris meritis optimis. i. ferilibus et secundus. planans iter asperum. i. petrosum. Et dirige calles reflexos. i. curuos in peccato.

**Ut pius mundi sator et redemptor mentibus pulsa
liuione puris rite dignetur veniens sacratos pones
te gressus.**

¶ Construe. Ut pius sator (a sero ris. i. creator) mundi mentibus puris pulsa liuione id est liuore abiecta venenosa forde viciorum saluator venis dignetur ponere gressus sacratos. i. sancta itinera. rite. i. sine offensione. Liuione noue dixit: q̄ liuor et limbus puram produciunt.

**Laudibus ciues celebrant superni / te deus simplex
Pariterq; trine supplices et nos veniam precamur
parce redemptis**

¶ Construe. Superni ciues. i. celestes angeli celebrant te laudibus o deus simplex scz carens partibus et trine. i. in psonis pariter et nos supplices. i. humiles precamur veniam. i. indulgentiam parce redemptis. i. dimitte nobis redemptionis peccata nostra: quia redemisti nos sanguine tuo proprio. Amen. i. sine fine.

Aurea luce et decoꝝe roseo / lux lucis omne p
fudisti seculum / decoꝝans celos inclito mar
tyrio hac sacra die que dat rei veniam.

Expositio hymnorum.

¶ Construe. O lux lucis id est fili patrio perfudisti omne seculum id est repletum aurea luce id est predicatione apostolorum (aurea lumina dicta sunt ppter splen-
dorem diuine bonitatis et bone vite: quia nos illuminat) decore roseo id est rubeo
marryuo: in decorans celos id est celestes creaturas inclito marryuo id est nobi-
li passione: in hac sacra die id est solemnitate: que dies dat veniam id est indulgentiam
reus id est peccatoribus.

**Janitor celi / doctor orbis / pariter iudices seculi vera
mundi lumina per crucem alter / alter ense trium-
phans vite senatum laureati possident.**

¶ Construe. Janitor celi id est petrus hostiarius doctor orbis id est predicator mundi scz
paulus pariter id est simul sunt iudices seculi et sunt vera lumina mundi / alter id est pe-
trus triumphans id est vincens per crucem alter id est alius scilicet paulus triumphans ense
laureati id est coronati possident senatum id est principatum huius vite.

**Jam bone pastor petre clemens accipe vota precan-
tum et peccati vincula resolue tibi potestate tradita
qua cunctis celum verbo claudis et aperis.**

¶ Jam pone pastor. (Auctor facit apostropham ad petrum dicens.) **¶ Construe.**
O bone pastor petre clemens accipe vota precantis id est precor et resolue vincula pec-
can potestate tradita tibi id est a xpo: quia id est potestate claudis et aperis celum id est para-
dysum: cunctis christicolis verbo id est sermone.

**Doctor egregie paule mores instrue et mente poli
nos transferre satage donec perfectum largiatur
plenius euacuato quod ex parte gerimus**

¶ Construe. O paule doctor egregie id est nobilis instrue id est edpone nostros mores: et sa-
tage id est labora transfer nos mente poli id est in celestibus donec id est quousque perfectum scz
ab utraque anima et corpore largiatur id est tribuatur nobis in futuro plenius id est perfe-
ctius euacuato id est penitus dimissa mortalitate quam gerimus ex parte id est in hoc
mortali corpore quasi in alia parte solo versa fuerit in futuro gloriabitur homo
plenius et perfectus data sibi immortalitate utriusque partis scilicet anime et corporis.

**Oliue bine pietatis vnice fide deuotos spe robu-
stos maxime fonte repletos charitatis gemine post
mortem carnis impetrare viuere.**

¶ Construe. Oliue bine pietatis id est duo oliue pietatis vnice id est indiuisse fidei id est
vnus amoris impetrat id est postulate a deo nos viuere deuotos et robustos id est fir-
mos spe maxime repletos fonte gemine claritatis id est dilectionis dei et proximi im-
petrare in qua dico post mortem carnis id est separationem anime et corporis.

**Sit trinitati sepieterna gloria hono-
potestas atq;
iubilatio in vnitae cui manet imperium extunc et
modo per eterna secula.**

¶ Construe. Sepieterna gloria id est eterna gloria sit trinitati in tribus personis et honori
sit eis atq; iubilatio id est laudatio sit ei trinitati in vnitae id est in vno deo illa trinitas que

Secundū vñ Sax Fo. xxxvj.

est vnus deus manet cui imperij. i. ex. sit preceptio. extunc. i. ab exordio mundi
et modo in presenti per eterna secula. i. per omnia tempora. Amen. i. sine defectu

O ō glorifica luce chozuscas ſterpis dauitice re-
gia proles ſublimis reſidens virgo maria ſus-
pra caligenas etheris omnes.

¶ Hoc metz est tetrametz. Sūt autē hic quattuor & sūt in vnoq; eoz. sūt quat-
tuor p̄des: quoz p̄m^{us} est spōdeus / scōus iambus / tertius dactylus / quārus est
spondeus siue trocheus. ¶ Materia huius hymni est duplex commendatio ipsi^{us}
marie tā a p̄genie q̄ a meritis. Cōmendatio a p̄genie est: q̄ ipsa est de regia stir-
pe. s. de stirpe dauid. Cōmendatio autē a meritis est: q̄ ipsa peperit xpm saluatōē
nrm. Cantat autē hymnus iste in transitu siue obitu beate marie & gēnia qualiter
sc̄z transiit de hoc mundo ad regnū celoz: an solū amittēdo spm̄ / vel vtz assum-
pta fuit cū corpore de quo dubiū est. Sed tñ melius est vt credamus eā assumptā
esse a p̄fe cū corpore. ¶ Regia p̄les stirpis dauidice / o maria que es ramus ipsi^{us} da-
uid. Ipse enī fuit quercus a qua rami p̄cedūt: et tu es ramus stirpis & p̄les / qui ter-
mini ponunt pro eodē: sed nō idē signi. Est enī p̄les q̄d aliqd habet initū: stirps
idē est q̄ truncus a quo ramus velut a patre filius procedit. ¶ Con. O q̄. i. q̄rum
glorific. & luce. id est glorioſa / choruscans. i. splendida parens: o maria tu dico subli-
mis. i. stans in sublimi. s. in celo / tu residens. id est sedens: sūc omnes angelos ethe-
ris caligenas. i. genitos in celo: vbi fuerunt creati angeli a deo.

**Tu cum virgineo mater honore angelorum domino
pectoris aula sacris visceribus casta parasti natus
hinc deus est corpore christus**

¶ Construe. O maria/sup. existens mater cū virgineo honore. i. permanens virgo casta parasti oculam pectore. i. pectus tuum dñi angelor: et ideo hinc. i. ex illis visceribus sacris natus est xpo deus. i. dignatus est nasci corpore. id est q̄tum ad corpus: quia humanitatem sumpsit a te virgo maria.

Quem cunctus venerans orbis adorat, cui nunc ri
te genu flectitur omne, a quo te petimus subuenien
te abiectis tenebris gaudia lucis.

¶ Construc. Quem venerant cunctus ordo adorant. i. quē oēs hoīes venerantur. cui id est ad cuius honorem/omne genu flectitur id est omnes homines flecti tē-
nui a quo scilicet christo nos petimus gaudia lucis scz erugere subueniente id est
auxiliante/abiectione tenebris id est peccatio remoueo a nobis.

Hoc largire pater luminis / omnis natum per propi-
um flamine sacro / qui tecum nitida biuit in ethera
regnans ac moderans secula cuncta. Amen.

¶ Superius fecit autor pces ad beatā mariā & ginē: sed hic facit pces ad deū p̄m
vix ipse dignetur nob̄ dare q̄ promissa sunt dicēs. ¶ Con. O p̄ lunaris ois. i. ougo et
factor totius claritatis largire. i. dona nobis hec. i. gaudia lucie: & largire inq̄ hoc
per p̄pū natū. i. amore filij tui: et sancto flamine. i. amore sp̄sſſi q̄ sup̄. fili⁹ nūc.
vixit tecū in nitida. i. munda/ethera. i. in celo: regnans. i. gubernans ac moderans
id est temperans secula cuncta: ad est omnes in hoc seculo existentes.

*Rym Joh. Ethenington of Dunster
 bought in the Countie of Somerset
 notary publicus 1788*

Expositio hymnorum

Abi xpc splendor patris vita virtus cordis /
 in conspectu angelorum voce votis psallimus
 alternantes concrepando melos damus vocibus

¶ Construe. O xpc qui es splendor patris / q es vita & virtus cordis .i. animar sup
 ple nos psallimus .id est canamus votis et voce: et nos alternantes damus melos.
 id est dulces cantus: et hoc dico concrepando .id est resonando vocibus.

Collaudemus venerantes omnes celi milites & pre
 cipue primatem celestis exercitus michaeli in vir
 tute conterentem sabulon.

¶ Construe. Nos venerantes .id est honorantes collaudemus omnes milites ce
 li: et precipue .id est pre alijs primatem .id est ducem celestis exercitus scilicet mi
 chaeli conterentem .id est destruentem vel superantem / sabulon .id est dyabo
 lum in virtute .id est in potestate.

Quo custode pcul pelle rex christe pssime omne ne
 phas inimici mundo corde et corpore / paradysu redi
 de tuo nos sola clementia.

¶ Construe. Quo scilicet michael / custode .id est custodiente: xpc pssime rex / pel
 le .id est abive. vel abice .id est remoue a nobis: omne nephas inimici .i. omne pecca
 tum dyaboli: et redde nos sola clementia .id est pietate vel misericordia tuo para
 dyso: et hoc mundo corde et corpore.

Gloriam patri melodis personemus vocibus gloria
 christo canamus gloriam paraclyto qui deus trinus
 et vnus extat ante secula:

¶ Construe. O nos personemus gloriam .id est laudem patri in diuinis: vocibus
 melodis .id est dulcedinis vel dulcibus: et canamus .id est cantamus gloriam xpo
 id est filio: et canamus paraclyto .id est spiritu sancto: qui pater et filius et spiri
 tus sanctus: extat .id est est vnus deus in essentia et trinus in personis.

Ahriste sanctorum decus angelorum rector
 humani generis et auctor / nobis eternum
 tribue benignus scandere celum.

¶ Auctor facit mentionem ad singulos angelos rectores humani generis. ¶ Con
 strue. O xpc decus angelorum sanctorum (ad differentiam malorum) et auctor tu be
 nignus tribue nobis scandere .i. ascendere: celum .id est regnum eternum.

Angelum pacis michaeli ad istam celitus mittas
 rogamus aulam / nobis vt crebro veniente crescāt
 prospera cuncta.

¶ Construe. Rogamus mittas celitus .i. de celo / dirigas ad istā aulam .i. istam ecc
 lesiam michaeli angelum pacis: qui nos placeat deo: quousque magna nunciatus

Secundū vltimū Sax. Fo. xxx viij.

nobis a deo michael mittitur ad nos: qñ vero maiora tunc gabriel mittitur: vt ma-
rie et zacharie: quando ad medelam tunc raphael mittitur. vt Thobie. Raphael
interpretatur medicina: ad hoc ergo mittitur: vt cum cuncta prospera crescant ve-
niente angelo michael dei crebro. id est frequenter.

**Angelus fortis gabriel vt hostem pellat antiquum:
bolitet ab alto sepius templum veniens in istud nos-
tri misertus.**

¶ Construe. Gabriel interpretatur fortis angelus. id est fortitudo dei: per quem
intelligitur qd fortis fuit et potens ad resistendum fortitudini dyaboli per virtutē
sanctę crucis: et gabriel fortis angelus volitet. id est volet ab alto celi: vt pellat an-
tiquum hostem. id est dyabolum: gabriel dico veniens sepius in istud templum. i.
ecclesiam miseris nostri. **¶** Cuiose corripitur secunda in nostri. Unde legunt ali-
nos miseris.

**Angelum nobis medicum salutis / mitte de celo ra-
phael vt omnes sanat egrotos / pariterq; nostros di-
rigat actus.**

¶ Construe. O christe mitte nobis angelum raphaelē medicum salutis nostre:
Raphael interpretatur medicina dei: et signat christum. iesum qui tulit nobis de
celis medicinam. id est portauit scilicet spiritum sanctum: cuius gratia mundati su-
mus ab omni peccato: et liberati ab hoste antiquo: vt sanet et curet nos oēs egro-
tos in mente: et dirigat actus nostros. id est nostras operationes pronas ad bonā
operationem angelorum vel inuocationem.

**Hinc dei nostri genitrix maria totus & nobis chorus
angelorū semper assistat simul & beata concio tota**

¶ hic facit inuocationem marie: et etiam angelorum dicens. **¶ Construe.** Hinc. i.
ex hac causa maria genitrix dei nostri: et totus chorus angelorum: assistat semper
id est omni tempore nobis omnibus: et tota concio beata. id est exercitus angelo-
rum: assistat nobis omnibus: vt illi intercedant pro nobis.

**Prestat hoc nobis deitas beata patris ac nati paris-
terq; sancti spūs cuius reboat in oīni gloriā mundo.**

¶ Construe. Beata scilicet deitas patris: ac nati. id est filij pariter spiritus sancti
prestat. id est tribuat: nobis scilicet supradicta: cuius gloria: reboat id est personet
in omni mundo. Amen.

**Iesu saluatorū seculi redemptis ope subueni: et
pia dei genitrix salutem posce miseris.**

¶ Construe. O xpe conserua nos famulos: et bene debes: qz redemisti nos et hoc
est o iesu saluatorū seculi subueni. i. succurre redemptis ope. i. tuo auxilio / o pia dei
genitrix: posce. id est implores salutem animarum nobis miseris.

**Cetus omnes angelici patriarcharum cunei et pro-
phetarum merita nobis precentur veniam**

¶ Construe. Omnes angelici cunei. id est omnes societates seu exercitus: cunei
id est chori patriarcharum: et merita prophetarum: precentur. id est postulant:

Expositio hymnorum.

vel impetrent nobis veniam. id est indulgentiam peccatorum.

Baptista christi preuius / et clauiger ethereus: cum ce-
teris apostolis / nos soluant nexu criminis

¶ Construe. Baptista Johannes: preuius. id est precursor christi / et clauiger scilicet Petrus ethereus. id est celestis cum ceteris apostolis soluant nos a nexu criminis. id est a vinculis peccatorum.

Chorus sacratus martyrum / sacerdotum confessio:
et virginis castitas nos a peccatis abluant

¶ Construe. Sacratum chorus. id est sacerdotum martyrum: et confessio sacerdotum. id est iustorum / et castitas virginum. id est virginum abluant nos a peccatis.

Electorum suffragia omnesque ciues celici / annuant
botis supplicum et vite poscant premium.

¶ Construe. Suffragia. id est patrocinia electorum: et omnes celici. id est celestes / ciues. id est angeli annuant. id est foveant votis id est precibus / supplicum. id est humilium. et poscant. id est impetrent premium vite scilicet eterne.

Laus honor et gloria / deo patri et filio sancto simul
paraclito in sempiterna secula. Amen.

¶ Construe. Laus. id est virtus / honor et gloria sint deo patri et filio / simul paraclito in sempiterna secula.

Quiste redemptor omnium conserva tuos famulos / beate semper virginis placatus sanctis precibus.

¶ Hic autor facit inuocationem ad omnes ordines angelorum: et deprecatur eos / ut ipsi assint nobis: et a nobis omnia vitia repellant: et nos purificatos corde et corpore et opere ad celestia regna perducant. ¶ Construe. O quiste redemptor omnium scilicet fidelium contra tuos famulos qui tibi famulantur. tu dico placatus sanctis precibus beate marie virginis.

Beata quoque agmina celestium spirituum presentia
preterita futura mala pellite.

¶ Construe. O beata agmina celestium spirituum scilicet angelorum: pellite. id est expellite mala presentia / preterita / futura scilicet vitia a nobis.

Vates eterni iudicis / apostolique domini: simpliciter
exposcimus saluari vestris precibus.

¶ Construe. Vates. id est o vos prophete eterni iudicis. id est christi. o apostoli domini exposcimus. id est rogamus suppliciter nos saluari vestris precibus scilicet apud christum.

Martyres dei incliti / confessorumque lucidi: vestris
orationibus / nos ferte in celestibus.

¶ Construe. O martyres dei incliti. id est nobiles et electi: et confessores lucidi. id est casti ferte nos in celestibus scilicet regnis vestris orationibus.

Secundū vltū Sax Fo. xxx viij.

**Chorus sanctarum virginum / monachorumq; om-
nium / simul cum sanctis omnibus: cōsortes xp̄i facite:**

¶ Construe. Chorus sanctarum virginum: et omnium monachorum: facite nos
christi consortes. i. participes celestis regni cum omnibus sanctis.

**Gentem auferte perfidem credentium de finibus /
vt xp̄o laudes debitas persoluamus alacriter:**

¶ Construe. Auferte. i. remouete gentem perfidam. i. infidelem de finibus creden-
tium et ad quid: vt persoluamus alacriter. i. iocunde xp̄o laudes debitas.

**Gloria patri ingenito: eiusq; vnigenito vna cum s̄a
cto spiritu / in sempiterna secula. Amen.**

¶ Construe. Gloria. i. laus sit ingenito patri. eiusq; vnigenito. i. filio Iesu christo
dño nostro vna. i. pariter cum sancto spiritu in sempiterna secula. Amen.

Annue ch̄iste seculorum domine nobis per
huius tibi cara merita vt que coram te gra-
uiter delinquimus / huius soluantur gloriofis preci-
bus.

¶ Construe. O ch̄iste domine seculorum scilicet temporum annue. i. concede no-
bis seruis tuis per merita huius supple apostoli. merita dico cara tibi ch̄isto et o
ch̄iste supple nostra peccata soluantur. i. remittantur precibus gloriofis huius scilicet
et apostoli. que supple peccata nos delinquimus id est commisimus grauiter id
est criminaliter coram te. i. ante te.

**Salua redemptor plasma tuū nobile signatum s̄a
cto vultus tui lumine / nec lacerari sinas fraude de-
monum / propter quod mortis exoluisti precium:**

¶ Construe. (O redemptor q̄ redemisti m̄dū sanguine tuo) Salua nos. i. tuū nobi-
le plasma. i. tuaz nobile creaturam plasma dico signatū s̄a. s̄o lumine vultus tui
supple redemptor: nec sinas. i. p̄mittas supple nos lacerari. i. destrui fraude. i. do-
lo demonū. i. dyaboloz. p̄pter qđ supple plasma tuum. tu exoluisti. i. reposuisti pre-
cium mortis: quando passus fuisti in cruce propter nos.

**Dole captiuos esse tuos famulos / absolue reos com-
peditos / erige et quos cruore redemisti proprio / rex
bone tecum fac gaudere perpetim**

¶ Construe. (Supple o ch̄iste) dole id est condole nos tuos famulos esse capti-
uos id est per penam captiuatos in dyaboli laqueo (et supple o ch̄iste) absolue. i.
libera reos id est culpabiles per peccata: et erige. i. extra peccatum rege compedi-
tos. id est laqueatos laqueo dyaboli et supple o bone rex. i. pie fac nos gaudere. i.
gaudium habere vel letari tecum id est cum te. nos dico quos redemisti. i. saluasti
proprio sanguine. i. p̄ effusionem tui. p̄p̄ij sanguinis in cruce p̄p̄ue positionis.

Sit tibi benedicte domine / gloria virtus honor & im-

Expositio hymnoz

perium vna cum patre sanctoq3 paraclyto cum regnas deus ante secula. Amen:

Construe. O iesu tu dico benedicite domine: gloria. i. laus sit tibi. i. tuus. sit tibi honor: sit tibi imperium sit tibi vna. i. pariter cum patre. i. in diuinis. q. p. et. et sancto paraclyto. i. sancto spiritu. cum quibus scilicet patre et sancto spiritu supple tu deus regna. i. gubernas ante secula. i. sine initio. Amen. i. fiat vt petimus.

Exultet celum laudibus: resultet terra gaudiis apostolorum gloria sacra canunt solennia

Construe. In hoc hymno facit autor inuocationem ad apostolos vt ipsi pro nobis exultent: et suis precibus a nobis vitia repellant: vt ipsi cum venient ad iudicium non pro reatu puniant. sed compotes eternis gaudijs faciant. **N**ota q. dies iudicii non dicitur ideo q. sit dies: sed apparebunt nobis omnia sicut in die. **C**onstrue. Celi id est celestis curia exultet id est gaudeat laudibus terra id est terreni scilicet homines resultet gaudijs canunt id est laudant sacra solennia apostolorum cum gloria.

Vos seculi iusti iudices et vera mundi lumina / votis precamur cordiam / audite preces supplicum.

Construe. Vos apostoli iusti iudices seculi (p. seculi) et vera lumina mundi: q. totius mundi illuminatur eorum predicatione. precamur vos votis. i. precibus cordium id est cordis audite preces supplicum. i. humilium.

Qui celum verbo clauditis / serasq3 eius soluitis / nos a peccatis omnibus soluite iussu quesumus.

Construe. Qui clauditis. i. peccatoribus celum verbo. et soluitis seras. i. vectes eius id est celi (supple contritis) vos quesumus. i. precamur vos soluite. i. absoluite nos a peccatis omnibus iussu. i. precepto christi.

Quorum pcepto subditur / salus et languor omnium / sanate egros moribus / nos reddentes virtutibus

Construe. (Quorum. i. apostolorum pcepto) salus. i. sanitas: et languor. i. infirmitas omnium. i. hominum subditur: sanate egros. i. peccatores moribus. i. prauis cogitationibus reddentes nos virtutibus.

Vt cum index aduenerit / xps i fine seculi / nos semper pternis gaudiis faciat esse compotes.

Construe. (Et rogamus vos) Ut cum christus index aduenerit in fine seculi: faciat nos esse compotes sempiternis gaudijs.

Martyr dei qui vnicum patris sequendo filium: victis triumphas hostibus victor fruens celestibus.

Materia huius hymni est vt relictis delectationibus et vanitatibus huius seculi: bona opera exercendo deum consequamur. **C**onstrue. O martyr dei q. fuit in victor triumphans hostibus victis superatis sequendo vnicu filiu. patris xpm et eo modo fruens celestibus. i. bonis.

Secundū blū Saz Fo. xxxix.

**Tui precatus munere reatum nostrum dilue arcēs
mali contagium vite remouens tedium.**

¶ Construe. Et quia talibus donis fruere dilue. id est exingue: reatum. id est peccatum nostrum / munere. id est beneficio tui precatus / tu arcens contagium mali id est dyaboli remouens tedium vite. scz famem / sitim / nuditatem / frigus scilicet a nobis dando temporalia dissimiliter.

**Soluta sunt iam vincula tui sacrati corporis: nos
solue vinculis seculi amore dei filii.**

¶ Construe. Et sicut vincula tui sacrati corporis iam soluta ex nexibus huius seculi et es cum xpo / solue nos a vinculis. i. a peccatis tuis precibus et hoc amore dei.

Presta pater piissime. &c.

Deus tuorum militum / fors et corona premi
um laudes canentes martyris absolue nexu
criminis.

¶ Construe. O deus fors et corona tuorum militum scilicet hereditas: et tu premi um: quia tu secundum meritum tribuis / absolue nexu criminis. i. a laqueo peccatorum: nos dico canentes laudes tuas.

**Hinc nempe mundi gaudia et blandimenta noxia ca
duca rite deputans / peruenit ad celestia.**

¶ Construe. hic martyr deputans. i. pensans / rite. i. recte / gaudia mundi et blandimenta esse noxia et caduca: peruenit nempe. id est certe ad celestia regna.

**Penas cucurrit fortiter et sustulit viriliter pro te ef
fundens sanguinem eterna dona possidet.**

¶ Construe. Et ipse cucurrit fortiter. id est forti animo delectationes huius mundi transiit sustulit penas viriliter effundens sanguinem suum: et ideo possidet dona eterna.

**Ob hoc precatu supplices te poscimus piissime: in hoc
triumpho martyris / dimitte noxam seruulis.**

¶ Construe. Ob hoc. id est propter hoc: o piissime pater nos supplices poscimus / id est precamur te precatu in hoc triumpho. id est victoria martyris: dimitte noxam seruulis.

Laus. &c. patet.

Sanctorum meritis inclyta gaudia pangamus
socii gesta qz fortia nam gliscit animus pro
mere cantibus victorum genus optimum.

¶ In hoc hymno laudat autor deum in commemoratione sanctorum martyrum: quia mundum cum pompis suis dimiserunt. Unde in terris laudantur / et in celo honorantur. Itendit itaqz rogare deum vt nos famulos iungat consortio sanctorum martyrum. ¶ Construe. O socij pangamus. id est cantemus inclyta gaudia. id est preclara merita sanctorum et fortia gesta eorum: nam animus meus gliscit id est cupit vel gaudet promere. id est laudare cum canticis optimum genus victorum. id est martyrum.

Expositio hymnorum

**Hi sunt quos retinens mundus inhorruit ipsum nam
sterili flore per aridum spreuerunt penitus teque secu-
ti sunt rex christe bone celitus.**

¶ Construe. Hi sunt martyres quos mundus retinens inhorruit .i. odio habuit. nam ipsi martyres spreuerunt penitus ipsum .i. mundum per aridum .i. valde licis-
sum sterili flore .i. est fructuoso: et secuti sunt celitus .i. diuinitus te o christe bone.

**Hi pro te furias atque ferocia calcarunt hominum se-
uaque verbera cessit his lacerans fortiter ungula nec
carpsit penetralia.**

¶ Construe. Hi martyres calcarunt .i. sustinuerunt pro te furias .i. est infanias in-
fidelium atque verbera ferocia .i. crudelia: et seua .i. iniuste illata: et ungula .i. quod-
dam genus tormenti: cessit .i. locum debuit his martyribus: lacerans .i. punxit: per-
queuit tormenta: nec pro non carpsit penetralia martyrum vel apostolorum .i. non fue-
runt tracta vel diuisa eorum precordia .i. est unius cordis: et hoc virtute dei.

**Ceduntur gladius more bidentium non murmur re-
sonat nec querimonia sed corde tacito mens bene con-
scia conseruat patientiam.**

¶ Construe. Ipsi ceduntur .i. angulantur gladiis crudelibus: more bidentium: .i.
est consuetudine ouis: murmur eorum non resonat: nec querimonia .i. lamentatio au-
ditur: sed mens bene conscia .i. est boni meriti conseruat patientiam tacito corde
quia fortes patientes et firmi erant pro fide christi in bello.

**Que vox que poterit lingua retexere que tu martyri-
bus munera preparas: rubri nam fluido sanguine
laureis ditantur bene fulgidis.**

¶ Et quia hec omnia per christi nomine patiebantur igitur. ¶ Construe. Que vox
que lingua poterit retexere .i. dicere vel explicare: munera .i. dona que tu martyri-
bus preparas: nam rubri scilicet ipsi .i. est rubri: fluido .i. est fluente sanguine: di-
tantur .i. coronantur: laureis .i. est coronis bene fulgidis.

**Te summa deitas / supplices poscimus: ut culpas
abluas / noxia subtrahas des pacem famulis / nos
quoque gloriam per cuncta tibi secula. Amen.**

¶ Construe. O summa deitas: nos supplices .i. humiles: poscimus .i. rogamus te
ut abluas .i. deleas culpas nostras .i. peccata nostra: et subtrahas noxia a nobis:
et des pacem famulis tuis: quoque pro et nos omnes deimus gloriam tibi .i. ad ho-
nozem tui per cuncta secula. Amen.

Hymnus plurimorum martyrum.

B Ex gloriose martyrum corona confitentium
qui respuentes terrena perducis ad celestia

¶ Expositio huius est: invocare regem martyrum: dirigat ad nos aures sue de-

Secundū blū Sar. Fo. xl.

mentis si quid deliquimus: ut propter merita sanctorum in quorum commemorationem
presens hymnus cantatur: nobis ignoscere dignetur. ¶ Construe. O gloriose rex
martyrum corona confitentium. i. confessorum hominum qui perducis respuentes ter-
rena ad celestia gaudia.

**Aurem benignā protinus appone nostris vocibus tro-
phea sacra pangimus / Ignosce quod deliquimus:**

¶ Construe. Tu appone aurem benignā protinus. i. statim nostris vocibus. i. igno-
sce quod deliquimus qui pangimus sacra trophea. i. victoriam martyrum.

**Tu vincis in martyribus parcendo confessoribus
tu vince nostra crimina donando indulgentiam.**

¶ Construe. Tu vincis seculicam tyrannorum in martyribus parcendo confessoribus
quia non vis ut per martyrum stuant vitam suam: tu vince. i. destrue nostra cri-
mina: donando nobis indulgentiam: quia tu non vis mortem peccatoris.

**Iste confessor domini sacratus festa plebs cu-
lus celebrat per orbem / hodie letus meruit se-
creta scandere celli.**

¶ Materia huius hymni est quod totis viribus debet super omnia laudare debemus. In-
tendit etiam auctor in hoc hymno tractare de ascensione illius confessoris in cuius me-
moriam presens hymnus totis laudibus celebratur. ¶ Construe. Iste confessor domini
sacramentis a domino letus. i. exultans meruit hodie. i. hoc die scandere secreta celi. i. ad
celos festa cuius. i. sancti plebs deuota celebrat per totum orbem. ¶ Sunt qui ca-
nant sacra: sed melius secreta.

**Qui pius prudens humilis pudicus sobrius castus
fuit et quietus vita dum presens vegetauit eius cor-
poris artus.**

¶ Construe. Qui. i. confessor fuit castus corpore pius. i. sanctus prudens. i. sapiens
humilis id est pudicus in verbis: sobrius in moribus. et quietus. i. tranquillus dum
per quietem vitam sancti in hoc mundo vegetauit. i. nutriuit artus. i. membra corporis eius.

**Ad sacrum cuius tumulum frequenter membra lan-
guentibus modo sanitati quolibet morbo fuerint gra-
uata restituuntur.**

¶ Construe. Ad cuius. i. confessoris sacrum tumulum. i. sepulcrum membra languentibus
id est egrotantibus restituuntur modo. i. in presenti sanitati frequenter quolibet morbo
id est quacunque infirmitate illa membra fuerint gravata.

**Unde nunc noster chorus in honore ipsius hymnum
canit hunc libenter / ut plis eius meritis iuuenur /
omne per eum.**

¶ Construe. Unde nunc noster chorus fratrum nostrorum canit hunc hymnum
honore illius confessoris libenter. i. voluntarie ut iuuenur per ipsius meritis et patroci-
natio et orationibus eius per omne eum. id est per cuncta secula. Amen.

Expositio hymnorum.

**Sitq; laus illi decus atq; virtus qui supra celi resis
dens cacumen totius mundi machinam gubernat
trinus et vnus.**

¶ Construe. Laus .i. gloria decus .i. honor atq; virtus sit illi deo: qui resideo est su
per cacumē .i. supra caput celi trinus .i. personis: et vnus in deitate substantie qui
gubernat machinam .i. fabricam totius mundi. **¶ Immo** quia machina primam
produci quidam fabricam legunt.

**Iesu redemptor omnium: perpes corona pres
sulum in hac die clementius: nostris faueto vo
cibus.**

¶ Construe. Iesu redemptor .i. est liberator omnium .s. hominum: tu es perpes
corona .i. est perpetua gloria presulum .i. est confessorum: tu faueto .i. est fauor
rem prebeto nostris vocibus .i. est canibus clementius .i. est clementer in hac die
id est i. festiuitate huius confessoris.

**Tui sacri qua nouimus confessor almus claruit: cu
ius celebrat annua deuota plebs solennia**

¶ Construe. Qua .i. in qua die almus confessor tui sacri nois claruit .i. in claritate
dei ascedit annua solennia .i. festa cuius .s. confessoris deuota plebs .i. populus chri
stianus cum magna deuotione celebrat .i. celebrando colit.

**Qui rite mundi gaudia huius caduca respiciens: cu
angelis celestibus letis potitur premis**

¶ Construe. Qui .s. confessor respiciens/refutans: rite .i. debite. caduca .i. transitoria
gaudia huius mundi potitur .i. vititur vel fruatur lenis premis cum magna leticia
cum celestibus angelis.

**Huius benigne annue nobis sequi vestigia: huius
precatu seruulis: dimitte noxam criminis.**

¶ Construe. O huius annue id est concede benigne id est clementer nobis .scilicet
hunc hymni canentibus sequi .i. est q. sequamur vestigia .i. est exempla bonorum
operum huius confessoris .et dimitte .i. est indulge nobis seruulis id est tibi seruul
entibus noxam id est culpam criminis .i. est peccata: precatu .i. est rogatu huius
scilicet confessoris.

**Uirginis proles opifexq; matris virgo quē
gessit peperitq; virgo: virginis festum cani
mus tropheum accipe votum**

¶ Materia huius hymni est canere deo laudes et sequi vestigia eius: et cōmemo
ratio sanctarū virginū. **¶ Construe.** O proles .i. fili marie .q. p. opifex .i. creator:
quē scz te dgo .s. maria gessit .i. portauit dgo .s. maria peperit .i. paritū: te nos ca
nimus festum virginis tropheum id est victoriam .i. deo accipe .i. suscipe votum .i.
preces nostras.

**Hec tua virgo duplici beata sorte dū gessit fragilem
domare corporis sexus domuit cruētū corpe cetum:**

¶ Construe. Hec tua virgo est beata duplici sorte .scilz castitate et martyrio dum

gessit: laborant domare / castigare. fragile sexū. i. naturā corporis. et illa domuit. i. deuicit cruentū. i. crudelē cetū. i. dyabolum. corpore (vt agatha.) Cetus n. in plu-
rali cete pisces sane magnus de quo Virg. imanea cete. Aliq. fretum legunt. Aliq.
cetum id est conuentum malignorum.

**Unde nec mortem nec amica mortis seu a penarum
genera pauescens sanguine fuso meruit secreta scās
dere celi.**

¶ Construe. Unde nec fuit pauescens id est timē mortem nec seu a genera pena-
rum nec fuit amica mortis. id est dyaboli vel peccati. adeo sanguine fuso. id est cō-
summato martyrio ipsa meruit scandere secreta celi. ad celos.

**Huius obtentu deus alme nostris parce iam culpis
vitia remittēs quo tibi puro resonemus almu pes-
ctoꝝis hymnum.**

¶ Construe. O alme deus parce iam culpis id est peccatis obtentu. id est pice hu-
ius scilicet virginis: et tu remittens vitia quo pro vt: nos puro resonemus tibi al-
mu hymnum id est canticum: sanctum cantemus laudem tuam.

¶ Quidam legunt vitum: legendo enim vitia esset perichus. id est pes ex duobus
diebus quem tamen in hymnis aliq. legi.

Gloria tibi domine hui natus &c.

Iesu corona virginum quem mater illa conce-
pit que sola virgo parturit hec vota clemens
accipe.

¶ In hoc hymno laudat autor deum in commemoratione sanctarum virginū. &c.

¶ Construe. O iesu corona virginum. quem scilicet te illa mater concepit. scilicet
maria que sola mater inter alias virgo parturit. tu clemens accipe. id est suscipe
hec vota nostra. id est has preces.

**Qui pascis inter lilia septus choꝝeis virginum sport-
las decoꝝas gloria sponsusq; reddens premia**

¶ Construe. tu qui pascis. id est delectaris inter lilia. id est bona opera. septus. id
est circumdatus choꝝeis. id est ordinibus virginum ea decet. hinc sponsas gloria. et
reddens sponsis premia.

**Quocūq; pergis virgines sequuntur atq; laudibus
post te canentes cursitant hymnosq; dulces perso-
nant.**

¶ Construe. Quocūq; pergis. i. ad quēcūq; loci pergis. alle. gines sequuntur te a-
q; canentes cursitant. i. currunt post te laudibus: et personant dulces hymnos.

**Te deprecamur largius nostris adauge sensibus ne-
scire proꝝus omnia corruptionis vulnera.**

¶ Construe. Ergo nos precamur te adauge largius. id est amplius nostris sensi-
bus et da proꝝus. i. oia nobis oibus nescire vulnera corruptionis.

Presta pater pulchre &c.

Expositio hymnorum.

Quia laus et honor tibi sit rex xpe redemptor
Cui puerile decus prompsit osanna pium

¶ Iste hymnus ad processionem cantatur ipso die palmarum in quo tractatur laus
iesu christi quod longius repetitur. Primo a pueris hac die. Osanna canentibus. De
inde a meritis personalibus iesu. Tertio a diuersis creaturis descendendo tandem
ad hebreos siue iudeos qui hoc die specialem domino honorem exhibuerunt et nos
similiter facere conamur ut placeamus domino sicut et iudei in illo placuerunt ei
dem. ¶ Construe. O rex christe iesu redemptor noster gloria laus et honor sit tibi
(resumendo uerbum sit ad quemlibet nominatum.) Cui scilicet christo puerile de
cus id est puerorum reuerentia tibi occurrit introitu tuo in hierusalem prom
psit id est decantauit seu promulgauit et dixit pium osanna id est plenum pietas
vel obsecro/vel saluifica/vel sanctifica scilicet mundum. quod pueri a domino or
petarunt nobis fieri.

Israel es tu rex dauidis et inclita proles.

Domine qui in domini rex benedicte benig.

¶ Laudatur hic ipse a meritis propriis. ¶ Construe. O benedicte rex iesu ipse tu es
rex israel. s. populi israelici. et inclita proles. i. clara et nobilis dauidis. scz regio ut
patebit. Liber generationis dauidis media producta: ita etiam habet medietatem
uersus et hoc bene. Licet propria nomina etiam media syllabis ponantur ad pla
cium qui uenit. s. hodie in die in ciuitate hierusalem passurus pro nobis miseris
peccatoribus in nomine dñi. i. in uirtute dei patris etc. ¶ Vel sic potest exponi. Rex
israel. i. rex populi celestis uidentis deum dauidis. s. dei patris uenit id est de
bis scilicet de sinu dei patris in hunc mundum missus ab eodem patre ad remen
dum nos.

Cetus in excelsis te laudat celicus omnis

Et mortalis homo cuncta creata simul.

¶ hic refertur autor quomodo deus noster iesus ipse laudatur ab omni creaturis
ut per hoc nos inducat ad laudandum eundem dominum. ¶ Construe. Omnis ce
licus cetus. i. celestis turba laudat te. s. xpm in excelsis. i. in celis. Et mortalis ho. i.
corruptibilis siue potius mortuus cuncta creata. i. oēs relique creature simul. i. pari
ter laudant te. Et etiam hoc die cuius rei memoria pro nunc in ecclesia celebratur.

Plebs hebreæ tibi cum palmis obuia venit

Cum prece voto hymnus assumas ecce tibi:

¶ Construe. Plebs hebreæ. i. iudeus populus uenit obuia. i. occurrens tibi. s. uen
ienti in ciuitate hierusalem cum palmis et ramis arbor. ad honorem tuum stratio in uia
ecce nos sibi assumimus. i. presentes sumus tibi cum prece. i. oratione voto. i. desiderio et hym
nis. i. canticis. q. d. nos similiter hodie te xpm redemptorem nostrum quem in nobis
est laudare volumus. ¶ Quia uersus hexametri et pentametri sunt non dicitur ob
uiam sed obuia. et uenit est preteriti non presentis temporis ut metrum docet.

Hi tibi passuro soluebant munera laudis

Nos tibi regnanti pangimus ecce melos.

¶ Construe. Hi supple hebrei siue iudei. soluebant. i. reddebant et exhibebant tibi
passuro qui pari adhuc debebas munera. i. debita laudis. s. reuerentie et honoris
pari forma ecce nos pangimus. i. decantamus tibi regnanti modo iam in celis me
los. i. dulce canticum laudis.

Hi placuere tibi placeat deuotio nostra:

Rex pie rex clemens cui bona cuncta placent

¶ Construe. O pie rex .i. benigne .i. o clemens rex .i. mitis / cui cuncta bona placet id est queq; officialia bona mente exhibita accepta sunt / nostra deuotio id est supplex oratio placeat id est grata sit tibi : eo modo quo hi .i. hebrei placuere tibi per suum obsequium reuerentie. **¶ Sunt adhuc plures versus sed illi non cantantur in ecclesia adeo hic pretermittuntur.**

Inuentor rutuli dux bone luminis / qui certis
vicibus tempora diuidis merso sole chaos in-
gruit horridum lumen redde tuis xpe fidelibus.

¶ Materia huius hymni est ignis. Deus tuus ignis consumens est. Et oēs trans-
ferentes se scdm aliquā similitudinem transeunt se ignis aut proprietatē deo com-
petere potest / quare deus conuenienter assimilatur igni. **¶ Et sic in vigilia pasche**
ecclesia ignē excitat de silice vel petra signo xpm esse lumen in petra repositum se-
quenti die excitatur rogans nos conseruari in agnitione veri luminis qui xps est.

¶ Construe. O bone dux xpe .i. existens inuentor rutuli luminis .i. fulgentis lucis
per creationē solis et lune et totius firmamenti qui diuidis .i. distinguis siue ordi-
nas tempora .i. dies / annos / menses. **¶ Et certis vocibus .i. debita et conuenienti al-**
teratione vel ordinatione horridum chaos .i. horribilis confusio / ingruit .i. incidit
merso sole scilicet te chusto occiso et in monumento reposito : qui es verus sol : er-
go o chuste reddde scilicet per resurrectionem tuam tuis fidelibus id est chustas
in lumen scilicet gratie vel agnitionem vere fidei.

**Quāuis innumero sydere regiam lunariq; polam
lampade pinxeris incussu silicis lumina nos tamen
monstras saxigeno semine querere.**

¶ Construe. O xpe quis pinxeris .i. ornaveris regiam .i. regalem domum tuam
innumero sydere .i. infinitis stellis : quo ad nos saltem : q; pro et pinxeris id est or-
naveris polam id est celum / lunari lampade id est cū lumine ipsius lune / lampas
continens pro contentento : tam en monstras .i. ostendis vel doces nos chustianos
incussu .i. concussione silicis / querere id est querendo inuenire / lumina id est ignes
illuminosos / saxigeno semine id est ex natura lapidis vel saxi : et hoc literaliter sed
mystice exponitur dupliciter. Primo sic. Doces nos querere lumen .i. gratiam ex
concussu silicis saxigeno semine id est de chusto : qui petra vel saxum dicitur. Alio
modo. Doces nos querere lumen id est contritionem peccatorum ex concussu si-
licis saxigeno semine id est ex indurato corde in peccatis.

**Ne nesciret homo spem sibi luminis in chisti solido
corpore conditam : qui dici stabilem se voluit petram
nostris igniculis vnde genus venit.**

¶ Construe. (Et quia virtus conseruat membra per influentiā capitis ideo .) Ne
homo nesciret .i. cognosceret (q; due negationes faciunt vnam affirmationem) spē
luminis et vere beatitudinis esse inditam / conditam sibi id est ad suā utilitatē in
solido id est in firmo corpore chusti qui chistus voluit id est precepit se dici id est
vocari / stabilem petram id est firmum fundamentum / vnde id est de qua petra vel
chusto / genus id est origo luminis / venit id est aduenit vestris igniculis id est igni-
bus / nostre fidei que ex petra scilicet chusto excussa est.

Expositio hymnoz

Pinguis quos olei rore madentibus lichnis ac facibus pascimus aridis quin et fila fauis cyrpea floribus presso melle prius collita pingimus.

¶ Construe. Quos. Ligniculos pascimus. i. conseruamus et nutrimus lichnis madentibus. i. filis humefacto rore. i. pinguedine pinguis olei: ac pro i. pascim⁹ igniculos aridis facibus. i. siccis lignis. i. appositis/quin. i. insuper/pingimus. i. coponimus fila cyrpea. i. de cyrpo vel huiusmodi funco facta: collita. i. instincta floribus id est florentibus rebus et fauis. i. cum cera quam apes de floribus sumpserant/melle. id est examine apum presso. i. extracto/pinguo. id est antea.

Viuax flamma viget seu caua testula succu lintheo lo suggerit ebrio seu pinus piceam fert alimoniam seu cetam teretem stuppa calens bibit.

¶ Construe. (Non tantu minuitur ignis per cera a floribus et fauo expressam: sed etiam viuax flamma. i. ardens ceda in igne/viget. i. persistet et in vigore manet/ceu. i. sicut fit qn vas suggerit. i. administrat/lintheo. i. paruo lineo panno/ebrio. i. humefacto vel oleo perfuso: succum. i. liquorem vel alimentu/seu. i. siue viuax flamma viget sicut pinus talis arbor profert. i. administrat picem illum humorem viscosum alimoniam. i. in nutrimento. sicut ignis/seu. i. vel viuax flamma viget vt stuppa scz extensa que fit ex superfluo canopi vel linthei calens. i. ardens vel incensa bibit. i. austrahit vel assumit cera teretem. i. cera candelam rotundam. Nota teres etiam oleus est rotundum sicut hasta vel candela. Sed rotundus/dum si spernetur vel pomu. Quid. hastam dic teretem/pomam dic esse rotundum. Non leges piceam sed piceam est enim carmen asclepiadum ab asclepiade inuentore dictu constans spondeo et dactylo: et cesura. i. syllaba abundante et duobus dactylis/ construes ergo seu pinus fert alimoniam piceam. i. picem resinamq. Et in sequenti vbi ponitur luce. metrum exigit lucem.

O res digna deus quam tibi rosas noctis principio grex tuus affert luce quam tribuis nil preciosius luce qua reliqua premia cernimus.

¶ Construe. O deus supple tu existens res digna luce. i. lumine: qz sicut in spiritualibus simplicissimum ens est deus: sic inter corporalia vel materialia subtilissimum est ignis et lux quam scz lucem/tuus grex. i. tuus fidelis electus populus offerat tibi tanta pro sacrificio principio. i. initio noctis/rosas. i. gratiose et odorifere noctis quam scz lucem tu deus tribuas. i. donas nobis/et nil. i. nihil est preciosius. id est dignius luce scz vera: tum quia est prima rerum creaturarum: tum quia mediast lux ce videmus reliqua bona creata: quia lux est ratio videndi: et ergo dicit qua luce cernimus. i. videmus reliqua. id est cetera alia entia.

Tu lux vera oculis lux quoqz sensibus intus tu speculum speculum tu foris lumen tu famulans offero suscipe tinctum pacifici chrysmatis vnguine.

¶ Construe. Quid admodu ante lux vel ignis est quoddam medium videndi corporalia: sic deus medium videndi spiritualia: et hoc est qd dicit. ¶ Construe. O deus tu es ha lux oculis scz spiritualibus scdz in patria ratione beatitudo/quoqz p et tu es lux sensibus. i. oculis carnalibus p tui sacratissimi corporis resurrectione ratione humanitatis: quibus oculis fruatur in patria oēs sancti: et o deus tu es speculum. i. interior et spiritualis oculus. s. per gratia infusionem que refulcent et resplendent in nobis/et o deus tu es speculum

Secundū blū Sarz Fo. xliij.

solis. i. ab extra. s. oculis corporalibus grata visio. et hoc p. miraculor. ostensionem et o. de. tu suscipe. i. accipe lumen ex filice excussum. qd. s. lumen ego famulus. id est seruens. offero tibi. s. tanq. pro sacrificio et o. deus suscipe lumen tinctū. i. humefactum vel aspersum yngvine. i. ynguento pacifici chysmatis. i. spissamenti vel eius li quoris ab effectu dicti eo q. pacem faciat inter deum et nos.

Splendent ergo tuis muneribus pater flāmis mobilibus scilicet atria abscentēq. diem lux agit emula nox quā cum lacero vita fugit peplo.

¶ Construe. Et sic suscepto sacrificio o. pater in diuinis atria. s. ma. i. tēpla in qbus modo cōstitui. tuis muneribus. i. donis datis. s. docēdo ignē excurrere ex filice et fouere atria dico spīdēt. i. lucēt mobilib. flāmis epitheton ppterū. flāma enī sēp mouet. q. p. et lux. i. spīdēt. s. solis agit. i. causat absentiē diē. i. p. radioz. extensionē quā. s. lucē emula nox. i. contraria diē. et nō victa. i. supata. s. luce fugit. i. cedit cum lacero peplo. i. obscuro velamine. s. tenebrarū vel mystice diē. p. nouo testamento et noctem pro veteri capere qd. pōt. q. dicit munerib. pater. sic enim verba stat

Per christum genitum summe pater tuum in quo inuisibilis stat tibi gloria / qui noster dñs: qui tuus vnicus spiras de patris corde paraclytum.

¶ Construe. (Et ut grata sint et gratificata laudat dignitatē dicens) o summe pater suscipe tinctū lumē et accensū p. xpm genitū tuū. i. ppter filiū tuū in quo filio inuisibilis glia. i. nō apparet sed occulta stat. i. manet tibi patri. qui. s. est noster dñs p. emptionē et nature humane assumptionē / qui. s. xps est tuus vnicus filius. s. i. tēpore natus et ab eterno genitus et o. summe pater spiras. i. emitis de patris corde tuo. s. cum filio paraclytum. i. consolatorē vel spiritum sanctum.

Per quem splendor honor laus sapientia maiestas bonitas et pietas tua regnum continuat triplice numine texens perpetuis secula seculis.

¶ Construe. Per quē. s. xpm filiū dei splendor. s. eternus et honor et laus. s. eterna cōtinuat. i. dilatat et prolongat regnū. s. tuū qd. est summi boni visio: et per quem scz xpm. sapientia. i. prouidentia tua. et maiestas. i. imperiū tuū vel potestas tua et bonitas. s. tua te. cōtinuat. i. pseuerēter tenet regnū. s. celoz. per quē xpm tu summe pater es texens. i. disponens et per fatū ordinans secula. i. tēpora vel regna transitoria. ppterū seculis. i. eternis tēporibus et eternaliter: triplice numine. i. cum triplici persona vel maiestate diuinitatis. s. fata enim regunt mundum: et omnia stant sub cetera lege.

Alue festa dies toto beuerabilis euo. Qua deus infernum vicit et castra tenet

¶ Illud est dictamen suauissimū in quo autor dirigit sermonē suū ad diē pasche salutans et recōmendans illam de his q. in ea acta sunt: deducens quō oia terre nā scēntia circa hoc tempus scz cōgratulentur dño resurgenti i. eodē diē. quō nem. gramma te fauent vt patebit. ¶ Construe sic. O festa dies. i. celebris dies pasche salue. i. nō saluata venerabilis. i. celebris. toto euo. i. sēp et impetū. Et subdit autor rationem dicens. Qua. s. diē deus. i. dñs noster iesus xps vicit. i. superauit in fernū. i. tartarū (scz redimendo patres ex eo) et tenet astra. i. habuit i. celis: q. ipse regnat in celo et dominatur astris.

Expositio hymnoz

Ecce renascentis testatur gratia mundi.

Omnia cum domino dona redisse suo.

Construe. Ecce gratia renascentis .i. dispositio bona productiva terrenascētis illius mundi inferioris (qm̄ illa terrenascētia post frigora quibus perierunt: de nouo incipit crescere et reuiuiscere) testatur .i. testimoniu dat. et ostēdit oīa dona .i. munera sua .i. graminā / folia / flores et fructus redisse .i. restituta esse cū suo dño (illo q̄ a pylato crucifixus mortu⁹ &c.) in hac die redisse .i. resurrexisse. vere perhibetur **E**t ita uult auctor dicere q̄ sicut dñs mortuus hodie resurrexit: ita similiter terrenascētia mortua per hymē iam uidentur renasci & resurgere: et resurrectioni dō munice congratulari sicut patebit infra certius.

Namq; triumphanti post tristia tartara christo

Undiq; fronde nemus gramina flore fauent.

Construe. Namq; pro quia / gramina id est herbe siue terrenascētia. fauent id est arident congaudent / undiq; id est ubiq; siue in omni tempore. flore suo quem p̄ducunt vel flore id est floribus ponendo singulare pro plurali et nemus id est sylua fauet. ita q̄ hic sit hypozugma: quia hoc uerbum fauet in fine positum cōfirmatur posteriori nominatiuo .i. graminā. fronde .i. frondibus et folijs christo iesu triumphanti qui modo victor triumphat. post tristia tartara mēta et desolata quia iam per dominum nostrum iesum christum effrata sunt et superata. **E**t itē nemus locum dicit arboribus multis continuum & exponi potest nemus .i. arbores intelligendo (contentum pro continente per metonymiam.)

Legibus inferni oppressis super astra meantem

Laudant rite deum lux polus arua fretum.

Et ite uersus seruit magis pro die ascensionis domini. Et est sententia talis.

Construe. Lux id est claritas luminarium lucentium super terrā. vel .i. pulchritudo aeris iam existens polus .i. celum seu curia celestis arua campi et prata / fretum mare et aque laudant .i. honoꝝant suo felici et leto statu gratulantis. rite .i. legaliter et debite iesum christum meantem .i. ambulantem. super astra .i. orbes et loca astroꝝum: hoc est laudant christum qui iam ascendit ad celos & hoc dico legibus .i. iuribus inferni oppressis .i. conculcatis et suppedatis.

Qui crucifixus erat deus ecce per omnia regnat

Dantq; creatori cuncta creata precem

Construe. Ecce deus et homo .i. xps qui erat crucifixus pro nobis .i. cruci affix⁹ pro nobis regnat .i. dñatur iam per omnia .i. super omnia. q̄ pro et cuncta creata id est oēs creature dant eidem crucifixo creatori suo precem .i. laudem

Explicit.

Sequuntur hymni complures in p̄cedēti libro deficientes Et p̄mo de venerabilissimo sacramento eucharistie .i. bone gratie .i. corporis christi.

SActis solenniis iuncta sint gaudia et ex p̄coꝝ diu sonāt p̄conia recedāt vetera noua sint omnia corda uoces et opera.

Secundū vsum Sax. Fo. xliiij.

Iste hymnus cantatur in profesto corporis xpi. In quo auctor non hortatur ad exultationem spiritualem et ad debitā reuerentiā et cernuam venerationem tantū et tam venerabilissimi sacramenti eucharistie vt patebit. **I**llius sacramenti figura precessit quando manna pluit deus patribus in deserto qui quotidiano celi pascebantur alimēto. **U**bi dictū est. **P**anē angelorū manducauit homo. **S**ed illū panem manducantes mortui sunt. **I**ste autē panis quē xpus legis noster dedit et dat nobis fidelibus viuus est (qui de celo descendit) vite eterne substantiam ministrat. **U**nde et archino huius caritatis immensitas cordibus insigereur fideiū. **I**n vltima cena (de quo mysterio hymnographus fatur) qñ pascha cū discipulis suis celebrato. **X**pus transiurus de hoc mundo ad patrem istud sacramentū instituit tanq̃ passionis sue memoriale perenne figurā veterū impletium miraculorū ab ipso factorū maximū et de sua absentia contristatus solatium singulare. **C**onuenit itaq̃ deuotioni xpicolarū recolere solenniter institutionē tū saluiferi tanq̃ miraculis sacramenti: vt inest ab eodem modū presentis in sacramento viliū veneremur et laudetur dei potentia que in eodem sacramento tot mirabilia opat: nec non de tā salubris tanq̃ suauis sacramenti institutione deo referantur debite gratiarū actiones. **Q**uod autē sacramentū sit sacre rei signū: vt dicitur. **U**ij. sententiarū: et q̃ sumit corporaliter et sacramentaliter. **U**nde omittit declaratio: sed discretionē dydascalorū hymnificorū constructionē faciendorū pmittitur: et ad rudes scolipetas ad solam litteralem (salua allegoria mystica) expositionē impostet (prout facultas suppetit) processurus. **C**ōstrue. **G**audia subaudi nostra. i. exultationes spirituales sint ista. i. annexa sacris solēniss. i. sacrosanctis solēnitatibus festo corporis xpi: et precordia. i. laudes hymnicarū sonent. i. sonum dent. i. venerabilis sacramēto ex precordiis. id est ex intus nostris precordialibus: vetera. i. holocausta veteris testamenti: vel saltem fermenta aut peccata: recedant. i. a nobis: et omnia sint noua. i. a christo instituta. **U**el sic: corda. i. cogitationes cordis: voces. id est oria sonitus: et opera. id est consensus operis: sint noua. id est de nouo mundata et emendata ad reuerentiā venerabilis sacramenti. **U**nde.

Noctis recolitur cena nouissima qua christus creditur agnum et azima dedisse fratribus / iuxta legis tūma p̃fiscis indulta patribus.

Ihic legis noster facit cenā in vltima nocte ante suā passionē. **C**ōstrue. **N**ouissima. i. vltima cena noctis recolit. i. recodat: quia. i. q̃ cena xps credit: dedisse. i. cōmendasse agnū. i. paschalē: et azima. i. siccera: quasi panē sine fermento fratribus. i. discipulis suis (q̃ in xpo fratres sumus) iuxta indulta legumina. i. legalē cōsuetudinem iudeorū sup̃ a p̃fiscis. i. veteribus patribus (vt dicitur in libro Deuteronomij.)

Post agnum typicum expletis epulis corpus domini datum discipulis sic totum omnibus quod totum singulis eius fatemur manibus.

Cōstrue. **E**xpletis epulis (Epule. az. i. fercula) in cena facta post agnum typicum. i. figuratum et paschalem nos fatemur. i. prosternimur fideliter corpus dñicū. id est christi datum discipulis. scz duodecim manibus scz et ipsis christi: anteq̃ sup̃le dedit se totum omnibus quod scz corpus dedit totum. id est totaliter singulis. id est vnicuiq̃ singulariter (subaudi non tamen minuitur.)

Dedit fragilibus corporis ferculū dedit et tristibus sanguinis poculum: dicens accipite quod trado vobis calum omnes ex eo bibite

Expositio hymnorum.

¶ Hic ipse offert discipulis carnem suam ad manducandum et sanguinem suum potandum. **¶** Construe. Supple ipse dedit fragilibus. i. debilibus in carne ferculum id est corpus suum. et dedit tribus scilicet propter mortem suam poculum. id est potum sanguinis sui dicens accipite vasculum. id est calicem. quod vasculum trado vobis scilicet discipulis. et omnes supple duodecim bibite ex eo. id est calice.

Sic sacrificium christus instituit cuius officium committi voluit solis presbyteris quibus sic congruit ut sumant et dant ceteris.

¶ Hic reprehenduntur omnes heretici. ut Rokezan. Hufch. et Bohemi. etc. qui non solum hosbus adultis non preest. immo et pueris corpus dominicum sub utraque specie ministrant. **¶** Construe. Christus instituit. i. firmavit. sacrificium. i. sacramentum eucharistie. sicut tali modo. cui. i. christi officium videtur taliter voluit. i. placuit committi. s. ampositum. solis presbyteris. et hoc legitime ordinatis quibus congruit. i. convenit. ut sumant. i. manducant scilicet unum corpus sub utraque specie. et dent ceteris scilicet fidelibus sub unica.

Panis angelicus fit panis hominum. Dat panis celicus figuris terminum o res mirabilis manducat dominum pauper servus et humilis.

¶ Construe. Panis angelicus. i. angelorum fit panis hominum terrestrium fidelium et panis celicus. i. celestis christus dat terminum. i. finem figuris typicis veteris testamenti. o mirabilis res perspicua et laudabilis (quod pauper spiritus servus in fide et humilis corde manducat. i. corporaliter et sacramentaliter sumit dominum. i. corpus dominicum).

Te trina deitas unaque poscimus / sicut nos visitas sic te recolimus / per tuas semitas duc nos quo tendimus ad lucem quam inhabitas.

¶ Construe. O deitas eterna una in essentia. trina. s. in personis nos poscimus. i. petimus te ut sicut tu visitas nos. i. christi deus per tota sacramenta sic nos recolimus te per humile devotionem. et deus duc. i. perduc nos per tuas semitas. i. rectas et arcas vias. illuc super quo. i. ad quod tendimus. i. cupimus. ad. i. uel. s. eternam quam inhabitas. s. perenniter.

De eodem festo ad matutinas.

Dange lingua gloriosi corporis mysterium / sanguinisque preciosi quem in mundi precium fructus ventris generosi rex effudit gentium.

¶ Hic hymnus cantatur ad matutinas ad reverentiam venerabilis sacramenti. et est quodammodo idem et eiusdem materie cum precedenti. **¶** Construe. O lingua. s. humana pange. i. canne mysterium. i. divinum secretum. vel obsecrandum sacramentum gloriosi corporis scilicet christi quod per et preciosi. i. precio digni sanguinis. s. christi. quem sanguinem rex gentium exsternis fructibus. i. suis generosis ventris. i. nobilibus alui virginis marie effudit. i. sparsit in cruce in precium mundi id est redemptionem mundi scilicet huius.

Nobis datus nobis natus ex intacta virgine / et in mundo conversatus sparsa verbi semine sui moxas incolatus miro clausit ordine.

Secundū vsum Sax Fo. xl v.

Construe. Xps est) datus nobis a patre/natus. i. genitus nobis ex intacta. i. in corrupta virgine maria/et conuersatus. i. conuersabilis in mūdo. s. presenti/sparsus semine verbi. i. predicante verbum diuinum. (et xps) clausit moras. i. persecutias sui incolatus. id est habitationis proprie miro ordine vite sue.

Verbum caro panem verum verbo carnem efficit/
fitq; sanguis christi merum: & si sensus deficit ad fir-
mandum cor sincerum sola fides sufficit

Construe. Verbum caro. s. factus filius dei/xps efficit. i. conficit/carnē. i. corpus suum verum panem. i. immortalem celestem/verbo. i. consecratione (dicens hoc est corpus meum) et merum. i. vinum sit sanguis xpi/et si sensus scilicet hominis deficiat. i. non percipit: sola fides scilicet firma sufficit. id est satis est ad firmandum. i. confirmandum cor sincerum. id est fidelem hominem.

Tantum ergo sacramentum veneremur cernui/ et
antiquum documentum nouo cedat ritui/ prestet fi-
des supplementum sensuum defectui.

Construe. Quia caro xpi vere cibus est/et sanguis vere potus: id) non cernui. i. hu- miles prout in capite ruentes veneremur. i. adoremus tantū sacramentū. i. tam sa- cramētē vel inuisibile formā (vt dicitur in lra) et antiquū. i. vetus documentum id est holocaustū iudeorū figuratū/cedat. i. locū dat nouo ritui. i. firmiori et rectio- ri more xpi legiferi nro (et si rem non noueris) fides scz xpi firma prestat supple- mētū. i. completionem dat defectui carentie sensuum. i. intellectus inferioris.

Genitori genitoq; laus et iubilatio salus honoꝝ vir-
tus quoq; sit & benedictio procedenti ab utroq; com-
par sit laudatio:

Refert hic hymnographus q̄daz actiones sancti trinitate dictas sic. Laus et iu- bilatio: quoq; pro et/ virtus sit genitori. i. patri/q; pro et genito. i. filio/et benedictio id est gratiarum actio sit procedenti ab utroq;. i. a patre et filio scilicet spiritui san- cto/et compar laudatio sit scz vni deo in istius personis.

In laudibus et secundis vesp̄is.

Verbum supernum prodiens nec patris lin-
quens dexteram ad opus suū exiens venit
ad vite vesp̄eram.

Iste hymnus similiter canit in die corporis xpi/et est eiusdē materie cū precedē- tibus demonstrans qualiter legifer xps exiens a patre. i. a summo celo egressus ad nos. s. ad vesp̄ā vite: et exinaniuit semetipsum formam serui induens faciens se sociū nobis in humana carne: vt nos perditos redimeret per suam passionē dāns nobis pro memoriali tanq; vltimum eius testamentum instituens vt patebit.

Con. Verbu supernū. i. filius dei altissimi/prodiēs. i. deueniēs et apparens nobis nec inquēs. i. nō dimittēs/dexterā. i. sessionē et sedē patris. s. eius omnipotentis et exi- ens ad opus suū: hoc est ad passionē sufferendā pro nobis peccatoribus venit ad vesp̄eram. i. vltimū ipso et vltimā hōi vite. i. huius mundi. i. ad cenam noctis. i. r.

In mortem a discipulo suis tradēdus emulis prius

Expositio hymnorum.

In vite ferculo se tradidit discipulis.

¶ Construe. (Supple xps veniens ad vite vespere) prius. i. priusquam tradendus esset a discipulo iuda: suis emulis. i. inuidis iudeis in mortem scilicet corporalem tradidit. id est dedit se ad manducandum discipulis suis scilicet in ferculo. i. cibo vite.

**Quibus sub bina specie carnem dedit et sanguinem
ut duplici substantie totum cibaret hominem.**

¶ Construe. Quibus scilicet duodecim discipulis xps dedit carnem scilicet in cibum et sanguinem suum in potum sub bina specie (quia fuerunt iam ordinati presbyteri) ut cibaret totum hominem duplici substantie scilicet humanitatis et divinitatis.

**Se nascens dedit socium conuescens in edulium: se
moriens in precium se regnans dat in premium.**

¶ Construe. Xps nascens. i. nascendo dedit se socium in humana carne: et conuescens. i. simul comedens cum discipulis dedit se in edulium. i. in cibum et preguistatiam cibam. i. (et xps) moriens dedit se in precium. i. redemptionem nostram (et iam) regnans in celis dat se nobis fidelibus in premium. id est in meritum sempiternum.

**O salutaris hostia que celi pandis ostium / bella pre
munt hostia da robur fer auxilium.**

¶ Construe. O salutaris hostia. i. saluifera victima que pandis. id est aperis ostium. i. ianuam / celi. i. paradysi celestis: da nobis robur. i. fortitudinem resistendi dyabolo / et fer. id est concede / auxilium. id est adiutorium: quia bella hostilia. id est tristitia iurgia hostis premunt. id est vident nos peccatores.

**Uni trinoque domino sit sempiterna gloria qui vitam
sine termino nobis donet in patria. Amen.**

¶ Construe. Sempiterna gloria. i. laus sit uni dño in deitate: pro et trino in personis: qui deus donet nobis vitam sine termino: in patria scilicet celesti. Amen.

De transfiguratione domini.

Ad primas vespertas hymnus.

A Elestis formam glorie quam spes querit eccle
sie in monte christus indicat quo supra solem
emicat.

¶ Iste hymnus cantatur de transfiguratione dñi nostri iesu xpi. ¶ Nota quod xps (ut euangelica scriptura demonstrat) assumpsit Petrum Iacobum et Iohannem fratres suos: ducens eos in montem excelsum et transfigurabat se. 12. Quod privilegium habebant pre alijs discipulis res est notiora apud solennos nostros sacre pagine doctores. Quia multi sunt vocati / pauciores electi. 12. Est autem xps ante eos transfiguratus talis qualis futurus est tpe iudicii extremi: non quod pristinam faciei formam et corpus humani veritatem amisit: et aliud corpus saltem aere vel spirituale assumpsit: sed ut euangelista dicit (qui scilicet iohannes veritatem semper visus semper testatur) Et resplenduit facies eius sicut sol. 12. ¶ Sensus tamen est literalis quod in huiusmodi transfiguratione domini apparuerunt Moyses et Helias prophete quibus sic per discipulos visis in claritate magna. Petrus dixit. Domine bonum est nos hic esse. Faciamus hic tria tabernacula. Tibi ymum / moysi ymum: et helie

Secundū vñū Sarz Fo. xl vj.

vñū. Similiter audita est vox patris dicentis. Hic est filius meus dilectus &c.
¶ Construe. Christus indicat id est demonstrat (tribus discipulis) formam id est dispositionē et visionē celestis glorie. i. gaudij paradisi: quāvisio & facies xpi est summa boni et regnū celeste: quā. i. gloriā celestē spes ecclesie. i. fides totius cōcionis populi xpianitatis. querit. i. petit: quo. i. tunc. qñ supple xps emicat. i. respicit de se. scz discipulis supra solem. i. vñā claritatem solis.

Res memoranda seculis hic cum tribus discipulis cum moyse et helya grata promit eloquia.

¶ Construe. Res. i. hec est memoranda. i. mente reuoluenda memorie digna seculis id est nobis xpianis. qñ hic. i. xps promit. i. ore loquitur/profert seu manifestat: grata eloquia. i. diuinos sermones et visiones cū moyse et helya. i. cū illis prophetis veteris legis. cum id est vñā cum tribus discipulis secum ductis erudientibus et audientibus.

Assistunt testes gratie legis atqz prophetie de nube testimonium sonat patris ad filium

¶ Construe. Testes. i. testimonia gratie. i. celestis atqz pro et legis. i. veteris & prophetie (subaudi moyse et helya) assistūt in transfiguratione dñi testimonij patris. i. vox dei omnipotentis. sonat. i. audita est: de nube. i. de celo. ad filiū. i. xpm dicens hic est filius meus dilectus &c.

Glorificata facie christus clarescit hodie quis sit honor credentium deo pie fruentionum.

¶ Construe. Xps. i. saluator noster: clarescit. i. clarius apparet. i. tribus discipulis hodie. i. in mōte excelso/glorificata facie. i. visione et claritate diuina: & hoc est xps talis apparuit. quis id est qualis: honor id est gloria: credentium id est xpianidelū et fruentionum deo pie: id est datur: hoc est xps apparuit in illa visione qua fideles fruuntur in regno celesti.

Visionis mysterium corda leuat fidelium: vnde solenni gaudio clamat nostra deuotio.

¶ Construe. Mysterium. id est secretū visionis. i. diuine. per xpm leuat sursum corda fidelū. i. xpianorum: vnde. i. ob hoc nostra deuotio. i. nostra humiliatio: clamat. i. pangit solenni gaudio. i. presentis diei.

Pater cum vnigenito et spiritu paraclito vnus nobis hanc gloriam largire per presentiam. Amen:

¶ Construe. Pater. scilicet omnipotens cum vnigenito. id est filio et spiritu paraclito id est spiritu sancto vnus. scilicet existens deus tu largire id est largiendo cōcede nobis hanc gloriam. scilicet quam viderunt tres discipuli per presentiam id est presentialiter frui tecum in celo. Amen.

Ad matutinas hymnus.

O Sator rerum reparator cui christe rex regum
metuende celorum/ ad preces nostras pariterqz
laudes aspice gratis.

Expositio hymnoz

¶ Ille hymn⁹ canitur infra matutinarū solēnia de transfigurationē dñi et est eiusdē materie cū pcedē. In quo auctor dñi pccat nostras laudes gratiose aspicere illi referens actiones etc. **¶** **Cōstrue.** O xpe sator i. creator rerū. s. olm. et reparator cui l. eternitatis rex regū. s. olm. et metuende. i. timende censis. i. iudex secretorum olm. aspice. i. aures benignas prebe ad nostras pcces. q. pro et pariter. i. etiā ad laudes. i. ad hymnos grane. i. gratiose.

Noctis in cursu tibi vota laudum pāgimus presta tibi sint vt apta nosq. concentu refoue/perennis luminis auctor.

¶ **Cōstrue.** Quia tu es rex regū: ideo nos pangimus. i. canimus tibi. i. xpo voto. i. desideria laudum in cursu noctis. et psta. i. concede vt nostra desideria sit apta. i. accepta tibi. q. p et tu auctor. i. creator perennis luminis. s. celestis refoue. i. recrea iterū foue nos. i. xpi fideles canentes: concentu. i. concordantia vocum et symphonia.

Inter helyam moysenq. bates vt iubar solis facie refulgens cādida veste niuis instar albe tu micuisti.

¶ **Cōstrue.** Et tu refulgens. s. in monte transfigurationis: discipulis facie. i. aspectu: vt iubar. i. splendor solis inter helyam et moysen bates. i. prophetas et tu micuisti splendorem dedisti. candidi vestitus est claritate diuina instar. i. ad similitudinem: albe niuis. ad est nix.

Tu dei patris patre teste proles cum sis sanctorum decus angelorum tu salus mundi via vita virtus crederis esse

¶ **Cōstrue.** Teste patre. i. pater celestis testimonii dat (hic est filius meus dilectus) tu es pater. i. filius dei patris omnipotentis et cum pro q. tu sis decus. i. honor sanctorum angelorum. s. celestium tu crederis. i. firmiter diceris esse salus mundi huius via et vita. s. eterna et virtus.

Gloria et virtus tibi sit creator cuncta qui solus retinens gubernas in throno regni sine fine regnās trinus et vnus. Amen.

¶ **Rebbit auctor hic gratiarū actiones.** **¶** **Cōstrue.** O creator olm gloria. i. laus sit tibi. tu q. solus retinens (mundū pugillo) cuncta. i. oia. s. in tua potestate et tu regnās i. dominans gubernas. i. regis in throno. i. in celo regni celestis sine fine. i. eternalliter trinus in personis et vnus in essentia. Amen. i. vere.

¶ **Ad laudes et secundas vespervas.**

O nata lux de lumine iesu redēptor seculi dignā re clemens supplicū laudes pccesq. sumere.

¶ Ille hymnus canitur ad laudes et ad secundas vespervas de eodem festo. s. transfigurationē dñi. et est quodāmodo eiusdē materie cū pcedēbus i. quo nos auctor monet ad debitā xpi adorationē. **¶** **Cōstrue.** O iesu redēptor seculi. i. mundi exis lux nata. i. filius genitus de lumine. i. patre. tu clemēs dignare. i. dignario sumere laudes. i. hymnos q. pro et pcces. i. rogatus supplicum. i. supplicantium deuote.

Secundū vlsū Sarz Fo. xl vls.

**Qui carne quōdam contegi dignatus es pro perdis
tis nos membra confer effici tui beati corporis.**

¶ Construe. O iesu xpe. tu qui dignatus es contegi carne. i. incarnari ex virgine
carne marie quōdam. s. tēporis pro perditio. s. hominibus. tu confer. i. concede nos
effici. i. fieri membra tui beati corporis.

**De sole vultu flāmeus vt nix amictu candidus / in
monte dignis testibus / apparuisti conditor.**

¶ Construe. O conditor. s. xpe tu apparuisti. i. visum te dedisti in claritate te tran
figurando dignis testibus. i. tribus discipulis sanctis in monte (th. bor) existēs flā
meus vultu. i. preclarus aspectu pte sole. i. vltra solem et cādidus. i. splēdus am
ictu vt nix. i. sic lucens. &c.

**Vates alūnis additos tuis alūnis cōferens vtrūq;
te diuinitus deum dedisti credere.**

¶ Construe. Et tu sic iesu plendēs alūnis additos vates. i. visuros prophetas. moy
sen et helyā. et conferens tuis alūnis. s. discipulis. et dedisti. i. ostendisti te credere
deum diuinitus. i. celitus dico vtrūq; alūnis.

**Te vox paterna celitus suum vocauit filium / quem
nos fidei pectore / regi fatemur glorie.**

¶ Construe. O xpe (in tua transfiguratione.) Paterna vox vocauit te filium suū ces
litus. i. de celo (dicēs. hic est filius meus dilectus &c.) quem. s. xpm nos fatemur. i.
profitemur regem glorie. s. eterne fidei pectore. i. firma fide anime.

**Concede nobis quesumus / almis micare moribus
vt ad polorum gaudia: bonis behamur actibus.**

¶ Construe. (Et qz profitemur te regem glorie. ideo nos) quesumus. i. petimus con
cede. i. da nobis supple vt possimus micare. i. splēdere almis moribus. i. sanctis vir
tutibus (mores in plurali. i. virtutes) vt sic behamur. i. ducamur supple per te chris
te ad gaudia polorum. i. celorum bonis actibus. i. nostris.

**Laudes tibi nos pangimus eterne regum rex deus
qui es trinus et vnus deus per cuncta regnans secu
la. Amen.**

¶ Construe. (Ideo.) O eterne deus rex regū. nos pangimus. i. dicimus tibi laudes
qui es trinus et vnus deus regnans per cuncta secula. Amen.

In festo dulcissimi nominis iesu.

Ad primas vespertas hymnus.

Exultet cor ptecoribus sonante iesu nomine pre
cellit in deliciis omni plenum dulcedine.

**¶ Iste hymnus cantatur septimo Idus Augusti de dulcissimo nomine Iesu. In
quo hymno hymnographus declarat iterum eius virtutem. In quo quidē
nomen iesu transfertur et terra iubilat diffusis gaudiis pleno honore. ¶ Et
qz hēi celebramus Iesum in celo montis veritatis transfiguratum. hodie iunus**

Expositio hymnoz

terris humiliatis &c. In quo etiā nomine tota spes nra christiolarum erigitur / si deo augetur / charitas diffundit / sume et indiuidue trinitatis alma maiestas magnifice cōmendat. Et hoc dulcissimū nomē impositū est ei ab eterno ab angelo et a patre ioseph (vt habetur in legendis-lectione. iij) Et Cōstrue. Et semp ablatiu absolute positi debent construi in principio vel in fine nūq̃ in medio. Sonāte nomine iesu. i. quando auditur sonare hoc nomen iesu: cor xp̃i fidelis exultet. i. gratuletur precordiis. i. ex intimis precordialibus suis: quia est plenus omni dulcedine. i. dulcore & precellit. i. excedit in delicijs id est in omnibus delectationibus scilicet omnem dulcedinem mundi.

**Iesus confortans miseros / Iesus qui sanat scelera
Iesus deterrens inferos / Iesus fugans mortifera:**

Et Constructio est plana. Iesus est cōfortans miseros. i. pauperes. et iesus est ille q̃ sanat. i. dimittit scelera. i. peccā hominū. Vel sic per aurem et elegantiā regulā nomen sanat scelera qui est iesu. sic in semine tuo qui est xps est locus (q̃ tullianū &c regula nota est) et illud nomē iesus deterrens. i. perterrens inferos. i. demones infernorum. Iesus illud dulce nomen est fugans mortifera. i. veneficia nostra opera dyabolica. que nos mortificant.

**Iesus sonans suauiter in metro p̃sola carmine /
quod leuat nos alacriter / mulcens suo solamine**

Et Construe. Iesus illud nomen est sonans suauiter. i. dulciter in metro. s. scriptum in ps̃a. i. ps̃alce dictū carmine delectabili scriptura. ps̃alū q̃ nomē iesus est mulcēs id est mitigā suo lumine. i. cōsolatione leuat sursum peccātes alacriter. i. hilariter

**Nomen excelsum resonet iesus in ore oīm: & cor euz
voce consonet / vt sanet omne vitium.**

Et Construe. Iesus hoc nomē excelsum. i. superū resonet. i. iterū sonet: atq̃ iterū i ore oīm. i. xp̃i fidelis & cor. s. hominis. cōsonet. i. simul cōcordet cum voce. i. sono hoc est q̃ cor hominis. s. interior debet simul concordari cum voce. i. exterior: vt sic iesus sanct. i. purget omne vitium. i. periculum corporis et anime.

**Iesu salus peccantium adesto nostris precibus: sis
director errantium / et parce nostris actibus.**

Et Construe. O iesu salus peccantiū. s. hominū peccatorū remediū adesto. i. p̃sens sis nostris precibus. i. orationibus et sis director. i. vie recte ductor errantiū. i. deuiantiū. s. a lege tua parce. i. indulge nostris actibus. i. peccatis.

**Nomen tuum nos muniat / p̃seruans a periculis
et in bonis perficiat / amotis culpe maculis**

Et Construe. Nomen tuū. i. iesus muniat. i. defensaculum faciat vel defendat. p̃seruans. i. custodiens a periculis malis et perficiat. i. perfectos faciat nos in bonis operibus amotis maculis. i. seclusis peccatis nostris.

**Tibi xpe sit gloria fulgēs hoc sacro nomine / honoz
tuus sit latria / iesu benigne domine.**

Et Construe. O xpe iesu fulgens hoc sacro nomine. s. iesu proprio: gloria. i. laus sit tibi et o benigne dñe iesu honor tuus sit latria. i. adoratio sit tibi latrie. Et Nota q̃ triplex est vt dicit doctor de (Hies) adoratio. Nā latria & illa sola de solis adoratur. Dulia: & illa virgini maria attribuit. hypodulia. et illa omnes sancti et crux & clau

Secundū vsum Sar. Fo. xl viij.

christi et reliquie venerantur.

Gloria tibi domine qui natus es de virgine cum patre et sancto spiritu in sempiterna secula. Amen.

Auctor refert hic gratias actiones dulcissimo iesu de sua incarnatione: quia natus est pura virgine. **C**onstructio est plana. **O** dñe iesu xpe tu qui co natus. i. incarnatus de virgine. i. sancta maria/gloria sit tibi cum patre scz celesti: qz pro et/cum sancto spiritu in sempiterna secula. id est perenniter. Amen.

Ad completorium canitur prosa. Alma chorus &c. loco hymni/quā require in expositione sequentiarum: ideo hic pretermittitur.

Ad matutinas hymnus:

Iesu dulcis memoria dās verā cordis gaudia sed super mel & omnia dulcis eius presentia

Iste hymnus canit ad matutinas in festo dulcissimi noli iesu. In quo hymno graphus multimodis ostendit virtuositate huius nominis Iesus. Contulit enim cecis visum/surdis auditum/claudis gressum/sermonem mutis/vitam mortuis / totaqz dyaboli prātem de obsessis corporibus virtus huius nominis effugavit. &c. **C**onstrue sic. **O** iesu dulcis memoria. i. in mente et firma mora hominis fidelis: tu es dāns vera gaudia. i. exultationes spirituales cordis scilicet nostri: sed presentia eius scilicet tui. id est visitatio diuina est dulcis: immo dulcissima sup mel. id est ultra mel: et omnia scilicet entia dulcedinem et bonitatem habentia.

Nil canitur suauius/auditur nil iocundius: nil cogitatur dulcius/ q̄ iesus dei filius.

Construe. **I**deo dicitur Nil. i. nihil/canitur. id est hymnus loquitur in ecclesia vester: tra suauius. i. mitius/et nil auditur. i. aure percipitur/iocundius. i. hilarius: nil cogitatur scz in mente hominis dulcius q̄ iesus. i. illud nomen dei filius.

Iesu spes penitentibus q̄pius es petentibus: q̄bous te querentibus/sed quid inuenientibus.

Construe. **O** iesu spes. id est salus/penitentibus. id est penitentiam agentibus/ o q̄pius. id est q̄ misericors es petentibus te/o q̄ bonus scilicet es querentibus te: sed quid. id est o qualis es inuenientibus te per gratiam.

Iesu dulcedo cordium/fons vite lumen mentium/ excedis omne gaudium/et omne desiderium.

Construe. **O** iesu existens dulcedo cordium scilicet bonorum hominum/fons vite eterne lumen. id est claritas mentium nostrarum / tu excedis. id est precedis omne gaudium scilicet mundi/et omne desiderium scilicet humanum.

Nec lingua potest dicere/nec littera exprimere: exp̄tus nouit credere quid sit iesum diligere.

Construe. Nec lingua. i. nulla lingua homo potest dicere. i. ore fari/nec littera. i.

Expositio hymnorum.

Scriptura potest exponere. id est manifestare quid sit iesum diligere: sed solus expertus id est probatus. nouit credere. id est scire.

**Iesu rex admirabilis et triumphator nobilis / dulce
do ineffabilis totus desiderabilis:**

¶ Est enim illud nomen iesus hominibus mirabile / demonibus horribile / et angelis laudabile. **¶** Construe. O iesu rex admirabilis. i. gratus admiratione plenus apud homines et nobilis. i. virtuosus triumphator. i. victor erga dyabolum: et ineffabilis. id est quasi non fabulis dulcedo / et desiderabilis. id est desideriosus.

**Domine nobiscum domine / nos tuo replens munere:
pulsa noctis caligine / tua pascere dulcedine.**

¶ Construe. O domine iesu mane nobiscum in corde / et reple nos peccatores tuo munere. id est gratia / et pascere. id est nutre nos / tua dulcedine. id est charitate / pulsa. i. repulsa / caligine. id est obscuritate noctis. id est dyaboli vel peccati.

Gloria tibi domine qui natus. &c.

¶ Ad laudes hymnus:

I**esu auctor clementie / totus spes leticie: dul
coris fons et gratie vere cordis delicie.**

¶ Hic hymnus cantatur ad laudes et scilicet vespas de dulcissimo festo nois le si: i. itez exultat excellens et virtuositate et. **¶** Construe. O iesu auctor. i. augmētator clementie. i. bonitatis / et spes. i. desiderii totius leticie gaudij spiritualis: et es fons dulcoris. i. suauitatis et grē / et vere delicie. i. delectationes cordis humani.

**Iesu decus angelicum / in aure dulce canticū: in ore
mel mirificum / in corde nectar celicum**

¶ Construe. O iesu decus angelici. i. honor celestis hierarchie (nomen tuum est) dulce canticū. i. iubilatio / in aure. i. auditu / et mirificū mel. i. mira faciens in ore fidelium: et nectar celicum. i. dulcissimus potus celestis in corde scilicet hominum.

**Iesu flos matris virginis / fauus nostre dulcedinis
Decus humani generis da lucem veri luminis**

¶ Construe. O iesu tu es flos. id est filius matris virginis marie: et existens fauus. id est busea illa dulcedo in cera mellis (metaphorice dictum) nostre dulcedinis: et tu existens decus. id est honor humani generis / da. id est tribue / lucem veri luminis scilicet nobis peccatoribus.

**Iesu sole serenior / et balsamo sanior: omni dulcore
dulcior / pre cunctis amabilior.**

¶ Construe. O iesu tu es serenior. i. clarior sole suauior. i. suauior odorē dano balsamo: et dulcior omni dulcore. i. suauitate: et amabilior pre cunctis scilicet rebus.

**Iesu summa benignitas mira cordis iocunditas: in
comprehensa bonitas nos stringat tua charitas**

¶ Construe. O iesu summa benignitas. i. excelsa virtuositas / mira iocunditas. id est hilaritas cordis nostri: et incomprehensa bonitas: deo tua charitas stringet

Secundū vsū Sax. Fo. xlii.

Id est similiter timeat nos (quia charitas omnia suffert.)

**Rex virtutum rex glorie / rex insignis victorie: iesu
largitor gratie / honor celestis curie.**

¶ Construe. O iesu tu es rex virtuti / rex glorie / rex insignis victorie .i. triumph
et tu es largitor .i. dator gratie / et tu es honor .i. decus / celestis curie .i. est celi.

**Te celi chorus predicat & tuas laudes replicat iesus
orbem letificat / et nos deo pacificat.**

¶ Construe. O iesu (qui tu es rex glorie celestis) chorus celi .i. angelos / pred'cat te .i.
tuum nomē: & replicat .i. plangit tuas laudes / et iesus illud nomē letificat orbem .i.
est totū mundū fidelem: & pacificat .i. pacif' nos p'cedens deo .i. patri omnipotenti.

Gloria tibi domine qui natus. &c. ut supra.

**¶ Sequuntur hymni de visitatione
Marie virginis. Ad vesp'as.**

Estum matris gloriose plebs sancta concele
bret: pietatis visceroſe gratiā expostulet quaz
cognata copiose sensit hic elizabeth:

**¶ Ille hymnus cantatur in festo visitationis glorioſissime marie virginis noni
ter instituto ab urbano papa sexto: qui ampliando festiuitatibus antiquis noua
sup'addere festiuitatē pro studio decreuit: quia post conceptionē incarnati verbi co
gnatū suū elizabeth humiliter salutarat. Exultemus igit' hac die tot' & tanta excel
sa fidei nostre miracula debita recolentes veneratione. In qua festiuitate extolli
tur virginis marie matris dei glorioſa ſecunditas. Xpi aduentus in carnē predi
catur. Pueri exultantis iohannis baptiste noua sūt preludia / et matris elizabeth
gratia confirmat. &c. ¶ Construe. Sancta plebs .i. deuota concio fidelium: conce
lebet .i. id est simul veneretur festum scilicet hodiernum glorioſe matris marie sup
ple: et expostulet .i. roget gratiā / visceroſe pietatis .i. id est exultationē in pijs vice
ribus scilicet conceptionis: quam scilicet gratiam conceptionis in vtero virginis
elizabeth cognata eius sensit hic copiose .i. id est gratoſe.**

**Secundate senectutis sterilem aggreditur que diu
ne iam virtutis mater clam efficitur: gratulatur cū
salutis conſortem alloquitur.**

¶ Construe. Supple maria virgo aggreditur .i. id est viſitat sterilem ſc' Elizabeth
cognatam (que vocatur ſterilis) ſecundate ſenectutis .i. id est ſeruide et fructifere ſe
necte: que ſcilicet maria efficitur .i. effecta est mater diuine virtutis ſcilicet chriſti
clam .i. id est occulte: et ipſa gratulatur .i. id est letatur / cum alloquitur conſortem.
id conſortem eiusdem ſortis: ſalutis ſcilicet diuine.

**Mox nō loquens exultauit ad verbi preſentiam ſed
elizabeth expauit matris excellentiā: benedicta que
clamauit fructus affluentiam.**

¶ Construe. (Supple infans iohannes) nō loquens exultauit .i. gauſus fuit ad pre

Expositio hymnoz

sentiam verbi per virginē mariam incarnat: sed elizabeth expanit. i. expauescendo mirabatur: que scilicet elizabeth clamauit. id est dixit/excellentē. id est supereminentem gratiam: et affluentiam. id est largam fecunditatem fructus scilicet ventris matris scilicet marie: hoc est iesu christi dicens. Benedicta tu.

Unde michi quisque putet hoc ait presagium ut deo te me salutet mater regis omnium: ventris mei fructum mutet in nouum tripudium.

¶ Construe. (Supple elizabeth) ait. i. dixit/quisque putet. i. quis est homo qui optatur vel cogitat: unde. i. a quo scilicet elizabeth hoc presagium. i. hec annūciatio futurum seu grana humana: ut mater scilicet maria virgo regis omnium scilicet rerum salutet me deuote. id est humiliter: et quod eius presentia mutet. i. moueat fructum ventris mei (hoc est precursorem domini) in nouum tripudium. i. gaudium et plausum vel leticiam: quia exultauit infans se reuertendo ad christum.

Virgo dum sic commendatur canticum leticie: psallens pure gloriatur in amore gratie: quo beata predicatur in omni prole.

¶ Construe. Virgo scilicet maria commendatur. i. laudatur/magnificatur. scilicet elizabeth psallens. i. canens dicendo canticum. id est hymnum leticie/benedicta tu inter omnes mulieres: et ipsa gloriatur in amore pure gratie scilicet diuinitatis: quo. id est propter quod scilicet maria predicatur. id est magnificatur beata. id est benedicta in omni prole scilicet humane carnis.

Trine deus summe pie regnans eternaliter / prece virginis marie nos conserva iugiter: ut post finem huius vite viuamus perenniter.

¶ Construe. O summe pie deus et trine in personis regnans eternaliter. i. in eternum: tu conserva. i. custodi nos peccatores/iugiter. i. elementer/prece. i. rogatu virginis marie ut viuamus scilicet tecum perenniter. id est per eum post finem huius vite: hoc est quando ingrediemur vitam vniuersę carnis.

Ad matutinas hymnus.

¶ Undi salus affutura virgo mater inclita gestu simplex mente pura / specie prefulgida / cum celesti genitura processit in publica

¶ Hic hymnus similiter canitur ad laudem virginis visitantis suam cognatam. Elizabeth in transmontana abscissa. ¶ Construe. Virgo mater inclita. i. gloriosa maria existens affutura. i. pfutura salus mundi. huius ergo simplex. i. humilis gestu. i. mouibus: et pura mente prefulgida. i. preclara facie processit. id est exiit in publicam. i. manifesta omnibus hominibus cum electi genitura. i. generatione diuinitatis.

Caput conterens drachonis rubus qui non igitur / aaron virga gedeonis bellus quo perfunditur hec perfecta salomonis que beata dicitur.

¶ Construe. hec beata virgo maria ascribitur figuris typicis veteris legis. qm̄ (vt dī Sene. ij.) ipsa est cōterēs caput drachonis. i. corūpēs potestātē dyaboli p̄ suā saluificā geniturā et ipsa est rubus (quē viderat moyses) qui nō vitur (sed incom- bustus. i. incorrupta p̄manens virgo) ipsa virga aaron illius prophete (data illi in- entu israelitici populi) ipsa vellus gedemonis quod perfūditur supple pluuia cū ali- bi esset siccitas. (Sedeon tñl interpretat experimentū iniquitatē cor) ipsa hec ma- ria que dicitur beata et perfecta. i. perfecte cōplēna salomonis 1c. ¶ Ascē. Me- lius sic. Et perfecta salomo. i. illa quam salomon desir erat dicens. Mulierē fouē quis inueniet. Et tota pulchra es amica mea et macula non est in te.

**Genitrix emanuelis virga iesse floruit / ostium eze-
chielis quod viro non patuit / mons quo lapis danie-
lis statuiam comminuit.**

¶ Construe. (hic iterū virgini figure typice veteris legis ascribitur p̄ eā cōplete.) Nā ipsa genitrix emanuelis (dei nobiscū) vt virga iesse floruit. et ipsa ostiū ezechie- lis p̄phete: qd non patuit viro (per ingressū. i. fortitudo dei) et ipsa dī mons quo. i. l quo lapis comminuit statuiam Danielis (vt ibidem dicitur.)

**Sic in mundo p̄ter mozem notum fecit dñs / ca-
stra mater conditozem circundat visceribus / ter-
ra gignit saluatozem nubibus pluentibus.**

¶ Construe. Dominus in celo notum fecit in mundum. s. figuratum mysticū et ty- picū manifestauit: p̄ter mozem. i. humanam consuetudinem mater. s. maria circundat. i. obumbrat conditozem. i. deum castis visceribus. i. almo ventre: terra (pro maria) gignit id est germinat saluatozem id est christum nubibus pluentib⁹ id est spiritu sancto obumbrante.

**Virgo chara charitatis feruens desiderio: caste con-
sanguinitatis fauet ministerio / gaudens huius no-
uitatis sancto puerperio:**

¶ Construe. Virgo chara. s. maria feruens. i. scatenens ardens desiderio charitatis xpi fauet. i. assensit ministerio. i. seruitur caste cōsanguinitatis (quo deus homo fa- ctus) et gaudens sancto puerperio. id est genitura gratiā huius nouitatis id est christi incarnati.

**Felix domus zacharie talem habens hospitem: felix
cognata marie quam suscepit comitem / sed iohan-
nis et messye tu distingue limitem.**

¶ Construe. O felix domus zacharie. i. patris iohannis (qui interpretat memorā dñi) habēs. i. suscipiens talē hospite. s. mariam gaudentem: o felix elizabeth cognata marie. s. virginis: quā mariā suscepit comitem: id est gratuite accepit sociam in- neris et more. sed pro tñ tu distingue. i. differēter pone limitem callem iohannis in- vtero elizabeth: et messye. i. christi alio marie virginis (Messyas hebraice chu- stus grece vnctus latine.

**Laus sit summo genitozi qui regnat per omnia /
laus sit nostro redēptōzi per quem venit gratia /**

Expositio hymnorum.

precedenti creatori sit equalis gloria.

¶ Constructio plana est de gratia actioe patri et filio et spiritui sancto.

Ad laudes et ad secundas vesperas.

O Salutaris fulgens stella maris / generans p
lem veritatis solem mater bonorum clemens
famulorum suscipe votum.

¶ Construe. O salutaris. i. saluificatio fulgens. i. splendens stella maris. i. virgo maria tu
es generans prole. i. xpm solem veritatis. i. iusticie et tu clemens. i. benigna mater
scilicet xpi suscipe. i. accipe votum. i. desiderium bonorum famulorum. i. deuotum tuo
rum seruorum. ¶ Numerus est syllabarum qui in sapphico carmine sed non seruatur
ratio temporum seu metrum.

Congratulamur et tuas conamur canere laudes q
deo congaudes sed non condignis preualem⁹ hymn
is dicere totum.

¶ Construe. O maria nos congratulamur. i. simul letamur: et conamur. i. nitimur
canere. i. pangere tuas laudes. i. dulces hymnos: que scilicet ego congaudes. i. simul
gaudes deo. i. filio tuo: sed nos non preualem⁹. i. non possumus dicere. i. exprimere
totum. i. ad plenam condignis hymnis. i. meritis et laudibus (te extollere et efferre)

Quam veterana traxit in motana gressu festinam
rosam matutinam tibi iubilamus et conceleb⁹am⁹
hec tua festa.

¶ Construe. Quam. i. mariam veterana. i. senex elizabeth traxit. i. amorem suo festi
nam gressu. i. velocem cursu in motana. i. in transmontana: et ideo nos iubilamus
et cum iubilo cantamus tibi marie rosam matutinam. i. orationem matutinalem et concele
bamus. i. simul festinamus: hec tua festa hodierna.

Vocem rachelis exaudi de celis que tu nunc orat fil
iosq³ prolat⁹ petens regina gratia diuina pellens
molesta.

¶ Construe. O potens regina. i. maria exaudi vocem rachelis. i. illius mulieris q
orat nunc te: et prolat⁹ filios suos: et tu pellens. i. sis expellens molesta. i. molestias no
stras: gratia diuina. i. celesti.

O mediatrix orbis reparatrix: laus angelorum / salus
infirmorum nostrorumq³ hostem peccatorum nostrorum rep⁹ime seuum⁹:

¶ Construe. O maria mediatrix inter deum et hominem: et reparatrix. i. restauratrix
orbis. i. mundi perdit. exsoluans. i. decus angelorum et salus infirmorum. q³ p et tu re
pime. i. expelle seuum hostem. i. antiquum. i. crudelem dyabolum.

Sit benedicta trinitas inuicta per quam beata virgo
coronata meruit frui fructu beatrix sui nunc et seuum⁹.

Secundū vltimū Sax Fo. 15.

¶ Construe. Inuicta. i. inseparabilis trinitas sit benedicta: per quā trinitas beata virgo scilicet maria coronata meruit frui. id est vñ fructus ventris sui. id est filio suo christo/nunc. id est iam/et euum. id est eternaliter.

¶ Sequuntur hymni de sancta Anna matre Marie virginis.

Ad primas vesperas:

Alle mater anna plena melle cannā: cui mā
rem passa nulla coequanda.

¶ Hic hymnus canit in natali sancte Anne matris marie virginis et ioachim patris iulii quoniam carne ut ex radice iesse virgo maria traxit originem: ut per ventris sui fructū. i. iesum xpm populo xpiano suo deus mitteret redemptionem. Congratulatur ideo felix concio et collectio xpifidelium in eius laudibus et cum omni deuotione resultet. Hec est enī superne benedictionis theca: de qua celestis figulus ollam spei nostre composuit: que ex diuine roris ymbre conceptum verbum dei humano generi protulit incarnatum: ideo dic. **¶ Construe.** Ave anna mater scz marie/ plena melle/et canna. i. stipite vel arundine virge iesse/ cui. s. tibi anna nulla mulierum passa marem. id est habens virum est coequanda. id est assimilanda.

**Aue predicanda superexaltanda/ mater matris poli
li regis atqz soli.**

¶ Construe. O predicanda. i. excellenda et superexaltanda/ aue. i. salve scz anna mater matris scilicet marie regis poli. i. celi/ atqz pio et soli. id est terre.

**Quamuis velit fari siue meditari: reddit sibi votum
christus per quem totum.**

¶ Construe. Xpo. i. saluator noster/ reddit. i. dat/ sibi. scz anne/ votum. i. desiderium/ quam. i. magisqz/ vis. id est facultas hominis/ velit. id est possit fari loqui siue meditari. i. excogitari. Huc quod melius quam referat sanctam annā: et tunc fiet alia constructio per quem scz xpm factum est totum. i. c. Alii legunt. Quid vis velis fari siue meditari: reddit tibi totum habens per quem votum.

**Ergo te rogamus tibi supplicamus, vt quod potes
velis prece da nos celis.**

¶ Construe. O sancta anna. Ergo. i. propterea nos peccatores rogamus te vt supplicamus tibi. id est suppliciter petimus: vt velis scilicet dare quod potes. i. q. uod vales rogando apud christum: et da. id est adiuua et concede nos scilicet petentes christi fideles prece scilicet tua: celis. id est in celis/ apud nepotem tuum dominum nostrum iesum christum. i. c.

Placans nobis natam mundo per te datam: illa natum suum tu nepotem tuum:

¶ Construe. Et tu sancta anna/ si placans. i. mitigans exorando nobis fidelibus natam. id est filiam tuam mariam/ datam. id est genitam per te: mundo scz ad salutem vt illa sit placans. id est pacificans/ natum suum. id est filium christum/ tu felix anna si placans nepotem tuum. id est christum.

Laus sit trinitati/ laus sit vnitati/ laus patri nato/

Hym. Sax

I. iii.

Expositio hymnoz

lausq; paraclyto. Amen.

¶ Construe. Laus. id est honor sit trinitati. id est deo in trinis personis. / Amen sit uni-
tati. id est deo in essentia. / laus sit patri. nato. id est filio. q; pro et / paraclyto. id est
spiritui sancto.

Ad matutinas hymnus.

In anne puerperio nox fugit huius seculi: et il-
luxit cum gaudio dies totius populi.

¶ Iste hymnus canitur similiter ad laudem sancte Anne matris Marie. In qdo
hymnographus nos illam commendare et laudare exhortatur: quia ipsa per pu-
erperium suum. id est mariam totius populi christiani salutem et redemptionem
genuit: nā per ipsam orta est maria virgo. per virginem christus saluator. ¶ Con-
strue. Nox. id est peccati originale vel dyabolus huius seculi. id est huius mundi
fugit. id est recessit in puerperio Anne. id est matris marie (hoc est quando anna
peperit mariam) et dies. id est lux vel christus redemptor totius populi scilicet chri-
stianus illuxit. id est resplenduit cum gaudio. id est hilaritate.

**Hec radix iesse germinat expers cunctis illecebris / et
germen eius luminat nos sedentes in tenebris**

¶ Construe. Hec scilicet genitura. per annam. id est maria virgo existens radix
iesse. id est expers. immundo. et immaculata. cunctis illecebris. id est omni macu-
la. et peccato. germinat. id est gignit parit et floret. et germen eius scilicet marie
filius luminat. id est illuminat. nos sedentes. id est homines peccatores. degentes
in tenebris. id est in ymbria mortis seu peccatis.

**Pia mater et humilis / de qua maria prodijt: tuis a-
desto famulis quos culpa grauis deprimat.**

¶ Construe. O pia mater scilicet anna et humilis. de qua. id est ex qua. maria scilicet
virgo prodijt. id est processit. odesto. id est sis presens tuis famulis (orando
pro eis) quos scilicet famulos. grauis culpa. id est ponderosum peccatum nostrū
deprimat. id est opprimat torquet.

**Iam felix et emerita manes cum summo iudice suc-
curre mater inclita vt viuamus pacifice.**

¶ Construe. Et quia tu. sancta anna genuisti mariam. id est in manes. id est perse-
ueras iam felix. et emerita. id est liberata ab omni vexatione. manas. id est valde me-
rita cum summo iudice. id est christo nepon tuo. ergo tu inclita. id est famosa mater anna suc-
curre. id est subueni tu nobis vt viuamus pacifice scilicet sancta pace.

**Vt quicquid hic deliquimus vite per immundiciam:
abstergas illud petimus per diuinam clementiam**

¶ Construe. O sancta anna. Nos petimus. te vt abstergas. id est deponas quicquid
id est omne illud. quod deliquimus. id est peccauimus. hic. id est in hoc mundo per
immundiciam. id est impuritatem et maculam vite scilicet nostre. et hoc per diui-
nam clementiam. id est per dei potestatem scilicet per christum.

**Patri natoq; gloria detur cū sancto spiritu qui: per
anne suffragia conseruet nos in exitu.**

¶ Construe. Gloria. id est gratiarum actio detur patri. q; p et nato. id est filio cū spiritu. id est
deus. conseruet. id est protegat nos peccatores in exitu. id est in agone huius vite per suffra-

gia. i. petitiones oratorias anime. scilicet matris marie.

Ad laudes et vltimas vesperas

Elix anna pre aliis digna laude fidelis; mū-
dum repleuit gaudiis per sacrum puerperium

Construe. In istohymno laudatur beata anna: que per puerperium id est generationē
marie filie sue restaurauit nobis quod deliosa eua per peccatum perdidit. re.

Construe. felix. i. gratiosa anna existens digna laude. i. dignior pre alijs scilicet
mulieribus fidelis: repleuit mundum gaudijs. i. exultationibus per sacrum puer-
perium. i. generationem virginis marie.

Hec de carnis propagine mariam nobis protulit / q̄
suo reddit germine / quod eua tristis abstulit.

Construe. Hec felix: anna protulit. i. genuit nobis mariā. s. virginem: de ppagine
id est de linea carnis. i. sui corporis: que. s. maria reddit. i. restaurat nobis suo ger-
mine. i. filio iesu. illud quod tristis eua. i. peccatrix abstulit a nobis.

O bas celestis gratie: mater regine virginum per te
precamur anxie / remissionem criminum.

Construe. O anna vas. i. sinus celestis gratie et mater regine virginū. s. Marie:
nos precamur. i. rogamus anxie. i. suppliciter remissionem. i. indulgentiam crimi-
num. i. peccatorum: supple dari per te. i. per christum propter te.

Memento mater inclita / q̄ potens es per filiam et
nobis prece solita: procura dei gratiam.

Construe. O inclita. i. generosa mater anna memento q̄ potens es per filiā. s. z-
tuam mariam virginem et procura. i. diligenti curā adhibe: et da nobis xpi fidei
bus gratiam dei. s. iesu nepotis tui solita prece. i. assidua rogatione.

Tuisq; donet precibus dator bonorum omnium: vt
gaudijs celestibus fruamur post exilium.

Construe. q̄ pro et dator id est retributor omnium bonorum. id est tam spirita-
lum q̄ corporalium deus donet tuis precibus. id est rog. abus: vt nos fruamur
id est vramur celestibus gaudijs post exilium. i. post miseriam et tribulationem
presentis vite.

Patri natoq; gloria detur cum sancto spiritu / qui p
anne suffragia conseruet nos in exitu.

Constructio patuit supra in precedenti hymno.

Sequuntur hymni de beata
maria Magdalena.

Ad vesperas

Collaudemus magdalene lachrymas et gau-
dium / sonent voces laude plene de concentu

Expositio hymnorum.

cordium: ut concordet philomene turturis suspiria

¶ Hic hymnus canitur ad festum beate marie magdalene. In quo autor hymnographus vult ostendere magdalenam lachrymantē amare de domini sui sponsi christi de sepulchro perditione querendo eum triste suspiria ad modum turturis colibe et postea exultantem et gaudens de eius presentia personali. postea vocem hilaritatis sonantem: quare tunc philomene exultantis auicule et cantans dulces comparatur ideo dicit sic.

¶ Construe. Nos christicole collaudemus. i. simul laudare debemus lachrymas. i. tristes ploratus: et pro eius gaudiis. i. exultatione et hilaritatem. s. marie magdalene (supple et nostre) voces existentes plene laude: sonent. id est pangant de concentu id est convenientia vocum: et symphonia cordium. s. inforti: ut suspirium (quasi sursum spiratio) id est tristitia turturis ali⁹ columbe concordet philomene. alii qui gaudentes cantant. ¶ Nota hoc magdalenum magdali. quoddam oppidum fuit. Inde magdalenus magdalena magdaleni adiective dicit hinc lazarus magdalenus. Maria magdalena et sic q^{uod} magdalena sumitur per quādam noticiam pro maria peccatrice. Item dicitur hec magdalene in nomlativo: genitivo magdalenes more grecorum. et.

Iesum querens conuiuarum turbas non erubuit pedes unxit lachrymarum flauio quos abluo crine ter sit et culparum veniam promeruit.

¶ Hic hymnographus vult innuere q^{uod} maria magdalena intrauit domum Symonis pharisei et leprosi non vocata: nec timuit comas. i. vocatos ad prandium propter multam dilectionem christi: et penitentiam agendam.

¶ Construe. Maria magdalena querens iesum. i. christum non erubuit ad est non timuit vel verecundata fuit turbas. i. gentes et homines conuiuarum id est in convivio existentes et unxit: scilicet unguento nardis pistici pedes ipsi: quos scilicet pedes maria abluo. i. lauit fluio lachrymarum. i. guttulis oculorum suorum: et ter sit. i. siccos fecit crine. i. crinibus capitis sui. et ex hoc promeruit. i. merito obtinuit veniam id est remissionem culparum id est peccatorum suorum.

Suum lauit mundatorem tuo fons immaduit / plum fudit flos liquorem in ipsum refloruit. celum terre dedit rorem terra celum compulit.

¶ Plus igitur penitens mulier pascebat intus christum q^{uam} phariseus foris. Sicut conuientes igitur ingressa est: non iussa venit inter epulas obtulit lachrymas. Ideo dicit prout sequitur.

¶ Construe. Maria magdalena lauit suum mundatorem scilicet Christum (a quo ipsa fuit mundata a vitiis) et fons scilicet salus immaduit id est suum madidus et flos refloruit in plum liquorem et fudit plum liquorem: scilicet in cor marie magdalene: nam celum dedit terre rorem. i. sublimem et raram pluviam. id est ipse dedit marie gratiam: et terra compulit. i. pluuia nungauit celum celestem regem (concentum pro continente figuratim).

In predulci mixtione nardum ferens pisticum in unguenti fusione typum gessit mysticum / ut sanetur unctione unxit egra medicum.

¶ Dicit autor q^{uod} maria magdalena in illa predulci mixtione. i. salubri qua christi

Secundū blū Sarz Fo. liij

Ingere volens in domo Symonis ferens nardum pyssici. i. vnguentum aromaticū ex ol bono medicamine et odore cōfectū gessit. i. habuit mystici typū. i. secretū diuinū seuratū et figurā in fustione. i. in sparsione vnguenti supra xpm (et est typ^o mysticius sic) qz egra. i. maria magdalena peccatrix vixit. i. in adiut medicū. i. xps (qz dī verus medic^o) vinctiōe. i. nardi pyssici. vt ipsa sanetur. i. medicet ab ipso a vitijs corporalibus. ¶ Nota hec nard^o dī. herba est spicosa et aromatica fragili radice et nigra folijs densa: quarum similitates consurgunt in spicas. Inde hoc nardum dicitur vnguentum: et additur pistacum. i. purum et fidele.

Hic xps hanc respexit speciali gratia quia multum hunc dilexit dimittuntur vitia xpi quando resurrexit facta est p̄nuncia.

¶ Construe. Illa igit magdalena credim^o esse de qua marcus testat^r: septē demonia eiecta fuisse: qz turpitudinis sue maculas aspexit lauanda cucurrit ad fōtem mie. i. xpm igit xps aspexit hanc. i. magdalē pie. i. clemēter spāli grā. i. oculis mie ideo vitia. i. pctā dimittitur. i. illi qz dilexit hunc. i. xpm: multum. i. maxime (de post illa est facta p̄nuncia xpi. i. nunciatrix quando resurrexit.

Gloria et honor deo qui paschalis hostia agn^o morte pugna leo victor die tertia resurrexit cū tropheo mortis ferens spolia.

¶ Construe. Glorie et honor sit deo: qui scy chustus vt paschalis hostia et agnus morte. i. mortuus p nobis: et vt leo victor pugna id est pinguedo contra dyaboli eam potestatem resurrexit tertia die cum tropheo. i. triumpho et ferens spolia mortis. spoliū fecit ab inferno dyaboli.

Ad matutinas hymnus.

**Estimauit ortulanum et hoc sane credidit /
Eminauit enim granum quod in mentem cecidit /
Linguam mouit et non manum linguam christ^o indidit.**

¶ Hic hymnus canitur de sancta magdalena: quia post resurrectionem illa que rens chustum in sepulchro: quo non inuēto / circūiens fletu: tunc chustus apparuit illi i forma ortulani: et ideo dicit hymnograph^o sic. ¶ Construe. Ipsa magdalena estimauit eū fuisse ortulanum. et hoc sane. i. firmiter credidit enim pro quia ipse ortulanus chustus: seminauit granū. i. semen quod cecidit in mentem. i. magdalene illa mouit linguam dicendo. Domine si sustulisti eum dicito michi. et chustus indidit id est imposuit siue foras emisit linguam. i. magdalene et non (dico) non mouit manū. i. ad xpm quia dixit noli me tangere. ¶ Nota qz ortulanus per u / et sine aspiratione (vt ortus) scribitur antiquitus: hortolanus vero cum aspiratione et o (vt hortus et holus) modo moderni doctores scribunt ideo elige et tu.

**Non agnouit figurali latentem imagine /
grum spiritali excolentem semine /
sed cum eam speciali designauit nomine.**

Expositio hymnoz

¶ Construe. (Supple maria magdalena) nō agnouit latentē. i. absconditū xpm figurā imagine. i. figura hoīs oztulani excolentē. i. exortantē. agrū mētis. cor siue mē motū: spiritali semine. i. gratia verbi seu fidei: sed cum p qñ supple xps destinauit, id est nominauit eam speciali nomine. s. proprio (Maria mulier noli.) &c.

**Hec a iesu iesum querit sublatum conqueritur iesu
intus mente gerit iesus p̄sens queritur mentem
colit mentem serit iesus nec percipitur.**

¶ Construe. hec. s. magdalena: querit iesum ablatū. i. subtractū et alibi sepultū: putabat enī eū fuisse furatū ex sepulcro) & cōquerit. i. lamentat a iesu et hoc vero i for ma oztulani (dixit enī: i. sustulisti eū dicito nichil) & hec gerit. i. habet iesū int⁹ mēte. i. in corde suo et p̄sens iesus querit. s. magdalena (supple ille) collit. i. exarat mēte. s. magdalene: et serit. i. plantat: mentē. s. mulieris: nec iesus verus xps percipit id est perfecte agnoscitur in forma oztulani. s. a maria magdalena.

**Iesu bone iesu pie quid te monstrans latitas quid
occultas te marie mentem cuius habitas intus ple
na vera die nescit nisi veritas.**

¶ Construe. O bone iesu: o pie iesu: quid. i. ad quid tu monstras. i. ostendēs te sub forma oztulani: latitas. i. occultas te iesu ipsi magdalene. quid. i. ad quid tu occultas. i. abscondis te exterius per visum marie cuius mentem. i. scordia. inhabitas nam ipsa intus plena vero die: sed nescit exterius nisi veritas sup. aperitur et pateat. Aut lege nescit vbi veritas supple sit.

**O q̄ mire iesu ludis his quibus diligetis: sed cūz lu
dis non illudis nec fallis nec falleris / sed excludis
quos includis notus non agnosceris**

¶ Construe. O iesu: q̄ mire. i. mirabiliter ludis. i. locū dario cum his quibus. i. a quibus diligetis. sed eū pio quando tu ludis non illudis. i. non decipis eos. nec fallis scz aliquos: nec falleris. i. non deciperis a quibus suis: scz tu excludis. i. excusas illos quos includis. i. quasi claudis in tua gratia: & tu es notus secundum humanā carnem: nec agnosceris. i. perreperis secundum diuinitatem.

**Gloria et honoꝝ tibi spes vita lux anime / per quem
sperant se p̄scribi libro mortis pessime / p̄stent sibi
bi nos ascribi libro peccatricis lachryme.**

¶ Construe. Gloria et honoꝝ sup. sit tibi. i. deo o spes nostra vita et lux anime nre per quē. s. deū homines xpiani sperāt se p̄scribi. i. p̄cul a scriptura remoueri. s. in libro mortis pessime. i. inferni: & lachryme. i. gutte peccatricis. s. magdalene p̄stent. i. dent nos xpianos ascribi. i. annumerari sibi. i. in libro vite.

Ad laudes et secundas vesp̄as

**O Maria noli flere iam non queras alium oztu
lanus hic est vere et colonus mentium intra
mentis oztum quere mentis operarium.**

Secundū vsū Sarz Fo. lliii.

¶ Construe. O maria scz magdalena noli flere: nō queras .i. inuestiges alius iā ipso nisi presentē. Ipse est ortulan⁹ vere .i. verax: et colon⁹ .i. agricultor seu orticula mētū scz fidelium: et quere operariū. scilicet verū intra ortū .i. septū: mētū .i. cordis tui.

¶ Nota ortus ab ortor qñ cōponit sine aspiratione scribit: qz in eo temp alqd ouitur. Cum vero ab holus holeris: quia continet holera: retinet h/ scdm aliquos.

Unde planctus & lamentū quid mentem non erigis quid reuoluis monamētum tecum est quem diligis iesum queris et inuentum habes nec intelligis.

¶ Cōstrue. (O scia magdalena) vnde planctus .i. plorat⁹ et lamentū .i. lamēratio .i. quare ploras: qd .i. ad quid nō erigis .i. sursum regis/mentē scz tuā/ qd .i. ad qd reuoluis .i. visitas monumentum .i. sepulchrum/ ipse est tecum quem diligis: tu queris iesum et habes inuentum scz in corde: et nec intelligis .i. id est non sapis.

Unde gemis vnde ploras verum habens gaudium in te latet quod ignoras doloris solatiū: intus habes queris foris languoris remediū

¶ Cōstrue. (O maria magdalena) habens verū gaudii/ vnde .i. cur gemis .i. suspiras/ vnde .i. quare ploras (nam) solatiū .i. remedium doloris/ latet .i. absconditur in te quod ignoras: et tu queris foris scilicet in monumento remedium languoris scilicet chysum: et tu habes intus scilicet in mente chysum.

¶ Nam non miroz si nescisti magistrum dum seminat semen quod est verbum chzisti te magis illuminat & rabboni respondisti cum mariam nominat.

¶ Construe. (O maria magdalena) ego non miroz si nescisti .i. non nouisti magistrum tuum (iam temporis) dum seminat et ortulanus: sed pro tamen/ semen illud quod est verbum chzisti illuminat te magis/ cum .i. id est quando/ ipse nominat .i. id est vocat te mariam: respondisti rabboni .i. id est magister mi vel rabbi.

¶ Pedes chzisti quos lauisti fonte lota gratie quam ab ipso recepisti funde rorem venie/ resurgentis quem vidisti fac consortes glorie.

¶ Construe. (O maria magdalena) tu lota .i. id est munda fonte gratie scilicet chzisti/ lauisti pedes chzisti/ quem scilicet fontem gratie tu recepisti ab ipso scilicet xpo funde .i. id est infunde nobis rorem .i. id est donum: venie .i. id est gratie: resurgentis scilicet chzisti/ quem tu vidisti in orto seu via: et fac nos consortes .i. id est conciuēs glorie scilicet chzisti: et hoc per tuas preces et tua merita.

Gloria et honoz deo / cuius p̄fert gratia inuitanti phariseo marie suspiria: cenam vite qui dat reo gratie post prandia.

¶ Construe. Gloria et honoz .i. id est laus sit deo scz omnipotenti: cuius gratia .i. id est virtus gratiosa/ p̄fert .i. id est preponit hoc est illi magis placet/ suspiria .i. id est tremole lamenta: ones marie peccatrici (inuitanti phariseo symon) qui scilicet deus dat cenam .i. id est requiem vite scilicet eterne nobis post prandia .i. id est post corruptionem diei gratie scilicet sue duputatio.

Expositio hymnorum.

¶ Sequuntur hymni de sancto spiritu. In die penthecostes ad primas vesperas. Jam xpus astrā. &c. Et similiter iste. Impleta gaudent. isti hymni expositi sunt supra folio. xxix.

¶ Per hebdomadam hymnus.

Beata nobis gaudia / anni reduxit orbiſta cum
spiritus paraclytus / effulſit in diſcipulos.

¶ Antor in isto hymno declarat super verbo apparuerunt aplis. i. e. diſpente lingue tanq̃ ignis. Sono apparētibz linguis igneis int^o facta ſūt corda flammātia turbe credentes eo mectare crapula niſti. **¶** Iſte hymnus canit̃ infra octavas penthecostes per hebdomadā. Declarans qualiter ſpiritus ſanctus repentino ſonitu ſuper diſcipulos venit: & mētēs carnaliū in ſui amorē permutauit. **¶** Coſtruo. Orbiſta. i. circulus anni / reduxit. i. itez. ad ſolemnizandū duxit nobis. ſ. xpicoſo / beata gaudia. i. glorioſas exultationes. ſ. in ſpiritum ſanctū: cum pio q̃ ſpiritus paraclytus. id eſt conſolator almus / effulſit. id eſt reſplenduit in diſcipulos ſcilicet chriſti.

¶ Ignis vibzante lumine / lingue figuram detulit verbis
vt eſſent proſui / et charitate feruidi.

¶ Coſtruo. Vibzante lumine. i. reſplendente gra ſpiffici ignis quē effulſit ſpiffictio in diſcipulos / detulit. i. habuit / figurā. i. diſpoſitionē / lingue. ſ. naturalis: vt diſcipuli eſſent proſui / verbis. i. procul ſeminate verba ſub diuerſis partibus linguaz et ſupple eſſent feruidi. id eſt feruentes et calidi in charitate ſcilicet diuina.

¶ Linguis loquuntur omniū pauent turbe gentiliū
muſto madere deputant quos ſpiritus repleuerat.

¶ Coſtruo. Sup. diſcipuli feruidi in charitate loquunt̃ linguis oim ſc̃z populoz turbe gentiliū. i. hoies diuerſaz nationū pauēt. i. pauorē habēt: q̃ nunc talia audiunt: inde deputant. id eſt credunt illas madere muſto. id eſt humefactos nouo vno: quos ſcilicet diſcipulos ſpiritus ſanctus repleuerat grana.

¶ Patrata ſunt hec myſtice / paſche peracto tempore /
ſacra dierum numero quo lege fit remiſſio.

¶ Coſtruo. Peracto paſche tpe. i. xpo reſurgēte hec ſunt patrata: perfecte terminata myſtice. i. figuratē ſacro numero dierum ſcilicet quinquaginta. ſ. penthecoſtes / quo ſcilicet tempore fit remiſſio ex lege in veteri lege figurato.

¶ Te nunc deus piſſime / vultu pꝛecamur cernuo illā
pſa nobis celitas largire dona ſpiritus.

¶ Coſtruo. O piſſime de^o nos pꝛeamur. i. rogam^o te nūc tꝛis cernuo vultu. i. humili volūtatē & voto / per vultum hominis voluntas animi oſtenditur / largire. i. cōcedere nobis dona ſpiritus ſancti / elapſa. i. emiſſa / celitus. i. diuinitus.

¶ Dudum ſacrata pectora tua repleſti gratia dimitte
nunc peccamina et da quietā tempora:

Secundū blū Saz Fo. 1b.

Cōstrue. O deus tu replesti. i. repleuisti. ma grā spiritus sancti amore. sacra pe-
ctoia. i. sacra corda apostolorū: dudi. i. diu tēporis: dimitte. i. indulge nūc tēporis
peccamina. i. nostra peccata: et da nobis quicta. i. tranquilla tēpora. i. vite eterne

Sit laus patri &c. vt sup̃a.

De sancto vincentio martyre.

Cristi miles gloriofus leuita vincētius vt tri-
bunal sponte rogiū conscendit intrepidus
cuius salis crepitantis per corpus minutie.

Ciste hymnus canitur ad laudes et secundas vesp̃as de sancto vincentio. In
quo hymnographus vult ostendere martyri ei^o passum esse sub daciāno p̃sbe
gentile & sacrilego. Declarans quō sanctus vincentius dei athleta candēis ferri
machinā seu rogiū vitro cōscendit et ad tribunal (vt victor et miles in xpi p̃fessōe
alacriter cucurrit: et qualiter torquetur/flagellatur/et exurit: et quō leuita vince-
tius diaconi arcem accepit. Simuliter quō salis ignibus sparsim crepitantes mi-
nutie per mēbra ei^o diffusit: et tandē inter hec ola tormenta manet dei seru^o Imo
tus in cellū erectis oculis xpm p̃cabatur: ideo dicit. **C**ōstrue. Gloriosus. i. inclu-
sus miles. i. vincētius leuita (A leui filio iacob. Leuita hebraice: dyaconus grece mi-
nister latine dī) intrepidus. i. non timens: conscendit. i. ascendit: sponte. i. volūtarie
rogiū. i. ignem pro ipso factū: vt. i. sicut fecit ad tribunal. i. iudicium Daciāni p̃e
sdis (aduerte constructionem.)

**Sparsim ibant atq; p̃une vernabantur sanguine
inter hec manet immotus ille dei famulus orans
christum in sublimē erectis luminibus.**

Construe. Per cuius. i. vincentij corpus minutie. i. parue particule seu portioes
crepitantis salis. i. sonantis et crepitū facientis dī crematurabant. i. intrabāt spar-
sim. i. spargēdo: atq; pio et p̃une. i. carbores vini et recētes vernabant. i. splende-
bāt sanguine. i. martyris p̃e ardoze ille. i. martyris dei famul^o: manet. i. p̃seuerat im-
motus inter hec. i. martyria. i. erectis luminibus. i. in sublimē. i. cellū: orans xpm.

**Gloria et honoz deo blq; quo altissimo vna patri fi-
lioz inclyto paraclyto/cui laus est & potestas i sem-
piterna secula. Amen.**

Constructio est plana. Gloria et honoz vsq; quo sit deo alt. Timor vna. i. equaliter
patri et filio et inclyto paraclyto. i. gloriofo spiritu sancto. i. tribus p̃sonis cui. i. vni
deo soli est laus et potestas per eterna secula. Amen. i. ita fiat.

Finis.

Habes lector explanationes hymnoz scdm vsum (vt dicunt) Saz diligēter
colligatas et auctas. Impressas Londonij per wynandum de worde commora-
tem in vico vulgariter nuncupato (the fletestrete) in signo solis. Anno domini.
M. CCCC. (i. sexta die mensis Julij. Deo sint gratie. Amen.)

Tabula.

Sequitur tabula hymnozū p̄ce
dentium secundū ordinē alphabeti.

A solis ortus cardine	folio.v.	G loria laus et honor	fo.xij
A patre vnigenitus	fo.vi.	Q̄ hostis herodes impie	v
Andreas pie sanctorum	ii.		
Ales diei nuncius	rv.	I am lucis orto sydere	z
Aurora iam spargit	xix	Immenſe celi conditor	xiiij
Audi benigne conditor	xxi	Iesus quadragenarie	ortū.
Aurora lucis rutilat	xxvi.	Iesu ſaluator ſeculi.	xxvi.
Ad cenam agni	xxvij	Ieſu noſtra redemptio	xxvij
Adeſto ſancta trinitas	xxx	Iam ipſo aſtra aſcenderat	xxix.
+ Aue maria ſtella	xxxiij	Ieſu ſaluator ſeculi redēp.	xxxiij.
Aura defer.	xxxiij.	Iſte confellor	xi
Aurea luce	xxv	Ieſu redemptor omnium	xi
Annue chriſte ſeculorum	xxxiij.	Ieſu corona virginum	xi.
Aue mater anna	li	Inuentor rutili	xij
		Ieſu dulcis memoria	xviij
		Ieſu autor clementie	eodem
B eaſta nobis gaudia	liij	In anne puerperio	li
C onditor alme ſyderum	ii	L ucis creator optime	xi
Chriſte redemptor omnium	xij	Lux ecce ſurgit	xvij
Conſors paterni luminis.	xvi	Lustra ſex qui iam peracta	xxv
Celi deus ſanctiſſime	xx		
Chriſte qui lux es	xxij.	M agne deus potentie	xxij
Clarum deus ieiunij	xxij	Martyr dei qui vnicum	xxxiij
Cultor dei memento	xxv	Mundi ſaluo aſſutura	lix
Cruz fidelis	eodem.		
Chorus noue hieruſalem	xxvi	N octe ſurgentes	ix
Chriſte ſanctorum decus	xxxiij	Nunc ſancte nobis	z
Chriſte redemptor olm con.	xlv	Nox et tenebre	xvi
Celeſtis formam glorie	lij	Nox atra rerum	eodem
Collaudemus magdalene	lv		
Chriſti miles glorioſus	lv		
		O pater ſancte mittis	xxx
D eus creator omnium	vi	O lux beata trinitas	xxxi.
Deus tuorum militum	xxxi.	O glorioſa domina	xxxiij.
		O q̄ gloriſica	xxxi.
E terne rerum conditor	vij	O ſator rerum reparator	xvi.
Ecce iam noctis	ix	O nata lux de lumine	eodem
Eterne celi gloria	xvij	O ſalutario fulgens	i
Ex more docti myſtico	xix	O maria noli flere	liij
Ecce tempus idoneum	xxi		
Eterne rex almiſſime	xxxiij.	P rimo dierum omnium	vij
Exultet celum laudibus	xxxiij.	Plasmatore hominis	xviij
Exultet cor precordijs	liij	Pange lingua glorioſi patris	xxxiij
Exultant oculi ſanctorum	liij	Pange lingua glorioſi corporis	liij
F eſtum matris glorioſe	liij	Q uod chorus vatum	xxxiij
Relix anna p̄e alijs.	liij+	Quem terra pontus ethera	eodem

Tabula

¶ Rector potens
Rerum deus
Rerum creator optime
Rex gloriose martyrum.

¶ Saluator mundi domine
Sancte dei preciose
Somno reffectis artubus
Splendor paterne
Summe deus clementie
Summi largitor premij
Sermone blando
Sanctorum meritis
Salve festa dies
Sacris solemnibus

¶ Te lucis ante terminum
Telluris ingens

x Tu trinitatis
xi Tu chaste nostrum gaudium
xv Tu chaste splendor

xxix ¶ Vox clara
v Verbum supernum prodiens a patre
xij Veni redemptor gentium
xij Venerilla regis prodeunt
eodem Veni creator spiritus
ix Urbs beata hierusalem
xix Ut queant laus
xxv Virgine proles
xxix Verbum supernum prodiens nec pa-
xli tria linquens

eodem ¶ Finis registri omnium hymnorum
in hoc libro contentorum.

xvii
xxv
xxvi

lii
lii
lii
xxv
xxv
xxv
xli

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or dedication, written in a cursive script.

Handwritten text on the left margin, possibly a commentary or a note, written in a cursive script.

